

Mecanismul Independent de Raportare (IRM): România - Raport de progres 2016 – 2017

Echipa IRM, cu contribuții din partea Simonei Adam

Cuprins

I. INTRODUCERE	8
II. Context	9
III. Conducere și Procesul de părți interesate multiple	15
IV. Angajamente	25
1. Îmbunătățirea cadrului legal și a practicilor privind accesul la informații de interes public	27
2. Publicarea centralizată a informațiilor de interes public pe portalul unic transparenta.gov.ro	32
3. Promovarea principiilor de Parlament deschis	35
4. Gestionare îmbunătățită a solicitărilor de acordare a cetățeniei	38
5. Standardizarea practicilor de transparență în procedurile decizionale	42
6. Publicarea centralizată a actelor normative pe portalul unic consultare.gov.ro	46
7. Bugete pentru Cetățeni	50
8. Stimularea consultării tinerilor și a participării publice	53
9. Guvernare deschisă la nivel local	56
10. Promovarea transparenței decizionale prin crearea Registrului Unic al Transparenței Intereselor (RUTI)	59
11. Accesul la indicatori de performanță monitorizați în implementarea Strategiei Naționale Anticorupție (SNA)	63
12. Îmbunătățirea transparenței în administrarea bunurilor indisponibilizate	66
13. Formarea anuală obligatorie a funcționarilor publici privind aspectele de integritate	69
14. Creșterea accesului la patrimoniul cultural	71
15. Date deschise și transparență în educație	73
16. Biblioteca Școlară Virtuală și Resursele Educaționale Deschise	76
17. Transparența procesului de achiziții publice	79
18. Creșterea calității și cantității datelor deschise publicate	82
V. Recomandări generale	86
VI. Metodologie și surse	92
VII. Anexa cu cerințele de eligibilitate	95

Rezumat:

Romania Anul 1- Raport

**Plan de acțiune 2016–2018
Perioada monitorizată 2016–2017
Anul de publicare al raportului IRM 2018**

Cel de-al treilea plan de acțiune al României a vizat un proces de co-creare incluziv și a abordat domenii prioritare precum anticorupția, datele deschise și furnizarea de servicii. Cu toate acestea, activitățile angajamentelor nu au fost bine definite, iar finalizarea lor generală rămâne limitată. Următorul plan de acțiune ar beneficia de concentrarea pe un număr mai mic de angajamente bine definite care să identifice în mod clar rezultatele așteptate.

PUNCTE CHEIE

Angajament	Privire de ansamblu	Bine-definit?*
4. Îmbunătățirea procesului de aplicare pentru cetățenie	Angajamentul ar adresa o problemă existentă la nivelul serviciilor guvernamentale, prin modernizarea procesului de aplicare pentru obținerea cetățeniei pentru a reduce timpul de așteptare și prin deschiderea unor date despre statisticile aplicațiilor.	Da
9. Guvernare deschisă la nivel local	Acesta este primul angajament guvernamental pentru extinderea practicilor guvernării deschise deschise la nivel local și ar putea oferi studii de caz utile și fundament pentru promovarea guvernării locale deschise.	Nu
10. Crearea unui Registru unic al transparenței intereselor (RUTI)	Acest angajament a instituit un nou sistem oficial pentru raportarea întâlnirilor dintre persoane din sectorul privat și oficialii guvernamentali, întrucât astfel de informații nu au fost puse la dispoziția publicului anterior.	Nu
17. Contractare deschisă	Adoptarea Open Contracting Data Standard (OCDS) este o continuare a planului de acțiune anterior și ar spori transparența contractelor, permițând o analiză mai aprofundată, de către o gamă largă de utilizatori, a datelor privind achizițiile.	Da

*Angajamentul este evaluat de către IRM ca fiind specific, relevant și are un potențial de impact transformator

PROCESUL

România a avut un proces de consultare colaborativ, care a implicat o gamă variată de părți interesate din societatea civilă. Forumul OGP Club este foarte apreciat de către societatea civilă și în viitor, rolul noului comitet de coordonare al OGP ar trebui clarificat, iar întâlnirile Clubului ar trebui continuate la intervale regulate.

Cine a fost implicat?

Societate civilă	Dincolo de societatea civilă specializată în guvernare			
	Mai ales societatea civilă specializată în guvernare			✓
	Fără/puțină implicare din partea societății civile			
		Restrâns/Puține consultări guvernamentale	Mai ales agenții care deservește alte agenții	Implicare semnificativă a ministerelor de resort și a agențiilor
	Guvern			

Treizece entități guvernamentale sunt responsabile de punerea în aplicare a planului de acțiune 2016-2018, în timp ce alte 25 sunt implicate în calitate de parteneri. În plus, este implicată o entitate locală (municipiul Timișoara), chiar dacă aceasta nu este un partener formal enumerat în planul național de acțiune. Toate ministerele de resort au fost rugate să contribuie la dezvoltarea planului național de acțiune. Implicarea societății civile a fost în principal din sectoarele tehnologiei și datelor deschise, având în vedere că acestea se referă la guvernare, dar au inclus, de asemenea, ONG-uri din domeniul transparenței și accesului la informație.

Nivelul de contribuție al părților interesate

Nivelul de contribuție	În timpul dezvoltării
Colaborare: A existat un dialog iterativ și publicul a ajutat la setarea agendei	✓
Implicare: Publicul a putut da feedback asupra angajamentelor	
Consultare: Publicul a putut aduce contribuții	
Informare: Guvernul a oferit publicului informații cu privire la planul de acțiune	
Fără consultare	

Cerințele OGP de co-creare

Disponibilitatea calendarului și a procesului Proces și calendar disponibil înaintea consultării	✓
Notificare în avans Notificare în avans cu privire la consultare	✓
Creșterea gradului de conștientizare Guvernul a desfășurat activități de conștientizare	✓
Canale multiple Au fost efectuate consultări online și offline	✓
Documentație și Feedback A fost furnizat un rezumat al comentariilor guvernului	✓
Forum al părților interesate A existat un forum și s-a întâlnit în mod regulat?	✓
Raport de auto-evaluare al Guvernului A fost publicat un raport de auto-evaluare?	✓
Total	7 din 7

<p>Acționarea împotriva procesului OGP O țară va fi considerată a fi acționat contrar procesului dacă au existat una sau mai multe din aceste condiții:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planul Național de Acțiune a fost dezvoltat fără implicarea online sau offline a cetățenilor și a societății civile • Guvernul nu a colaborat cu cercetătorii IRM responsabili de rapoartele de progres pentru Anul 1 și anul 2 • Raportul IRM stabilește că nu a fost făcut niciun progres privind implementarea niciunuia dintre angajamentele din Planul Național de Acțiune al țării respective 	No
--	----

PERFORMANȚA ANGAJAMENTELOR

În ansamblu, implementarea celor 18 angajamente ale României rămâne limitată. Angajamentele ar putea fi definite mai bine pentru a specifica în mod clar problema pe care o vor aborda, activitățile măsurabile care vor fi realizate și rezultatele dorite.

Implementarea actualului Plan Național de Acțiune

Planul de Acțiune 2016–2018	
Angajamente realizate (Anul 1)	2 din 18 (11%)
Media de realizare OGP (Anul 1)	18%

Implementarea Planului Național de Acțiune Precedent

Planul de Acțiune 2014–2016	
Angajamente realizate (Anul 1)	1 din 11 (9%)
Angajamente realizate (Anul 2)	2 din 11 (18%)
Planul de Acțiune 2012–2013	
Angajamente realizate (Anul 1)	1 din 18 (6%)
Angajamente realizate (Anul 2)	N/A

Impact potențial

Planul de Acțiune 2016–2018	
Angajamente transformatoare	2 din 18 (11%)
Media OGP de angajamente transformatoare	16%
2014–2016 angajamente transformatoare	1 din 11 (9%)
2012–2013 angajamente transformatoare	7 din 18 (39%)

Angajamente cu stea

Planul de Acțiune 2016–2018	
Angajamente cu stea (An1)	1 din 18 (6%)
Cel mai mare număr de angajamente cu stea (toate planurile de acțiune OGP)	5
2014–2016 Angajamente Stea	1 din 11 (9%)
2012–2013 Angajamente Stea	0 din 18 (0%)

RECOMANDĂRI PRINCIPALE IRM

1. Regularizarea întâlnirilor clubului OGP și clarificarea rolului noului Comitet de coordonare
2. Instituționalizarea OGP între ministere și stabilirea unei linii bugetare pentru a îmbunătăți implementarea
3. Creșterea transparenței cheltuielilor publice
4. Îmbunătățirea implementării accesului la informații, inclusiv la nivel local
5. Adoptarea de măsuri pentru protejarea și extinderea spațiului civic

PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA ANGAJAMENTELOR

Nume angajament	Bine definite (ANUL 1)*	Cu Stea (Anul 1)	Privire de ansamblu
1. Îmbunătățirea cadrului legal și a practicilor privind accesul la	X	X	Acest angajament cuprinde mai multe inițiative menite să sporească gradul de publicare a datelor de interes public și să îmbunătățească capacitatea instituțională în vederea punerii în aplicare a legislației în domeniul accesului la informații. Digitalizarea informațiilor și a serviciilor ar trebui continuată prin monitorizare și

informații de interes public			evaluare pentru a asigura implementarea completă și corectă a legii.
2. Publicarea centralizată a informațiilor de interes public pe portalul unic transparenta.gov.ro	X	X	Informațiile care vor fi publicate pe platforma web nu sunt specificate și nu este clar cum va integra informațiile existente de la numeroase portaluri guvernamentale și neguvernamentale. Aceste probleme, împreună cu finanțarea insuficientă, au întârziat implementarea.
3.Promovarea principiilor Parlament deschis	X	X	Dezbaterile publice privind îmbunătățirea participării publicului la procesul legislativ nu au avut încă loc. Formularea viitoare a acestui angajament ar putea include obiective mai clare.
4. Dezvoltare sistem informatizat pentru o mai bună gestionare a dosarului solicitanților de cetățenie	✓	⊕	A fost creat un sistem online pentru îmbunătățirea procesării cererilor de cetățenie și integrarea datelor din Sistemul Informatic al Cazierului Judiciar Român (ROCRIS). Cetățenii prospectați primesc un număr de înregistrare și pot urmări statusul solicitării lor. Datele privind cererile de cetățenie vor fi, de asemenea, publicate, sporind transparența în jurul statisticilor aplicațiilor.
5.Standardizarea practicilor de transparență în procedurile decizionale	X	X	Acest angajament vizează îmbunătățirea gradului de implementare a Legii nr.52 / 2003, care reglementează activitățile de publicare și consultare civică în procesul decizional guvernamental. Două activități prioritare au fost finalizate înainte de publicarea planului de acțiune, iar implementarea are un nivel scăzut de contribuție a societății civile.
6. Publicarea centralizată a proiectelor de acte normative pe platforma consultare.gov.ro	X	X	În ceea ce privește angajamentul anterior (5) privind standardizarea procedurilor de participare în procesul de elaborare a legii, platforma online consultare.gov.ro a început să publice proiecte legislative și proiecte de legi a 47 de instituții publice la nivel național în mod centralizat, folosind o platformă care permite cetățenilor să monitorizeze progresul și să ofere feedback.
7. Bugete pentru Cetățeni	X	X	Inițierea utilizării bugetului pentru cetățeni în vederea implicării publicului în procesul de bugetare și pentru creșterea cunoștințelor privind gestionarea finanțelor publice nu a început încă. Deși angajamente privind bugetele a fost incluse în planurile de acțiune anterioare, este prima dată când Bugetul pentru Cetățeni a fost propus.
8.Stimularea consultării tinerilor și a participării publice	X	X	Impactul potențial al consultărilor și al creșterii oportunităților de participare a tinerilor la nivel local și regional este considerat minor din cauza lipsei de specificitate în ceea ce privește tipul de legislație sau de decizie pe care tineretul poate influența efectiv.

9. Guvernare deschisă la nivel local	X	X	Acest angajament include o serie de acțiuni menite să promoveze principiile și practicile guvernării deschise la nivel local, însă multe dintre activități vor fi finanțate prin granturi UE și, prin urmare, fac obiectul unor procese de achiziții publice care au întârziat punerea acestora în aplicare.
10. Promovarea transparenței procesului de luare a deciziilor publice prin instituirea RUTI	X	X	Registrul RUTI creează un sistem oficial de raportare a întâlnirilor dintre sectorul privat și guvern și astfel de informații nu au fost puse anterior la dispoziția publicului. RUTI se bazează pe entități din sectorul privat și public care înregistrează în mod voluntar informații despre întâlniri și, prin urmare, un angajament mai transformator ar impune înregistrarea și publicarea tuturor întâlnirilor.
11. Acces la indicatorii de performanță elaborați și monitorizați în cadrul Strategiei Naționale Anticorupție	X	X	A fost lansată o platformă care publică progresele înregistrate de instituțiile guvernamentale în implementarea măsurilor anticorupție, însă calitatea, completitudinea și veridicitatea informațiilor dezvăluite de către autori nu vor fi verificate prin intermediul unei autorități de audit sau al unui evaluator extern.
12. Creșterea transparenței privind administrarea bunurilor indisponibilizate	X	X	Agencia Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI) a creat un site web pentru accesul publicului la informații privind gestionarea de către stat a activelor confiscate. Elaborarea unui sistem național integrat de înregistrare a bunurilor indisponibilizate rămâne limitată.
13. Pregătirea anuală obligatorie a funcționarilor publici privind aspectele de integritate	X	X	Relevanța angajamentului față de valorile OGP este neclară deoarece are drept scop creșterea nivelului de cunoștințe anticorupție în rândul funcționarilor publici prin intermediul cursurilor online fără a include însă elementul extern, orientat către public.
14. Creșterea accesului la patrimoniul cultural	X	X	Acest angajament vizează creșterea cantității de resurse culturale care au fost digitizate pentru conservarea și utilizarea de către public, dar nu definește ce informații vor fi făcute publice sau dacă vor fi într-un format de date deschis.
15. Date deschise și transparență în educație	X	X	Două consultări publice au avut loc pentru a identifica datele esențiale privind sistemul educațional care urmează să fie publicate pe portalul național de date deschis. Pentru un impact mai transformator, ar trebui publicate date mai cuprinzătoare, precum și toate datele neconfidențiale deținute de Ministerul Educației și instituțiile subordonate.
16. Biblioteca Școlară Virtuală și Resurse	X	X	Angajamentul se bazează pe o lege care legalizează utilizarea resurselor educaționale deschise prin dezvoltarea unei "biblioteci virtuale școlare" a

Educaționale Deschise			instrumentelor și resurselor educaționale, însă implementarea a fost limitată.
17. Transparența procesului de achiziții publice	✓	X	Continuând de la planul de acțiune anterior, obiectivul este de a adopta Open Contracting Data Standard, în mod uniform și cuprinzător pentru a publica informațiile privind achizițiile publice într-un format de date deschis, standardizat și accesibil. Rezultatele timpurii nu sunt încă vizibile.
18. Date deschise	X	X	Angajamentul își propune publicarea mai multor seturi de date pe categorii centralizând și îmbunătățind accesul la date de mare valoare, determinate prin consultarea cu societatea civilă. Nu sunt clare tipurile și cantitățile de date.

*Commitment is evaluated by the IRM as specific, relevant, and has a transformative potential impact

DESPRE AUTOR

Acest raport a fost scris de IRM cu contribuții din partea Simonei Adam, cercetător independent.

Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă (OGP) urmărește să asigure angajamente concrete din partea guvernelor pentru a promova transparența, implicarea cetățenilor, lupta împotriva corupției și exploatarea noilor tehnologii în consolidarea guvernării. Mecanismul independent de raportare al OGP (IRM) evaluează elaborarea și punerea în aplicare a planurilor naționale de acțiune pentru promovarea dialogului între factorii interesați și pentru îmbunătățirea responsabilității.

I. INTRODUCERE

Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă (OGP) este o inițiativă internațională care are scopul de a asigura din partea guvernelor angajamente față de cetățenii lor de a promova transparența, implicarea cetățenilor, lupta împotriva corupției și exploatarea noilor tehnologii în consolidarea guvernării. OGP oferă un forum internațional pentru dialog între guverne, organizații ale societății civile și sectorul privat, toate contribuind la scopul comun către o guvernare deschisă.

România și-a început participarea formală în 2011, atunci când Teodor Baconschi, Ministrul afacerilor externe, a exprimat intenția României de a participa în această inițiativă¹. În aprilie 2012, participarea României și primul plan de acțiune au fost aprobate printr-un memorandum. În august 2014, guvernul a aprobat un alt memorandum pentru al doilea Plan Național de Acțiune 2014-2016 al României, iar în august 2016 a fost aprobat un alt memorandum pentru al treilea Plan de Acțiune.

Pentru a participa la OGP, guvernele trebuie să-și demonstreze angajamentul către guvernarea deschisă prin îndeplinirea unui set de (minime) criterii de performanță. Obiectivul, indicatorii terță parte sunt utilizați pentru a determina gradul de progres al țării pentru fiecare criteriu: transparența fiscală, dezvăluirea activelor oficialilor publici, implicarea cetățenilor și accesul la informații. Pentru mai multe detalii vezi secțiunea VII: Cerințe de eligibilitate.

Toate țările participante la OGP dezvoltă planuri de acțiune care elaborează angajamente concrete cu scopul de a schimba practica dincolo de contextul existent, pe o perioadă de doi ani. Angajamentele se pot baza pe eforturi existente, pot identifica noi măsuri pentru finalizarea reformelor în curs sau pot iniția acțiuni într-un domeniu complet nou.

România a elaborat cel de-al treilea plan național de acțiune din februarie până în iunie 2016. Perioada oficială de punere în aplicare a planului de acțiune a fost august 2016 până la 30 iunie 2018. Raportul primului an acoperă procesul de elaborare a planului de acțiune și primul an de implementare, din august 2016 până în septembrie 2017, cu unele rapoarte suplimentare privind evoluțiile până în decembrie 2017. Începând cu anul 2015, IRM a început să publice rapoarte finale privind stadiul al progreselor înregistrate la sfârșitul perioadei de doi ani a planului de acțiune. Toate activitățile sau progresele înregistrate după primul an de punere în aplicare - din septembrie 2017 vor fi evaluate în raportul final. Guvernul și-a publicat autoevaluarea în septembrie 2017.

Pentru a îndeplini cerințele OGP, mecanismul independent de raportare al OGP a colaborat cu Simona Adam, cercetător independent, care a realizat această evaluare a elaborării și implementării celui de-al treilea plan de acțiune al României. Pentru a aduna vocile mai multor părți interesate, cercetătorul IRM și personalul IRM au ținut interviuri cu lideri ai guvernului, societății civile, mediului academic și de afaceri din București. IRM vizează informarea dialogului permanent în jurul dezvoltării și punerii în aplicare a viitoarelor angajamente. Metodele și sursele sunt abordate în secțiunea VI a acestui raport.

¹ Open Government Partnership (2011), Scrisoarea de intenție a României pentru a se alătura OGP. Disponibil la: <https://www.opengovpartnership.org/documents/romania-letter-of-intent-join-ogp>

II. Context

Implementarea celui de-al treilea plan de acțiune al României a avut loc pe fondul unui mediu politic instabil și al unei fluctuații guvernamentale frecvente. În timp ce România a înregistrat progrese puternice în ultimii ani în consolidarea democrației și a independenței judiciare, modificările propuse recent la Legile justiției reprezintă o preocupare majoră pentru persoanele intervievate și pentru membrii societății civile. Scandalurile legate de corupție, creșterea utilizării ordinelor de urgență pentru a ocoli procesul legislativ și propunerile de restrângere a spațiului civic împiedică progresul către o reformă guvernamentală deschisă.

2.1 Context

Participant la OGP din 2011, România a demonstrat un interes continuu în creșterea responsabilității, transparenței și participării la guvernare. Țara și-a îmbunătățit în mod constant scorul în diferiți indici internaționali care măsoară transparența, combaterea corupției și guvernarea eficientă. România înregistrează 83 din cele 150 de puncte posibil pentru legislația privind dreptul la informație (RTI), mai mare decât multe țări vecine și din Europa de Vest¹. Raportul Freedom House Nations in Transit 2018 prezintă dovezi privind îmbunătățirea măsurilor privind guvernarea deschisă în ultimii 10 ani: în trei din cele șapte categorii măsurate (Societatea Civilă, Cadrul juridic și Independența și Corupția), scorurile s-au îmbunătățit². În plus, România oferă publicului informații substanțiale privind bugetul, înregistrând 75 din 100 în transparență, clasându-se pe locul al nouălea în total din 115 țări evaluate³.

România s-a alăturat OGP depășind cerințele minime pentru a fi eligibilă, primind cele mai mari scoruri pentru cele patru criterii analizate. Eligibilitatea țării nu s-a schimbat de la momentul respectiv, păstrând cele mai mari scoruri posibile pentru cele patru domenii.

Din punct de vedere politic, România a trecut prin mai multe tranziții majore în perioada 2016 și 2017, compoziția guvernului schimbându-se de mai multe ori. După demisia lui Victor Ponta din funcția de prim-ministru în octombrie 2015, președintele Klaus Iohannis l-a numit pe Dacian Cioloș în funcție. Cioloș a condus un guvern tehnocrat, independent din punct de vedere politic, care a inițiat schimbări instituționale majore⁴. Guvernul Cioloș poate fi creditat cu mai multe schimbări care includ îmbunătățirea transparenței și responsabilității, reducerea reglementărilor birocratice și creșterea protecției mediului⁵.

Alegerile legislative din Decembrie 2016 au avut ca rezultat revenirea Partidului Social Democrat (PSD) cu aproape 46% dintre voturi. O nouă coaliție de guvernământ între PSD și Partidul Alianța Democraților și Liberalilor (ALDE), condusă de Sorin Grindeanu, a înlocuit cabinetul tehnocrat Cioloș. Un proiect de

¹ http://www.rti-rating.org/country-data/scoring/?country_name=Romania

² <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2018/romania>

³ <https://www.internationalbudget.org/open-budget-survey/results-by-country/country-info/?country=ro#transparency>

⁴ Freedom House, Nations in Transit Report, Romania 2017, <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2017/romania>

⁵ Ibid.

lege din ianuarie 2017 de dezincriminare a mai multor infracțiuni de corupție (mai târziu retrase) a declanșat cele mai mari proteste de masă din țară de după 1989⁶. Referindu-se la nerespectarea promisiunilor electorale în plus față de proteste, a fost invocat un vot de neîncredere al PSD și ALDE (cu abținerea partidelor de opoziție) guvernul Grindeanu retrăgându-se în iunie 2017. Mihai Tudose, ministrul economiei din cabinetul Grindeanu, a fost numit succesor în mai puțin de două săptămâni după aceea. Neînțelegerile cu liderul PSD Liviu Dragnea au forțat demisia lui Tudose în ianuarie 2018⁷.

România rămâne sub monitorizarea Mecanismului de Cooperare și Verificare al Comisiei Europene (MCV). Decizia Comisiei Europene din 13 decembrie 2006 a stabilit mecanismul de cooperare și verificare a progreselor înregistrate în România pentru a aborda repere specifice în domeniile reformei judiciare și luptei împotriva corupției în anticiparea și continuarea acestora după aderarea țării la Uniunea Europeană în ianuarie 2007⁸. În raportul din noiembrie 2017⁹, Comisia Europeană a constatat o creștere a tensiunilor dintre Guvern, Parlament și Justiție și riscul de regresie în domenii precum controlul corupției și independența judiciară. S-au înregistrat progrese în ceea ce privește o serie de recomandări, în special recomandarea 8, care a fost pusă în aplicare în mod satisfăcător și, sub rezerva aplicării practice, recomandările 2, 7 și 12¹⁰ în timp ce unele sunt strâns legate de Planul de Acțiune OGP 2016-2018, în special angajamentele 10-13 sub umbrela Anticorupției.

Legislația propusă referitoare la cadrul anticorupție, organizarea ONG-urilor și independența judiciară a fost criticată atât de către factori interni, cât și externi, incluzând ONG-uri din România, Procurorul General¹¹, Departamentul de Stat al Statelor Unite¹² și Secretarul General al Consiliului Europei. Reformele ar slăbi independența justiției și a Direcției Naționale Anticorupție (DNA). Schimbările includ limitarea puterilor Președintelui de a refuza nominalizările Parlamentului pentru procurorul general¹³, limitând puterile DNA și permițând statului să acționeze împotriva unui procuror sau a unui judecător acuzat de comiterea "unei erori judiciare care decurge din rea-credință sau neglijență gravă"¹⁴.

În perioada analizată, puterea executivă a folosit din ce în ce mai des ordonanțele de urgență pentru a adopta legi, o tendință evidențiată de majoritatea părților interesate intervievate pentru acest raport. În 2017, coaliția PSD-ALDE a emis 117 ordonanțe de urgență¹⁵, față de 99 în 2016 (de către Cabinetul Cioloș)¹⁶ și 66 în 2015¹⁷. Ordonanțele de urgență se fac fără consultarea publică, care este obligatorie sub

⁶ The Guardian, 6 Februarie 2017, <https://www.theguardian.com/world/2017/feb/05/romanian-government-scraps-corruption-decree-as-opposition-continues>

⁷ The Guardian, Noiembrie 2017, <https://www.theguardian.com/world/2017/nov/27/romanians-protest-against-weakening-of-anti-corruption-powers>

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32006D0928>

⁹ European Commission report, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/comm-2017-751_ro.pdf

¹⁰ Idem, p. 12.

¹¹ Romanian National News Agency, <https://www1.agerpres.ro/english/2017/12/07/pg-lazar-amending-justice-laws-to-surely-disrupt-romanian-justice-11-10-41>

¹² Departamentul de Stat SUA, <https://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2017/11/275899.htm>

¹³ Legile Justiției, traduse în Engleză, http://www.cdep.ro/comisii/suasl_justitie/pdf/2017/rd_resume.pdf

¹⁴ Euractiv 2018, <https://www.euractiv.com/section/justice-home-affairs/news/governments-legal-reforms-are-unconstitutional-rules-romania-top-court/>

¹⁵ Ordonanțe de Urgență,

http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.lista_anuala?an=2017&emi=3&tip=18&rep=0

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Ibid.

procedurile normale, subminând sistemul de checks and balances; o ordonanță de urgență va intra în vigoare imediat după publicarea în Monitorul Oficial și înregistrarea la Camera competentă. Acest aspect a fost subliniat într-un raport OECD Public Governance Review, care analizează capacitatea guvernelor de a livra obiectivele propuse. Raportul identifică "utilizarea frecventă a ordonanțelor executive" ca o provocare pentru "punerea în aplicare a principalelor principii ale guvernării deschise"¹⁸.

În 2017 au apărut tendințe îngrijorătoare privind amenințările la adresa spațiului civic și exprimarea libertăților civile. Primarul Bucureștiului, Gabriela Firea și Președintele Senatului, Călin Popescu Tăriceanu, printre alții, au făcut declarații publice acuzând societatea civilă și protestele civice ca amenințări la ordinea constituțională¹⁹ și securitatea statului²⁰. Au existat cazuri de legi care să limiteze finanțarea ONG-urilor. De exemplu, un deputat și un senator PSD au introdus o lege de modificare a Ordonanței de Guvern nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile în iunie 2017 și ulterior adoptată de Senat în noiembrie 2017.

După cum menționează Comisia comună de la Veneția - Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al OSCE privind proiectul de lege, "cerințele stricte de publicare" pentru toate asociațiile, fundațiile și federațiile din țară și sancțiunile aplicate pentru nerespectarea prevederilor legale "au un efect negativ asupra societății civile și sunt în conflict cu libertatea de asociere și dreptul la respectarea vieții private."²¹ Opinia continuă să pună sub semnul întrebării valoarea adăugată a dezvăluirii publice pentru a atinge obiectivele pretinse ale proiectului de lege, dat fiind că există deja obligații substanțiale de raportare la un organism specializat, cum ar fi Oficiul Național de prevenire și combatere a spălării banilor.²² Consiliul Experților Conferinței ONG-urilor Internaționale de pe lângă Consiliul Europei contextualizează relevanța acestui proiect de lege cu "necesitatea de a oferi un mediu favorabil în care asociațiile și fundațiile să-și poată desfășura activitățile, de a le asigura un tratament egal și de a le proteja de discriminare și pentru ca toate deciziile care le afectează să fie supuse controlului unei instanțe independente și imparțiale".²³ Mai departe, pare că nicio consultare publică semnificativă cu ONG-urile care ar fi afectate nu a avut loc, așa cum cere legea internațională.²⁴ O scrisoare de protest a unor ONG-uri din România arată îngrijorarea față de propunerea de lege a cărei "singure efecte clare sunt o creștere a controlului statului

¹⁸ p. 17, <http://www.oecd.org/countries/romania/public-governance-review-scan-romania.pdf>

¹⁹ Digi 24, <https://m.digi24.ro/stiri/actualitate/politica/reactia-gabrielei-firea-primaria-muta-targul-de-la-piata-victoriei-838674>

²⁰ Ziare.com, <http://m.ziare.com/tariceanu/tariceanu-despre-proteste-corup-ia-poate-sa-ucida-chiar-pe-cei-care-striga-sloganurile-astea-1492653>

²¹ p. 4, https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&ved=0ahUKEwiH8d_iydraAhVDp1kKHahBeMQFghqMAG&url=http%3A%2F%2Fwww.legislationline.org%2Fdocuments%2Fid%2F21933&usq=A0vVaw18M23c1czDyKLWT7LTseG7.

²² p. 4, https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&ved=0ahUKEwiH8d_iydraAhVDp1kKHahBeMQFghqMAG&url=http%3A%2F%2Fwww.legislationline.org%2Fdocuments%2Fid%2F21933&usq=A0vVaw18M23c1czDyKLWT7LTseG7.

²³ p. 6, <https://rm.coe.int/expert-council-conf-exp-2017-3-opinion-on-the-romanian-draft-law-140-2/168076fc9d>

²⁴ p. 7, <https://rm.coe.int/expert-council-conf-exp-2017-3-opinion-on-the-romanian-draft-law-140-2/168076fc9d>

asupra ONG-urilor care operează legal în România și o descurajare a cetățenilor de a se asocia în organizații neguvernamentale.”²⁵

Este important de notat că acest proiect de lege nu a fost o inițiativă a guvernului, ci a parlamentarilor PSD. Punctul de vedere al Guvernului a fost negativ și "a considerat că nu au fost stabilite motive temeinice pentru a introduce modificări ale dispozițiilor referitoare la statutul de utilitate publică a asociațiilor și că noile obligații de raportare pot afecta negativ viața asociativă din România, putând genera birocrație suplimentară și complicarea activităților asociațiilor.”²⁶ Mai mult, în decembrie 2017, Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog (MCPDC)²⁷ a elaborat o propunere de reglementare a organizațiilor neguvernamentale după luni de dezbateri cu societatea civilă, deschizând propunerea de feedback din partea tuturor ONG-urilor dispuse în fiecare județ din România. De asemenea, MCPDC a informat Consiliul Europei cu privire la conținutul legii propuse, cu feedback pozitiv.

Cu toate acestea, societatea civilă menționată se teme că coaliția de guvernare PSD-ALDE urmează ceea ce a fost percepută ca retorică îngrijorătoare în timpul campaniei pentru alegerile legislative, privind diminuarea capacității și a spațiului pentru funcționarea organizațiilor societății civile.

2.2 Domeniul de aplicare al planului de acțiune în raport cu contextul național

Planul de acțiune OGP pentru 2016-2018 a abordat numeroase aspecte relevante, cum ar fi anticorupție, transparența și furnizarea de servicii. La momentul scrierii, decembrie 2017, mai puțin de jumătate din angajamente sunt finalizate sau finalizate substanțial în implementarea lor. Organizațiile societății civile (ONG-uri) și alte părți interesate intervievate, din diferite sectoare de activitate precum media, business și mediul academic și-au arătat îngrijorarea față de măsuri ale Guvernului sau ale Parlamentului, propuse sau adoptate, pe care le consideră anti-democratice. Măsurile, adesea luate fără consultare publică, sunt văzute ca o posibilă diminuare a spațiului civic și capacitatea ONG-urilor și a întreprinderilor mici să funcționeze.

Anumite angajamente au fost subminate de schimbările constante și de deciziile guvernamentale luate în cursul anului 2017. De exemplu, angajamentul 5 "Uniformizarea practicilor privind procesele de consultare publică", își propune să "identifice deficiențe existente în implementarea Legii Transparenței decizionale în Administrația publică (2003)." Angajamentul include pași pentru standardizarea practicilor de informare a cetățenilor cu privire la modul în care sunt luate deciziile guvernamentale și sporește importanța implicării societății civile în procesul de luare a deciziilor. Cu toate acestea, numărul de ordonanțe de urgență emise de Guvern a crescut considerabil în perioada de implementare a planului de acțiune. Aceste ordonanțe au depășit procedurile standard care necesită luarea unor decizii

²⁵ <http://www.apador.org/en/psd-vrea-sa-transparentizeze-urgent-ong-urile-sau-sa-le-desfiinteze/>

²⁶ p. 6,

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&ved=0ahUKEwiH8d_idraAhVDp1kKHs-HBeMQFghqMAG&url=http%3A%2F%2Fwww.legislationline.org%2Fdocuments%2Fid%2F21933&usq=A0vVaw18M23c1czDyKLWT7LTseG7

²⁷ Rețineți că acest minister a fost redenumit în mod legal în ianuarie 2017, iar acronimul său actual este MCPDS. Pentru că numele apare ca MCPDC în planul de acțiune, acest raport va păstra această convenție în întregime.

transparente și au fost folosite pentru a implementa reforme majore în domenii precum regulamentele financiare și sectorul justiției. Proteste de masă au izbucnit ca răspuns la aceste schimbări care au avut loc fără consultare publică sau aderarea la procesele standard de elaborare a politicilor. Domeniul de aplicare al viitoarelor planuri de acțiune ar trebui să includă angajamente de monitorizare a procedurilor de consultare în cadrul legal pentru emiterea de ordonanțe de urgență, pentru a promova transparența și responsabilitatea.

În plus față de utilizarea extinsă a ordonanțelor de urgență, au apărut tendințe privind amenințări la adresa spațiului civic și exprimarea libertăților civile. Aceste probleme ar trebui abordate în următorul plan de acțiune pentru a asigura că libertățile civile rămân protejate. În timp ce sfera de acțiune a prezentului plan de acțiune abordează unele dintre problemele majore în deschiderea guvernării, acesta nu include niciun angajament de extindere sau protecție a spațiului civic, cum ar fi legi care să garanteze accesul continuu la finanțări de la donatori (străini și naționali), înregistrarea mai facilă a ONG-urilor sau clarificarea și simplificarea proceselor de înregistrare a protestelor și de primire a autorizațiilor de adunare publică.

Subiectul corupției este abordat pe larg în planul național de acțiune printr-o serie de măsuri privind accesul la informații (în special cu privire la Legea 544/2001 privind accesul la informațiile de interes public), datele deschise și contractele deschise. Cu toate acestea, anumite domenii nu au fost abordate în mod specific pentru o mai mare transparență, cum ar fi sectorul sănătății, finanțarea de către stat a instituțiilor religioase și dezvăluirea averilor.

În România, nivelul de corupție perceput este cel mai mare în domeniul sănătății.²⁸ Potrivit unui raport al Comisiei Europene din 2017²⁹, corupția este larg răspândită și apare în toate domeniile de risc, inclusiv în deciziile privind achizițiile publice și sponsorizări ilegale. Agenția Națională pentru Achiziții Publice estimează că între 25 și 30 la sută din contractele de achiziții publice sunt suspectate de fraudă sau corupție, inclusiv practica de a împărți contracte mari pentru a rămâne sub pragurile de licitație. În timp ce Direcția Națională Anticorupție (DNA) a ținut corupția în sectorul medical începând din 2012, scandalurile au continuat în 2017.

Datorită recentelor cazuri de corupție din sectorul sănătății privind accesul la medicamentele vitale pentru pacienți, contractarea deschisă și transparența cheltuielilor publice din acest sector rămân o problemă stringentă. Planul actual de acțiune nu include angajamente pentru a aborda deficiențele din domeniul transparenței și responsabilității sectorului de sănătate, cum ar fi achizițiile de medicamente, mituirea și contractarea.

Un alt domeniu de răspundere insuficientă apare în finanțarea de stat pentru instituțiile religioase, în special la nivel local (județean). Statul român recunoaște 18 instituții religioase și 30 de asociații care sunt eligibile să beneficieze de finanțare de la stat și de stimulente fiscale în baza legilor existente. Jurnaliștii independenți au investigat problema corupției și a fraudei în cheltuielile publice pentru organizațiile religioase, care au primit mai mult de 300 de milioane de euro între 2014 și 2017. Un proiect independent numit "Să fie lumină" își propune să publice date prin jurnaliști

²⁸ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/20170928_study_on_healthcare_corruption_en.pdf

²⁹ [https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/20170928_study_on_healthcare_corruption_en.pdf page 92-93](https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/20170928_study_on_healthcare_corruption_en.pdf_page_92-93)

Versiunea pentru comentarii publice

de la mai multe organizații media independente ca de exemplu Casa Jurnalistului, Centrul de Investigații Media și altele.

Jurnaliștii detaliază problemele de acces la informații despre modul în care banii publici sunt utilizați pentru organizațiile religioase și sumele cheltuite la nivel de județ. Un jurnalist interviuat a declarat că informațiile solicitate privind finanțarea publică pentru organizațiile și bisericile religioase din cinci județe au durat mult mai mult decât cele 30 de zile permise și au fost incomplete. Ea a menționat că înregistrările la nivel național au fost mult mai ușor de obținut decât cele de la nivel local și că acesta este un domeniu care necesită o mai mare transparență, dat fiind că instituțiile religioase și politice ar putea fi utilizate pentru a se întări reciproc.

Transparența cu privire la titularii de facto ai dreptului de proprietate rămâne limitată în România și nu se încadrează în domeniul de aplicare al actualului plan de acțiune. Potrivit jurnalistei OCCRP, Ana Poenariu, de la Rise Project, legile privind titularii de facto ai dreptului de proprietate pentru companiile care primesc contracte finanțate din fonduri publice reprezintă un domeniu prioritar pentru sporirea răspunderii guvernamentale. În 2016, societățile cu acționari secreți (proprietari efectivi nedivulgați) au câștigat contracte publice în valoare totală de 106.570.043 de euro în România. Planul de acțiune 2016-2018 conține angajamente de îmbunătățire a standardelor de date privind contractele deschise, dar nu a inclus o prevedere care să impună divulgarea tuturor acționarilor în societățile care au primit contracte publice sau fonduri.

III. Conducere și Procesul de părți interesate multiple

România a avut un proces de consultare colaborativ, ce a implicat o gamă variată de părți interesate din societatea civilă în elaborarea planului de acțiune. Forumul Clubului OGP pentru părțile interesate este apreciat pe larg de OGP ca fiind o platformă relevantă pentru furnizarea de informații cu privire la planul de acțiune și la angajamente. În continuare, trebuie clarificat rolul noului Comitet de coordonare al OGP, iar întâlnirile Clubului să fie continuate la intervale regulate.

3.1 Conducere

Această subsecțiune descrie conducerea și contextul instituțional al OGP pentru OGP în România. Tabelul 3.1 rezumă această structură, în timp ce secțiunea narativă de mai jos oferă detalii suplimentare.

Table 3.1: Conducerea OGP

1. Structură	Yes	No
Există un punct de contact clar desemnat pentru OGP (individual)?	✓	
	Shared	Single
Există o singură agenție principală pentru eforturile OGP?		✓
	Yes	No
Conduce șeful Guvernului inițiativa OGP?		✗
2. Mandat legal	Yes	No
Este angajamentul Guvernului pentru OGP stabilit printr-un mandat oficial, lansat public?	✓	
Este angajamentul Guvernului pentru OGP stabilit printr-un mandat obligatoriu?		✗
3. Continuitate și instabilitate	Yes	No
A existat o schimbare în organizația care conducea sau a fost implicată în inițiativele OGP în timpul ciclului de implementare a planului de acțiune?	✓	
A existat o schimbare în ceea ce privește liderul executiv pe durata ciclului planului de acțiune al OGP?	✓	

În primul an al implementării planului de acțiune a avut loc o schimbare în cadrul conducerii executive, și astfel supervizarea pentru OGP nu mai este coordonată de Cancelaria Prim Ministrului. Începând cu decembrie 2017, Secretariatul General al Guvernului (SGG) este instituția principală responsabilă pentru planul de acțiune al OGP pentru România, sub un nou secretar de stat, Florin Vodița, ce a fost numit în funcție în noiembrie 2017 și însărcinat cu coordonarea eforturilor OGP. Fostul secretar de stat, Radu Puchiu, a coordonat implementarea OGP în România din 2013 până în noiembrie 2017. Coordonatorii procesului OGP din România, totuși, au reafirmat cel mai înalt nivel de angajament politic față de parteneriat, după cum

demonstrează participarea guvernului la reuniunile Comitetului Director, re alegerea la acest comitet și continuitatea forumului *multi-stakeholder*. În orice caz, anumiți actori non-guvernamentali intervievați pentru acest raport au fost de părere că această schimbare va încetini procesul de implementare, deoarece noul secretar de stat va avea nevoie de timp pentru a se familiariza cu responsabilitățile OGP, precum coordonarea procesului de implementare, comunicarea cu toate părțile relevante și gestionarea rolului României în Comitetul Director al OGP.³⁰

Până în iunie 2017, biroul responsabil a fost Cancelaria Prim Ministrului, prin Departamentul pentru Servicii Online și Design (DSOD), în prezent numit Departamentul pentru Tehnologia Informației. Cum Cancelaria era deja subordonată SGG, în practică nu a fost o schimbare a entității responsabile de coordonarea OGP. SGG este subordonată laturii executive a guvernului, deși are putere o limitată pentru a impune schimbări de politică în alte agenții și ministere. În schimb, se bazează în principal pe cooperarea instituțiilor publice implicate în realizarea planului național de acțiune. Acest lucru a dus la adoptarea planului de acțiune printr-un memorandum ce nu este obligatoriu, spre deosebire de o decizie executivă.

De asemenea, biroul responsabil a alocat doi membri de personal care au lucrat pentru coordonarea, elaborarea, co-crearea, implementarea, monitorizarea și raportarea procesului OGP începând cu 2013; cu toate acestea, nu există linie bugetară în bugetul Executivului pentru activități legate de OGP. Pe website-ul SGG nu există o menționare clară că acesta este responsabil cu conducerea eforturilor OGP în România deși website-ul OGP menționează clar acest lucru³¹³². Raportorul IRM l-a interviuat pe Florin Vodița, Secretar de Stat și Persoană de contact OGP, în noiembrie 2017. Dl. Vodița a indicat că nu a luat încă decizii de personal, precum transferul întregului personal de la fostul secretar de stat sau adăugarea de personal suplimentar.

Începând cu noiembrie 2017, eforturile OGP din România sunt supravegheate și de un Comitet Național de Coordonare a Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă. Comitetul de coordonare a fost creat printr-un Memorandum de Înțelegere pentru aprobarea Planului Național de Acțiune 2016-2018 (fără caracter obligatoriu). Acest Comitet reprezintă un mecanism formalizat de dialog cu părțile interesate. A fost modelat după Comitetul Internațional de Coordonare al OGP, ce a avut o reprezentare egală din partea a șapte instituții publice și a șapte reprezentanți ai societății civile.³³

3.2 Participare Intra-guvernamentală

Această subsecțiune descrie instituțiile guvernamentale care au fost implicate în diferite etape ale OGP. Următoarea secțiune va descrie care organizații neguvernamentale au fost implicate în OGP.

³⁰ Interviu între cercetătorul IRM și Codru Vrabie de la Funky Citiezens, Noiembrie 2017, București, România

³¹ General Secretariat, <http://sgg.gov.ro/new/despre-institutie/organizare/>

³² https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/20170928_study_on_healthcare_corruption_en.pdf page 92-93

³³ Instituțiile membre includ: Guvern: Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, Ministerul Consultării Publice și Dialogului Social (fostul Minister al Consultării Publice și al Dialogului Civic), Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene (fostul Minister al dezvoltării regionale și al administrației publice), Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Justiției și Secretariatul General al Guvernului. Societatea Civilă: Asociația pentru Asistență și Programul pentru Dezvoltare Durabilă, Asociația Pro Democrația, Asociația Smart City Timișoara, Asociația pentru Industria Electronică și Software - Transilvania, Camera de Comerț și Industrie a României, Fundația Greenpeace, Institutul pentru Politici Publice

Tabel 3.2 Participarea în OGP a instituțiilor guvernamentale

Cum au participat instituțiile?	Ministere, Departamente și Agenții	Legislativ	Justiție (including quasi-judicial agencies)	Altele (inclusiv entități independente și autonome)	Nivel local
Consultare: Aceste instituții au observat sau au fost invitate să respecte planul de acțiune, dar nu pot fi responsabile pentru angajamentele din planul de acțiune.	28 ³⁴	0	0	2 ³⁵	Timișoara, Cluj
Propunere: Aceste instituții au propus angajamente pentru includerea în planul de acțiune.	TBD	0	1	0	5
Implementare: Aceste instituții sunt responsabile de punerea în aplicare a angajamentelor din planul de acțiune, indiferent dacă au propus sau nu angajamentele.	13 ³⁶	0	0	0	0

³⁴ Cancelaria Prim Ministrului, Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene (MDRAPFE) - fostul Minister al Dezvoltării Regionale și al Administrației Publice, Ministerul Consultării Publice și Dialogului Social (MCPDS), Departamentul pentru Relația cu Parlamentul, Ministerul Justiției (MJ) - Agenția Națională pentru Cetățenie (ANC) și Agenția Națională pentru administrarea bunurilor imobilizate (ANABI), Ministerul Afacerilor Interne (MAI) - Inspectoratul General al Poliției (IGPR) și Inspectoratul General pentru Imigrări (IGI), Ministerul Afacerilor Externe (MAE) - misiuni diplomatice, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Tineretului și Sportului (MTS), Consiliile Județene, Agenția Națională de Administrare Fiscală, Agenția Națională a Funcționarilor Publici, Al. Academia de Poliție I. Cuza, Ministerul Culturii și instituțiile culturale publice subordonate Ministerului Culturii, Arhivei Naționale, Ministerului Educației Naționale (MEN), Agenții Subordonate ale MEN (ARACIS, ARACIP, UEFISCDI, UTIE), Inspectorate școlare, Centrul Național de Evaluare și Examinare, Institutul de Științe ale Educației, Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP), Agenția pentru Agenda Digitală (AADR)

³⁵ Institutul Național al Magistraturii, Universitatea din București – Facultatea de Filosofie

³⁶ Cancelaria Prim Ministrului, Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Dezvoltării Regionale, Ministerul Consultare Publică și Dialog Social (MCPDS), Ministerul Justiției (MJ) - Agenția Națională pentru Cetățenie (ANC) și Agenția Națională pentru Administrarea Bunurilor Imobilizate (ANABI), Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Tineretului și Sportului (MTS), Ministerul Culturii, Ministerul Educației Naționale (MEN), Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP), Agenția pentru Agenda Digitală (AADR)

În România, 13 organisme guvernamentale sunt responsabile pentru punerea în aplicare a planului de acțiune 2016-2018, în timp ce alte 25 sunt implicate în calitate de parteneri. Mai mult, sunt implicate două entități subnaționale (municipiile Timișoara și Cluj) au fost implicate în procesul de consultare. Tabelul 3.2 de mai sus detaliază care instituții au fost implicate în OGP.

Fără a evalua nivelul implicării lor în implementare, este important de menționat faptul că majoritatea agenților au fost deschise participării și co-creării în procesul de elaborare a planului de acțiune, începând cu dezbaterile care au avut loc în timpul Săptămânii Guvernului Deschis (5-11 martie 2016),³⁷ o conferință OGP din 9 martie și evaluarea angajamentului propus de ONG-uri pe parcursul perioadei de dezbateri publică de două luni. În urma consultărilor cu instituțiile publice, propunerile elaborate de societatea civilă au fost acceptate fie integral, fie parțial, ca angajamente ce urmează a fi implementate în parteneriat cu ONG-urile. Nu a existat niciun angajament instituțional în ceea ce privește propunerile legate de resursele naturale, companiile de stat și cele din domeniul energetic. Angajamentele sunt structurate pe următoarele opt subiecte:

Accesul la informație

Participarea civică

Subnațional

Anti-corupție

Cultură

Educație

Contracte deschise

Date deschise

Potrivit Guvernului, acestea reflectă principiile Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă pentru Pace, Justiție și Instituții Puternice, Educație de calitate, Inovare și infrastructură, Acțiune Climatică, Fără sărăcie, Sănătate și bunăstare, Orașe și comunități durabile.

În timpul implementării, anumiți oficiali guvernamentali au participat și au condus discuții prin intermediul Clubului OGP.³⁸ Cu toate acestea, nu toate părțile interesate relevante au participat la întâlniri. Clubul OGP a permis societății civile să vorbească în mod direct și să facă recomandări oficialilor guvernamentali responsabili pentru fiecare angajament OGP și pentru coordonarea OGP în timpul implementării. În plus, a fost format un Comitet director alcătuit din 14 actori (jumătate guvernamentali și jumătate neguvernamentali), deși rolul său rămâne încă nedefinit.

3.3 Implicarea societății civile

Țările participante în OGP urmează un set de cerințe pentru consultări în timpul elaborării, implementării și revizuirii planului de acțiune al OGP. Tabelul 3.3 rezumă performanțele României în planul de acțiune 2016-2018.

³⁷ <http://ogp.gov.ro/open-gov-week/>

³⁸ Arhiva tuturor întâlnirilor OGP Club: <http://ogp.gov.ro/club-ogp/arhiva/>

Tabel 3.3: Procesul OGP la nivel național

Pași cheie urmați: 7 din 7						
Înainte	1. Proces și disponibilitate			2. Preaviz		
	Calendar și proces disponibil online înainte de consultare	Da	Nu	Aviz prealabil de consultare	Da	Nu
		✓			✓	
	3. Creșterea gradului de conștientizare			4. Canale multiple		
	Guvernul a desfășurat activități de conștientizare	Da	Nu	4a. Consultare online:	Da	Nu
		✓		4b. Consultare offline:	Da	Nu
	✓		✓			
5. Documentație & Feedback						
Rezumatul comentariilor depuse				Da	Nu	
				✓		
În timpul	6. Regular Multistakeholder Forum					
	6a. A existat un forum?	Da	Nu	6b. S-a întâlnit regulat?	Da	Nu
		✓		✓		
După	7. Raportul de Autoevaluare al Guvernului					
	7a. A fost publicat raportul anual de autoevaluare?	Da	Nu	7b. Este raportul disponibil atât în engleză cât și în limba administrativă?	Da	Nu
		✓			✓	
	7c. Este disponibilă o perioadă de două săptămâni pentru comentarii la raport?	Da	Nu	7d. Răspunde raportul la recomandările cheie ale IRM?	Da	Nu
✓			✓			

Tabel 3.4: Nivelul de influență al publicului

IRM a adaptat "Spectrul participării" din cadrul International Association for Public Participation - Asociației Internaționale pentru Participare Publică (IAP2) pentru a fi aplicat la OGP.³⁹ Acest spectru prezintă nivelul potențial de influență publică asupra conținutului planului de acțiune. În spiritul OGP, majoritatea țărilor ar trebui să aspire pentru "colaborare".

³⁹IAP2's Public Participation Spectrum, http://c.ymcdn.com/sites/www.iap2.org/resource/resmgr/foundations_course/IAP2_P2_Spectrum_FINAL.pdf

Nivelul de influență al publicului		În timpul elaborării planului de acțiune	În timpul implementării planului de acțiune
Empower	Guvernul a dat puterea de decizie membrilor publicului.		
Colaborare	A existat un dialog iterativ și publicul a ajutat la stabilirea agendei.	✓	
Implicare	Guvernul a oferit feedback cu privire la modul în care au fost luate în considerare contribuțiile publice.		
Consultare	Publicul ar putea da contribuții.		✓
Informare	Guvernul a oferit publicului informații cu privire la planul de acțiune.		
Fără consultare	Fără consultare		

3.4 Consultare în timpul implementării

În cadrul participării lor la OGP, guvernele se angajează să identifice un forum care să permită consultarea regulată a mai multor părți interesate cu privire la implementarea OGP. Aceasta poate fi o entitate existentă sau una nouă. Această secțiune sumarizează aceste informații.

În România a fost creat un Club OGP în timpul implementării primului plan de acțiune și la începutul elaborării celui de-al doilea, ca forum incluziv în care părțile interesate și responsabilii de implementare discută despre toate aspectele legate de OGP. Clubul OGP a fost foarte activ, deși frecvența întâlnirilor a scăzut în timp. În 2014 au avut loc 10 întâlniri ale Clubului OGP, apoi 7 în 2015, 6 în 2016 și doar 5 în 2017. Din cele cinci întâlniri din 2017, una a fost dedicată consultării privind raportul de autoevaluare al guvernului; aceste reuniuni au avut loc pentru a obține feedback și a consolida colaborarea între părțile interesate. Feedback-ul culese asupra autoevaluării în timpul întâlnirii, precum și în timpul consultării on-line, a fost înregistrat, publicat și adresat corespunzător. În decembrie 2017, o întâlnire a Clubului OGP a avut loc în afara capitalei, București. Pe 4 noiembrie 2017, Clubul s-a întâlnit în Timișoara, iar majoritatea participanților au fost actori locali. Forumul OGP Club este deschis și pluralist, întâlnirile sunt anunțate pe site-ul Clubului OGP și pe pagina Facebook, iar toate părțile interesate pot participa. Notele întâlnirilor sunt înregistrate și puse la dispoziție online prin intermediul paginii web al Clubului OGP.⁴⁰ În cadrul dezbaterii publice de autoevaluare din 14 septembrie 2017, părțile interesate au menționat că întâlnirile ar trebui transmise în direct, astfel încât să se poată implica mai multe părți interesate. Radu Puchiu (fost secretar de stat și persoană de contact) a menționat că acest lucru a fost făcut în trecut, însă nu s-au făcut eforturi pentru a continua această practică.⁴¹

Deși există un sprijin puternic pentru formatul de incluziune și cooperare al Clubului OGP, majoritatea participanților în Clubul OGP au început să se simtă obosiți, deoarece își pierd încrederea că vor fi luate măsuri cu privire la guvernarea deschisă, iar un reprezentant al societății civile a declarat cercetătorului că senzația

⁴⁰ Website oficial OGP Club, notițele întrunirilor: <http://ogp.gov.ro/club-ogp/arhiva/>.

⁴¹ Notițele întrunirilor OGP Club: <http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/01/Rezumat-Club-OGP-14-sept-2017.pdf>

generală este una de "neajutorare învățată."⁴² În cadrul unei discuții în cadrul focus grupului din decembrie 2017, șapte membri ai societății civile care au participat activ la OGP au descris frustrarea față de nivelul scăzut de îndeplinire a angajamentelor în planurile de acțiune actuale și anterioare. Participanții au menționat faptul că au făcut recomandări în mod repetat, însă nu au fost asumate de guvern.

În noiembrie 2017, a fost creat un mecanism permanent de dialog (MPD), sub forma unui Comitet de coordonare al OGP, format din șapte reprezentanți ai diferitelor instituții guvernamentale și șapte membri ai diferitelor organizații ale societății civile. Au existat unele confuzii în ceea ce privește crearea noului comitet de coordonare. În timpul discuției cu grupul de discuții, desfășurat de cercetătorul IRM și de personalul IRM, precum și în timpul interviurilor guvernamentale, s-a constatat că toate părțile implicate au neclarități în ceea ce privește rolul precis al noului forum. Atât membrii guvernului, cât și cei intervievați din societatea civilă consideră că interesul pentru instalarea unui MPD provine de la câțiva membri ai societății civile, dar modul în care acesta va adăuga valoare și cum diferă de Clubul OGP nu este încă decis. Toate părțile intervievate din partea societății civile și a guvernului au exprimat un sprijin puternic pentru continuarea întâlnirilor regulate ale Clubului OGP.⁴³

Datorită confuziei legate de scopul și intenția noului comitet, Guvernul a determinat compoziția comitetului director, așa cum a fost discutat cu OGP Support Unit. Guvernul a selectat membrii inițiali atât din partea Guvernului, cât și din partea societății civile. Mulți dintre actorii obișnuiți ai societății civile din OGP au fost contactați de Guvern și au fost invitați să candideze pentru noul Comitet de Coordonare, dar nu au fost conștienți de scopul comisiei și nu au aplicat. Organizațiile societății civile selectate pentru aderare au fost alese de către Guvern dintr-un număr de 27 de candidați interesați și numiți în noiembrie 2017. Există doi participanți ai societății civile care reprezintă o entitate locală, una din orașul Timișoara și cealaltă din Cluj-Napoca, ceea ce este o schimbare față de practica tipică de concentrare pe organizațiile de la nivel național.⁴⁴ Coordonatorii din partea guvernului pentru OGP intervievați și-au exprimat dorința ca societatea civilă să își asume responsabilitatea în alegerea membrilor pentru reprezentare în comitetul director. Prin urmare, cele șapte ONG-uri actuale deservește o perioadă interimară de patru luni (din noiembrie 2017 până în martie 2018), timp în care vor elabora un proces de selecție și vor alege reprezentanți permanenți pentru comitetul director.⁴⁵ Conform celor spuse de către Guvern, un număr mare de ONG-uri și-au arătat interesul în procesul de selecție.

⁴² Codru Vrabie de la Funky Citizens, interviu cu cercetătorul IRM, Noiembrie 2017, București, Romania

⁴³ Angela Benga și Larisa Panait de la Secretariatul General al Guvernului, Direcția pentru Tehnologia Informației, 5 Decembrie 2017 în București, Romania, și focus grup cu membri ai societății civile ținut de către cercetătorul IRM și reprezentantul echipei IRM, 7 decembrie 2017 în București, Romania.

⁴⁴ Guvernul României, <http://ogp.gov.ro/comitetul-national-de-coordonare/>

⁴⁵ Angela Benga și Larisa Panait de la Secretariatul General al Guvernului, Direcția pentru Tehnologia Informației, 5 Decembrie 2017 în București, Romania

ONG-urile intervievate în timpul focus grupului au fost de părere că cel mai important mecanism de consultare a părților interesate rămâne Clubul OGP și ar fi precaute în a schimba procesul de consultare într-un comitet de coordonare mai formal, dat fiind faptul că actualul Club OGP este deschis, divers și oferă un mediu relaxat pentru societatea civilă pentru a-și exprima deschis opiniile cu privire la procesul OGP și la planul de acțiune. Opinia Guvernului României este că rolul forumului se extinde dincolo de funcțiile Clubului OGP prin faptul că este un organism instituționalizat care are dreptul să acționeze, ceea ce sporește responsabilitatea ambelor părți asupra procesului de co-creare și implementare.

3.5 Auto-evaluare

Articolele de guvernare OGP impun ca țările participante să publice un raport de autoevaluare la trei luni de la sfârșitul primului an de implementare. Raportul de autoevaluare trebuie pus la dispoziția publicului pentru o perioadă de două săptămâni. Această secțiune evaluează respectarea acestor cerințe și calitatea raportului.

Raportul de autoevaluare al Guvernului a fost publicat online pe 5 septembrie 2017, iar versiunea finală a fost publicată la sfârșitul aceleiași luni. Documentul raportează progresul tuturor angajamentelor, dar nu oferă detalii privind motivul pentru care majoritatea angajamentelor sunt amânate sau cu o finalizare limitată. Dovezile prezentate pentru angajamentele care au un anumit nivel de finalizare sunt rare, oferind o narațiune fără a oferi documente justificative sau dovezi, cum ar fi documente relevante sau minute ale întâlnirilor. Cu toate acestea, pentru evenimente publice, precum hackathon-uri, există comunicate de presă și alte documente furnizate pe siteul OGP. Unele părți interesate, cum ar fi Centrul pentru Inovare Publică, au solicitat în timpul perioadei de comentarii publice ca Guvernul să adauge o dovadă a finalizării angajamentelor sau să ofere actualizări privind statutul lor.⁴⁶ Cu toate acestea, în majoritatea cazurilor acest lucru nu a fost pus în aplicare.

Termenul de elaborare a procesului de elaborare a raportului de autoevaluare și de comentarii publice a fost publicat în ianuarie 2017. Etapele elaborării și publicării raportului de autoevaluare pe termen mediu au fost următoarele:

- 1-10 septembrie: elaborarea proiectului de raport în colaborare cu instituțiile și ONG-urile responsabile de angajamentele din planul de acțiune;
- 11-24 septembrie: perioada de consultare și dezbateră publică asupra raportului de autoevaluare;
- 30 septembrie: publicarea versiunii finale a raportului.

Termenul a fost respectat și o dezbatere publică a avut loc la 14 septembrie 2017, în cadrul Clubului OGP la Biblioteca Națională din București. Mai multe comentarii verbale au fost aduse în cadrul întâlnirii, iar în general considerațiile au fost legate de reevaluarea calendarului implementării planului de acțiune, deoarece majoritatea angajamentelor încă nu au început sau au fost amânate. A fost propusă introducerea unor grupuri de lucru în cadrul OGP pentru identificarea soluțiilor pentru întârzieri și pentru creșterea vizibilității OGP.⁴⁷ Cele mai multe comentarii specifice au fost legate de angajamentul 3 - Parlament Deschis.

⁴⁶ Comentarii Centrul pentru Inovare Publică / Comments received during consultation from the Centre for Public Innovation (Română) disponibile la: <http://ogp.gov.ro/rapoarte/>

⁴⁷ <http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/01/Rezumat-Club-OGP-14-sept-2017.pdf>

Versiunea pentru comentarii publice

Trei părți implicate (Centrul pentru Inovare Publică, Asociația Pro Democrația Timișoara și Ministerul Tineretului și Sportului) și-au prezentat feedback-ul în scris, așa cum a fost cerut în timpul dezbaterii publice. Ministerele competente au răspuns la majoritatea întrebărilor formulate în aceste observații.⁴⁸

3.6 Răspunsul la Recomandările IRM anterioare

Tabel 3.5: Recomandările cheie IRM anterioare

	Recomandare	Adresate?	Integrate în următorul PNA?
1	Adoptarea următorului plan național de acțiune al OGP ca o Hotărâre de Guvern și nu ca un memorandum.	X	X
2	Pentru a face activitățile OGP mai proeminente și pentru a crea responsabilitatea instituțională pentru progresul lor, s-a recomandat ca toate ministerele publice să atribuie un singur individ / compartiment / unitate cu gestionarea problemelor legate de OGP, Strategia Națională Anticorupție (SNA) Sistemul de Control al Sistemelor de Management (SCMI), ce sunt toate preocupate de transparență, deschidere și integritate.	✓	✓
3	Extinderea capacității instituționale a Departamentului pentru Servicii Online și Design (DSOD) și susținerea procesului de conducere al Cancelariei Prim Ministrului (CPM) / DSOD în următorul plan de acțiune	✓	✓
4	Crearea unui portal guvernamental sau adăugarea unui link către transparenta.gov.ro unde cetățenii pot găsi toată legislația în curs de consultare publică. Un singur portal ar trebui să ofere posibilitatea de a trimite comentarii direct către ministerul sau agenția competentă, care supraveghează consultarea publică.	✓	✓
5	Următorul plan național de acțiune ar putea cere ca toate cele 42 de prefecturi din România să publice date deschise pe portalul guvernamental (data.gov.ro).	✓	X

Dintre cele cinci recomandări din raportul precedent, guvernul a abordat patru în autoevaluarea lor și le-a integrat în cel de-al treilea plan de acțiune. Prima recomandare nu a fost nici abordată, nici integrată ca angajament. În ceea ce privește prima recomandare, cercetătorul a intervievat atât coordonatorii Guvernului pentru OGP, cât și grupurile societății civile implicate în elaborarea planului de

⁴⁸ Guvernul României, <http://ogp.gov.ro/rapoarte/>

acțiune și a constatat că ambele părți au fost de acord că un memorandum este suficient. Toate părțile interesate intervievate au considerat că realizarea OGP printr-un mandat legal nu ar îmbunătăți implementarea. Ei au fost de acord că implementarea motivației funcționarilor și disponibilitatea resurselor sunt principalii factori care determină dacă angajamentele sunt sau nu finalizate și că o lege ar fi în continuare insuficientă pentru a garanta alocarea resurselor sau o mai bună implementare.

Cea de-a doua recomandare vizează ca acțiunile OGP / SNA să devină mai proeminente și să extindă responsabilitatea instituțională prin creșterea numărului de persoane responsabile desemnate în cadrul instituțiilor. Această problemă a fost preluată de o echipă a Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social (MCPDS), care lucrează cu echipa SNA din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene pentru a realiza o serie de proiecte-pilot pentru a crește responsabilitatea în cadrul OGP prin creșterea numărului de puncte de contact responsabile pentru OGP din cadrul instituțiilor.

A treia recomandare a fost abordată în principal prin Angajamentul 9 din cel de-al treilea plan de acțiune: Guvernare deschisă la nivel local. O întâlnire a Clubului OGP a avut loc în Timișoara, iar întâlnirea Clubului OGP din 20 iunie 2017 a fost dedicată acestui subiect.⁴⁹ Autoevaluarea menționează că "acestea vor fi punctul de plecare pentru creșterea numărului de puncte de contact locale OGP, precum și instruirea funcționarilor publici și creșterea eforturilor de conștientizare ale opiniei publice".

Cea de-a patra recomandare a fost adresată Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social, atribuindu-se atribuții în acest domeniu și a elaborat un ghid pentru transparența și eficiența procesului de consultare publică, inclusiv standardizarea procedurii de consultare publică. O secțiune a acestui ghid al procesului de consultare publică a fost dedicată îmbunătățirii accesului cetățenilor la procesul de luare a deciziilor. Mai important, o serie de angajamente din cel de-al treilea plan de acțiune au fost un răspuns direct la această recomandare, de exemplu angajamentele 5 și 8.

În ceea ce privește cea de-a cincea recomandare, recomandarea pentru furnizarea de date deschise în toate cele 42 de prefecturi din România au fost abordate în angajamentul guvernamental subnațional deschis (Angajamentul 9), precum și angajamentul privind calitatea și cantitatea deschisă a datelor (Angajamentul 18). Angajamentul anterior încearcă să extindă practicile guvernamentale deschise la nivel local, ceea ce include deschiderea accesului la datele deținute la nivel local, în timp ce ultimul angajament vizează creșterea cantității și a calității datelor publicate pe portalul de date deschis al României (data.gov.ro).

⁴⁹ Notițele întâlnirii <http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/01/Rezumat-Club-OGP-20-iunie-2017.pdf>

IV. Angajamente

Toate guvernele participante la OGP dezvoltă planuri de acțiune OGP care includ angajamente concrete pe o perioadă de doi ani. Guvernele își încep planurile de acțiune OGP prin împărțirea eforturilor existente legate de guvernarea deschisă, inclusiv a strategiilor specifice și a programelor în curs de desfășurare.

Angajamentele ar trebui să fie adecvate împrejurărilor și provocărilor unice ale fiecărui stat. De asemenea, angajamentele OGP ar trebui să fie relevante pentru valorile OGP prevăzute în Articolele OGP privind Guvernarea și în Declarația pentru Guvernare Deschisă semnate de toate statele participante la OGP.⁵⁰

Ce înseamnă un angajament bun?

Ținând cont de faptul că îndeplinirea angajamentelor de guvernare deschisă implică adesea un proces multianual, guvernele ar trebui să aloce perioade de timp și obiective de referință angajamentelor lor care să indice ceea ce urmează a fi realizat în fiecare an, ori de câte ori este posibil. Acest raport detaliază fiecare dintre angajamentele pe care țara le include în planul său de acțiune și analizează primul an de implementare a acestora.

Indicatorii utilizați de IRM pentru a evalua angajamentele sunt următorii:

- **Specificitate:** Această variabilă evaluează nivelul de specificitate și caracterul măsurabil ale fiecărui angajament. Opțiunile sunt:
 - Ridicată: Limbajul angajamentului descrie activități clare, verificabile și rezultatele măsurabile pentru îndeplinirea obiectivului angajamentului.
 - Medie: Limbajul angajamentului descrie o activitate care poate fi verificată obiectiv și care include rezultate, însă acestea din urmă nu sunt măsurabile în mod clar ori relevante pentru îndeplinirea obiectivului angajamentului.
 - Scăzută: Limbajul angajamentului descrie o activitate care poate fi interpretată ca verificabilă, dar care necesită un oarecare grad de interpretare din partea cititorului pentru a identifica scopul activității și pentru a determina care ar fi rezultatele.
 - Niciuna: Limbajul angajamentului nu conține nicio activitate măsurabilă, rezultate sau etape de referință.
- **Relevanță:** Această variabilă evaluează relevanța angajamentului pentru valorile OGP. Pe baza unei lecturi atente a textului angajamentului, așa cum este menționat în planul de acțiune, întrebările orientative pentru a determina relevanța sunt:
 - Accesul la informații: Va dezvălui guvernul mai multe informații sau va îmbunătăți calitatea informației comunicate publicului?
 - Participarea civică: Va crea sau va îmbunătăți guvernul oportunitățile sau capacitățile publicului de a informa sau influența deciziile?
 - Responsabilitatea publică: Va crea sau va îmbunătăți guvernul posibilitățile de a-i trage la răspundere pe responsabili pentru acțiunile lor?
 - Tehnologie & Inovare pentru Transparență și Responsabilitate: Va fi inovarea tehnologică folosită împreună cu una dintre celelalte trei valori ale OGP pentru a crește fie gradul de transparență, fie cel de responsabilitate?⁵¹

⁵⁰ Open Government Partnership: Articles of Governance, iunie 2012 (actualizat în martie 2014 și aprilie 2015), https://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/attachments/OGP_Articles-Gov_Apr-21-2015.pdf

⁵¹ Manual de proceduri IRM. Disponibil la: https://www.opengovpartnership.org/sites/default/files/IRM-Procedures-Manual-v4_Sept2017.docx

- **Impact posibil:** Această variabilă evaluează impactul posibil al angajamentului, dacă este îndeplinit așa cum este scris. Cercetătorul IRM utilizează textul din planul de acțiune pentru a:
 - Identifica o problemă socială, economică, politică sau de mediu;
 - Stabili status quo-ul la începutul planului de acțiune; și
 - Evalua măsura în care angajamentul, dacă este implementat, ar avea un impact asupra performanței și ar aborda problema.

Angajamentele cu stea sunt considerate angajamente OGP exemplare. Pentru a primi o stea, un angajament trebuie să îndeplinească mai multe criterii:

- Angajamentele cu stea vor avea specificitate „medie” sau „ridicăta”. Un angajament trebuie să prevadă activități și pași clar definiți pentru a putea evalua impactul său potențial.
- Relevanța angajamentului pentru guvernarea deschisă ar trebui să fie clară din limbajul acestuia. Mai exact, trebuie să facă referire la cel puțin una dintre valorile OGP și anume acces la informații, participare publică, responsabilitate publică.
- Angajamentul ar avea un impact posibil „transformator” dacă este implementat complet.⁵²
- Guvernul trebuie să înregistreze progrese semnificative în privința acestui angajament în timpul perioadei de implementare a planului de acțiune, primind o evaluare a implementării „substanțiale” sau „complete”.

Pe baza acestor criterii, planul de acțiune al României a conținut un angajament cu stea, și anume:

- Angajamentul 4: Îmbunătățirea procesului de solicitare a cetățeniei

În cele din urmă, tabelele din această secțiune reprezintă un fragment din numeroasele informații colectate de IRM în cadrul procesului de raportare a progresului. Pentru setul de date complet pentru România și toate statele participante la OGP, consultați OGP Explorer.⁵³

Prezentare generală a angajamentelor

Planul de acțiune al României s-a axat pe domenii-cheie pentru reformă, cum ar fi contractarea deschisă, lupta împotriva corupției, îmbunătățirea implementării libertății de informare și creșterea implicării publice. În timp ce planul de acțiune a vizat aceste probleme urgente, multe angajamente nu au mers suficient de departe pentru a propune reforme ambițioase și ar fi fost îmbunătățite explicând termeni mai specifici cum își vor atinge obiectivele și vor produce rezultate.

Teme

Planul de acțiune 2016–2018 s-a concentrat pe opt zone-cheie: Accesul la informație, Participarea civică, Subnațională, Măsuri anti-corupție, Cultură, Educație, Contractare deschisă, Date deschise.

⁵² Grupul de Experți Internaționali a schimbat acest criteriu în 2015. Pentru mai multe informații, vizitați: <http://www.opengovpartnership.org/node/5919>

⁵³ OGP Explorer: bit.ly/1KE2WII

1. Îmbunătățirea cadrului legal și a practicilor privind accesul la informații de interes public

Textul angajamentului:

MCPDC va continua să dezvolte standardele incluse în Memorandum și va monitoriza implementarea acestora. Concomitent, Ministerul va armoniza practicile în domeniul accesului la informațiile publice, atât pentru cadrul legal, cât și pentru implementarea acestuia. Standardele vor fi elaborate în urma interacțiunii cu autoritățile publice și sectorul neguvernamental, pornind de la experiența acumulată în practică. Se vor întreprinde acțiuni de îmbunătățire a profesionalismului celor implicați în gestionarea informațiilor de interes public.

Obiectiv principal:

-Creșterea transparenței în sectorul public prin publicarea unor informații detaliate de interes public; Îmbunătățirea capacității instituționale de a implementa în mod eficient legea privind accesul la informațiile de interes public.

-Crearea unui standard minim, atât pentru cetățeni, cât și pentru autoritățile publice, cu privire la modul în care sunt afișate informațiile publice; Reducerea numărului de cereri de acces la informații care sunt deja disponibile pe site-urile instituțiilor publice.

-Îmbunătățirea procesului de informare a cetățenilor și asigurarea unei mai bune gestionări a informațiilor în instituțiile publice.

Notă editorială: Textul angajamentului a fost prescurtat. Pentru a vizualiza obiectivele graduale ale acestui angajament, consultați textul integral din Planul național de acțiune 2016-18.

Etape de referință:

1.1. Monitorizarea implementării dispozițiilor Memorandumului în toate instituțiile executive (peste 1800 de instituții)

1.2. Identificarea conflictelor existente în cadrul juridic actual privind accesul la informații și armonizarea legislației (modificarea normelor, reglementărilor, deciziilor)

1.3. Elaborarea de standarde privind calitatea informațiilor furnizate cetățenilor și diseminarea acestora, precum și a schimbărilor survenite în cadrul legal, autorităților publice centrale și locale

1.4. Îmbunătățirea transparenței în comunicarea dintre cetățenii care solicită informații și autoritățile publice prin dezvoltarea unei platforme pe modelul AskTheEU

1.5 Sesiuni de instruire pentru personalul responsabil cu implementarea Legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public

1.6 Crearea ghidurilor de bune practici în afișarea informațiilor de interes public

1.7 Lansarea unui concurs național de bune practici, pentru a progresa în acest domeniu, cu premii constând în asistență în implementarea noilor măsuri.

Instituția responsabilă: Ministerul Consultării Publice și Dialogului Civic (MCPDC)¹

Instituții de sprijin: Cancelaria Primului Ministru (CPM) Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP)

Data de începere: August 2016

Data finalizării: Iunie 2018

¹ În 2017, acesta a fost redenumit Ministerul Consultării Publice și Dialogului Social (MCPDS).

Prezentare generală a angajamentului	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				La timp?	Finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
1. Îmbunătățirea cadrului legal pentru dezvăluirea informațiilor de interes public			✓		✓						✓		Nu		✓		

Context și Obiective

Acest angajament urmărește să îmbunătățească implementarea unei legi din 2001² care impune ca guvernul să publice informații de interes public. Aceasta a fost elaborată după ce Ministerul Consultării Publice și Dialogului Social a făcut o analiză care pune în lumină nevoia de a standardiza formatul și furnizarea regulată de informații. Guvernul a aprobat un Memorandum intitulat „Creșterea transparenței și standardizarea informațiilor de interes public” și a consultat părțile interesate din societatea civilă pentru a determina domeniile prioritare de creștere sau de îmbunătățire a informării automate. Aspectele-cheie abordate în Memorandum includ asigurarea că informațiile de interes public necesare de a fi furnizate prin lege sunt publicate într-un format standardizat și că procesele de colectare a datelor sunt standardizate în cadrul instituțiilor guvernamentale.

După cum este scris, acest angajament ar analiza punctele în care actualul cadru juridic trebuie consolidat pentru a garanta publicarea proactivă și ar implementa noi reglementări, instruire pentru reprezentanți, o platformă pe care cetățenii o pot folosi pentru a solicita informații și concursuri pentru a identifica și recompensa bunele practici. De asemenea, aceasta urmărește să reducă numărul de cereri de acces la informații (FOI) pentru informații deja disponibile pe site-urile instituțiilor publice. Dacă este implementat pe deplin astfel, acest angajament ar putea avea un impact moderat asupra îmbunătățirii accesului la informații, deoarece ar dezvolta capacitatea instituțională necesară pentru a pune în aplicare mai pe deplin legile actuale privind liberul acces la informație și ar îmbunătăți calitatea și accesibilitatea informațiilor publice. Un reprezentant al sectorului privat a subliniat necesitatea ca datele colectate de diferite agenții să urmeze aceleași procese riguroase de control al calității și să fie într-un format interoperabil, astfel încât cercetătorii și analiștii de afaceri să poată efectua studii precise folosind informațiile publice.³

² Legea Nr. 544/2001.

³ Dragoș Anastasiu, Președintele AHK Romania (Camera de Comerț și Industrie Româno-Germană), interviu luat de cercetătorul IRM, 6 decembrie 2017.

Este important de menționat că primele etape de referință au fost finalizate înainte de adoptarea planului de acțiune,⁴ iar restul activităților au fost finalizate în termen de câteva luni, până la 31 decembrie 2016. Organizațiile societății civile nu au fost implicate în acest proces.

Finalizare

Per ansamblu, beneficiarii care au fost intervievați sunt de acord că accesul la informațiile publice, la nivel național, s-a îmbunătățit în ultimii ani, însă la nivel local este nevoie de mult mai multă muncă, deoarece responsabilii locali pierd adesea cereri, nu răspund cererilor de acces la informație (în temeiul Legii 544/2001) sau furnizează informații învechite pe site-urile lor.

1.1. Monitorizarea implementării dispozițiilor Memorandumului în toate instituțiile executive (peste 1800 de instituții)

Prima etapă de referință a fost aproape completă în august 2016, înainte de finalizarea planului de acțiune. Douăzeci de elemente de interes public pentru fiecare entitate publică locală și națională (buget, salarii, planuri de achiziții publice, contracte și implementarea contractelor, ordinea de zi a șefului instituției etc.) au fost verificate de personalul Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social.⁵ Începând cu anul 2016, sunt monitorizate 94% sau 1700 din cele 1800 de instituții prevăzute în textul angajamentului. Monitorizarea se va face periodic, în conformitate cu Secretariatul General al Guvernului (SGG) și cu Ministerul Consultării Publice și Dialogului Social. Cu toate acestea, la sfârșitul lunii decembrie 2017, cele mai recente date publicate datau din august 2016.⁶

1.2. Identificarea conflictelor existente în cadrul juridic actual privind accesul la informații și armonizarea legislației (modificarea normelor, reglementărilor, deciziilor)

A doua activitate a avut ca termen octombrie 2016 și a fost finalizată la timp. Scopul său a fost identificarea conflictelor existente în cadrul juridic actual privind accesul la informații și armonizarea legislației (modificarea normelor, reglementărilor, deciziilor). Au avut loc consultări și dezbateri timp de șase luni, după care au fost modificate regulile de aplicare a legii României privind accesul la informație în 6 iulie 2016 prin Hotărârea Guvernului nr. 123/2006.⁷ Schimbările au adus îmbunătățiri privind standardizarea și digitalizarea procesului de acces la informație.⁸ Cu toate acestea, deși consultările au arătat că majoritatea problemelor derivă din punctele slabe ale legii însăși și nu din legislația sa secundară, s-a luat decizia de a armoniza numai legislația secundară.⁹

1.3. Elaborarea de standarde privind calitatea informațiilor furnizate cetățenilor și diseminarea acestora, precum și a schimbărilor survenite în cadrul legal, autorităților publice centrale și locale

A treia etapă de referință a fost finalizată la timp. Drept rezultat, „Ghidul practic pentru măsuri durabile care susțin o guvernare locală transparentă și bazată pe integritate” a fost publicat și diseminat la nivelul a 4000 de autorități publice locale, cu

⁴ După cum este descris în raportul de autoevaluare, cu comentarii publice, <http://ogp.gov.ro/rapoarte/>

⁵ Datele centralizate pentru 10 august 2016, <https://goo.gl/MqEUj8>

⁶ Ultimele date publicate, <http://data.gov.ro/dataset/acces-la-informatii-memorandum-crestere-transparenta>

⁷ Detaliile procesului pot fi găsite la <https://goo.gl/3jQVB9>

⁸ Regulamentul actualizat, <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/179996>

⁹ Armonizarea legislației, <https://goo.gl/3jQVB9>, partea a II-a, min. 13:00

ajutorul Ambasadei Olandei. Ghidul este disponibil online pe siteul Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social.¹⁰

1.5 Sesiuni de instruire pentru personalul responsabil cu implementarea Legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public

A cincea etapă de referință a fost întârziată din august 2017, iar în decembrie 2017, aceasta rămâne nefinalizată. MPCDS a organizat prima sesiune de training-uri în noiembrie 2017 ca parte a proiectului finanțat de UE SIPOCA 35—„Guvernarea transparentă, deschisă și participativă—standardizare, armonizare, dialog îmbunătățit.”¹¹ Această întâlnire a fost adresată în mod special reprezentanților tuturor ministerelor însărcinate cu aplicarea Legii nr.544 / 2001. Participanții la întâlnire și-au exprimat intenția de a organiza cursuri de formare trimestrială în 2018; au fost administrate chestionare cu intenția de a extrage informații statistice actuale (adică numărul total de solicitări, procentajul răspunsurilor întârziate, numărul acțiunilor judiciare pentru acțiuni întârziate etc.). Acest proiect a obținut deja finanțare completă și se preconizează că se va încheia în 2018.

Etapele de referință 1.4, 1.6 și 1.7. sunt întârziate și încă nu au început.

Rezultate inițiale (dacă există)

Implementarea activităților din cadrul acestui angajament a adus câteva modificări verificabile în practicile guvernamentale. În primul rând, prin modificarea normelor de implementare în scopul de a încuraja digitalizarea, cetățenii au acum posibilitatea de a primi răspunsuri prin e-mail la cererile de informații. A fost implementată și o structură standardizată a costurilor pentru copierea documentelor solicitate, eliminând costurile nereglementate și uneori prohibitive de a primi informații tipărite. Sistemul de plăți a fost, de asemenea, digitizat și actualizat, permițând plata electronică prin POS a taxelor pentru eliberarea documentelor. În plus, noile reglementări adoptate prin acest angajament specifică termene clare pentru a răspunde solicitărilor de informații. Mai mult, luna aprilie a fost stabilită ca termen-limită pentru publicarea raportului FOIA anual de fiecare instituție publică.¹²

Armonizarea cadrului legislativ a sporit vizibilitatea liberului acces la informații și a dus la campanii de conștientizare în cadrul cărora funcționarii explică pentru cetățeni legea accesului la informații (544/2001).¹³ În plus, a fost elaborat un ghid pentru utilizarea site-urilor instituțiilor publice și pentru transmiterea de cereri în România (al doilea trimestru din 2017).

Cu toate acestea, în practică, atât părțile interesate, cât și cercetătorul IRM subliniază că noile termene de primire a răspunsurilor nu sunt respectate în toate ministerele. Cercetătorul IRM a înaintat o astfel de cerere Ministerului Sănătății, care a redirecționat solicitarea către una din agențiile sale, care nu a răspuns. Practica de a transfera continuu responsabilitățile de a răspunde unei solicitări de informare către agențiile subordonate la sau chiar înainte de termenul-limită sau furnizarea numai a răspunsurilor generale constituie în continuare o provocare pentru respectarea deplină a dreptului la informație. Conform Guvernului, MCPDC a constatat, în cazul ministerelor, o constantă evoluție a conformității cu prevederile Memorandumului /

¹⁰ Ghidul este disponibil online pe pagina web a Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social, <http://dialogsocial.gov.ro/wp-content/uploads/2016/12/V8-Ghid-practic.pdf>

¹¹ Cronologia și detaliile proiectului sunt disponibile pe site-ul Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social, <http://dialogsocial.gov.ro/proiect-sipoca-35/>

¹² Detalii privind îmbunătățirea cadrului juridic, <http://dialogsocial.gov.ro/imbunatatirea-cadrului-legal/>

¹³ Campania „Dreptul tău de a ști”, <http://dialogsocial.gov.ro/2016/08/echipa-mcpdc-lanseaza-campania-dreptul-tau-de-a-sti/>

creșterea rezultatelor transparenței: la 6 decembrie 2017, gradul de conformitate determinat în ansamblu a fost de 87,8%. Aceste rezultate, combinate cu statisticile extrase din chestionare (adică numărul acțiunilor judiciare pentru răspunsuri / răspunsuri întârziate este nesemnificativ în comparație cu numărul cererilor totale), indică faptul că creșterea capacității autorităților publice ar trebui să se concentreze în pentru a extinde sesiunile de formare la toate nivelurile, deoarece cadrul legislativ ar trebui, de asemenea, modificat pentru a facilita uniformitatea standardelor.

Pașii următori

Legea 544/2001 este principala lege referitoare la liberul acces la informații care asigură accesul publicului la informațiile oferite de guvern. Implementarea sa este vitală pentru asigurarea informațiilor adecvate și a transparenței. Următorul plan de acțiune OGP ar trebui să asigure că legea în sine este îmbunătățită, nu doar reglementările sale auxiliare. De exemplu, acest lucru s-ar putea realiza prin includerea unui mecanism de monitorizare care să asigure că toate ministerele, departamentele și agențiile (MDA) dezvăluie informații în conformitate cu legea, mecanism care să includă sancțiuni pentru nerespectare. Monitorizarea și evaluarea trebuie raportate, asigurând implementarea corectă a Legii 544/2001 la nivel central și local. Agențiile subordonate și guvernele județene locale nu dispun adesea de resursele necesare pentru a răspunde în timp util sau nu dispun de ofițeri de presă instruiți corespunzător, care să răspundă cererilor. Așadar, următorul plan de acțiune s-ar putea concentra pe stabilirea unui mecanism de recurs pentru a reduce numărul de solicitări care rămân fără răspuns. Cercetătorul recomandă să existe cel puțin un ofițer de presă în toate administrațiile de la nivel local care să răspundă cererilor de informații sau să se ofere formare funcționarilor existenți la nivel local, responsabili cu gestionarea cererilor de informații. În plus, pentru a reduce numărul de solicitări și pentru a respecta standardele automate de dezvăluire a informațiilor, toate reuniunile consiliilor județene și deciziile din cadrul proceselor-verbale ar trebui publicate online, împreună cu rapoartele anuale de cheltuieli, bugete și decizii.

2. Publicarea centralizată a informațiilor de interes public pe portalul unic transparenta.gov.ro

Textul angajamentului:

Pentru a facilita accesul cetățenilor și pentru a veni în sprijinul instituțiilor publice, va fi elaborată o platformă online pentru centralizarea informațiilor, care face obiectul Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

În urma procesului de standardizare și a armonizării legislației, vor fi îndeplinite condițiile prealabile pentru publicarea centralizată.

MCPDC va oferi asistență metodologică bazată pe activitatea și experiența sa, în timp ce Cancelaria Primului Ministru va dezvolta platforma.

Angajamentul va duce la implementarea unui instrument de gestionare a fluxului și la îmbunătățirea comunicării informațiilor de interes public.

Obiectiv principal:

Facilitarea accesului publicului la informații de interes public prin colectarea și publicarea acestora pe un singur portal guvernamental.

Notă editorială: Textul angajamentului a fost prescurtat. Pentru a vizualiza obiectivele graduale ale acestui angajament, consultați textul integral din Planul național de acțiune 2016-18.

Etape de referință:

1.1. Stabilirea funcționalităților platformei

1.2. Dezvoltarea portalului transparenta.gov.ro

1.3 Teste-pilot pe un eșantion reprezentativ de instituții și autorități publice centrale și locale

1.4 Elaborarea și publicarea unui Ghid privind utilizarea portalului

1.5 Atragerea unui număr semnificativ de autorități centrale și locale care să publice pe platformă

Instituția responsabilă: Secretariatul General al Guvernului (SGG) / Cancelaria Prim Ministrului¹

Instituții de sprijin: Ministerul Consultării Publice și Dialogului Civic (MCPDC)², Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP)³, ONG-uri cu experiență relevantă în acest domeniu

Data de începere: August 2016

Data finalizării: Iunie 2017

¹ În timpul implementării planului de acțiune, majoritatea responsabilităților Cancelariei Prim Ministrului au fost transferate Secretariatului General al Guvernului, inclusiv angajamentele legate de OGP.

² Redenumit mai târziu Ministerul Consultării Publice și Dialogului Social (MCPDS).

³ Redenumit mai târziu Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene.

Prezentare generală a angajamentului	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				La timp?	Finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
2. Publicarea informațiilor de interes public pe un singur portal		✓			✓					✓			Nu	✓			

Context și Obiective

Acest angajament urmărește să furnizeze informații din partea Guvernului pe o singură platformă web pentru a îmbunătăți transparența. Cu toate acestea, angajamentul este formulat cu specificitate scăzută cu privire la informațiile care vor fi incluse. De exemplu, prima activitate de referință este aceea de a determina ce informații ar trebui să fie dezvăluite pe platformă. Deși angajamentul a fost inclus în planul de acțiune anterior, nu a fost finalizat și a fost adăugat actualului plan înainte de stabilirea unui obiectiv clar și a unor parametri pentru tipul și formatul informațiilor care urmează să fie dezvăluite.⁴ În plus, lipsesc detaliile concrete, cum ar fi modul în care se vor efectua monitorizarea și evaluarea pentru a determina utilitatea și valoarea platformei. Din acest motiv, angajamentul are doar un impact posibil minor, deoarece modul în care va fi îmbunătățit accesul la informații nu este clar. O problemă mai importantă în legătură cu acest angajament este faptul că există numeroase portaluri guvernamentale și neguvernamentale pentru publicarea și furnizarea accesului la informații, conform Legii 544/2001. Aceste portaluri nu sunt legate sau conectate, iar angajamentul ar trebui să prevadă explicit că scopul portalului este de a aduna și corela informațiile deja disponibile online și de a le face mai ușor de utilizat.

Deși informațiile care fac obiectul dezvăluirii obligatorii pot fi accesate pe site-urile web ale instituțiilor publice, există neajunsuri majore. Cel mai recent Index al Datelor Deschise arată că România are un grad de transparență relativ ridicat în ceea ce privește bugetele guvernului național, legile naționale și proiectele de legislație, dar că informațiile privind proprietatea asupra terenurilor, cheltuielile guvernamentale și registrele companiilor sunt în mare parte netransparente.⁵ Formatul de furnizare a informațiilor nu este standardizat între instituții și există o lipsă de proceduri interne clare pentru a identifica tipurile de informații care se încadrează pentru publicarea „deschisă implicit”. Abordările diferite ale ministerelor privind publicarea acestor documente au ca rezultat afișarea unor informații diferite, în formate incompatibile, care nu pot fi ușor exportate pe portalul unic.

Un angajament similar a fost inclus pentru prima dată în planul de acțiune 2014–2016, însă, din cauza lipsei unui cadru legal clar și a unor proceduri uniforme în cadrul instituțiilor publice, acesta nu a fost finalizat. În actualul plan de acțiune,

⁴ Codru Vrabie de la Funky Citizens, interviu luat de cercetătorul IRM, noiembrie 2017.

⁵ Indexul Datelor Deschise, <https://index.okfn.org/place/ro/>

Versiunea pentru comentarii publice

dezvoltarea platformei va fi gestionată în cadrul proiectului SIPOCA 35, finanțat de UE. A fost alocat un buget de 30 000 de euro pentru implementarea platformei.

Finalizare

Angajamentul este întârziat și niciuna din cele cinci etape de referință nu a fost demarată.

Rezultate inițiale (dacă există)

Angajamentul nu a fost inițiat, iar sursele guvernamentale și neguvernamentale au menționat că finanțarea alocată în cadrul proiectului SIPOCA 35 este insuficientă pentru implementarea proiectului.

Pașii următori

Opiniile din cadrul focus grupului și interviurile părților interesate indică faptul că OSC-urile sunt cel mai interesate în accesul la datele guvernamentale într-un format standardizat, deschis. Se sugerează aplicarea unei metodologii mai clar definite pentru creșterea calității și a cantității de date deschise decât cele formulate în prezent în angajamentul 18. Acest lucru ar stipula modul în care se colectează informațiile publice conform legii și se va furniza un formular standard pentru informarea care va fi organizată și distribuită între ministere și agenții. Standardele comune ar trebui stabilite prin angajamentul privind: modul de colectare a datelor, ce fel de informații trebuie să fie dezvăluite și formatul și procedura de punere la dispoziția publicului a informațiilor.

În viitor, un angajament mai bine definit ar putea propune măsuri de integrare și îmbunătățire a calității platformelor existente și a informațiilor disponibile pe acestea, cum ar fi www.contact.gov.ro, www.consultare.gov.ro, www.transparenta-bugetara.gov.ro și altele.

3. Promovarea principiilor de Parlament deschis

Textul angajamentului:

Guvernul va încuraja dialogul dintre cetățeni și reprezentanți ai societății civile și reprezentanți ai Senatului și Camerei Deputaților, cu scopul de a adopta politici care să asigure diseminarea proactivă a informațiilor legate de funcționarea și activitatea instituției, inclusiv reglementări privind formatul în care sunt publicate aceste informații.

Obiectiv principal:

Creșterea transparenței informațiilor publice și a încrederii cetățenilor în instituțiile publice. Guvernul va încuraja dialogul dintre cetățeni și reprezentanți ai societății civile și reprezentanți ai Senatului și Camerei Deputaților, cu scopul de a adopta politici care să asigure diseminarea proactivă a informațiilor legate de funcționarea și activitatea instituției, inclusiv reglementări privind formatul în care sunt publicate aceste informații.

Etape de referință

3.1. Organizarea a cel puțin 3 dezbateri publice pe tema Parlamentului deschis cu toate părțile interesate

3.2. Elaborarea și propunerea unui acord între Guvern și Parlament, similar cu „Better Regulation Agenda” existentă în Uniunea Europeană între Comisia Europeană și Parlamentul European, document care pune accentul pe transparență în procesul decizional și consultările publice.

Instituția responsabilă: Cancelaria Primului Ministru/Secretariatul General al Guvernului (SGG)

Notă editorială: Primele întâlniri au fost coordonate în 2016 de Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social. În mai 2017, în urma discuțiilor dintre Secretariatul General al Guvernului (SGG) și Ministerul Consultării Publice și Dialogului Social, s-a convenit ca SGG să devină agenția principală pentru implementarea acestui angajament.

Instituții de sprijin: Departamentul pentru Relația cu Parlamentul, Ministerul Consultării Publice și Dialogului Social (MCPDS),
Neguvernamentale: Fundația Median Research Centre, National Democratic Institute – Romania, Institutul pentru Politici Publice (IPP), Asociația Română pentru Smart City – ASC

Data de începere: septembrie 2016

Data finalizării: iunie 2018

Prezentare generală a angajamentului	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				La timp?	Finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
3. Promovarea principiilor Parlament deschis		✓				✓				✓			Nu	✓			

Context și Obiective

Potrivit estimării oferite de Eurobarometrul Standard de toamnă al Comisiei Europene, doar 18% dintre români au încredere în Camera Deputaților.¹ Pe lângă aceasta, România este clasată încă în categoria democrațiilor parțial libere, potrivit Indicelui de democrație 2017 al The Economist. Acest nou angajament vizează creșterea încrederii cetățenilor în Parlament. Acesta propune organizarea a trei dezbateri publice despre Parlamentul deschis, urmate de elaborarea unui proiect de propunere care să contureze un acord între puterea executivă și Parlament de a se concentra asupra transparenței în consultarea publică și în procesul de luare a deciziilor. Propunerea va fi modelată pe baza „Better Regulation Agenda” utilizată în Uniunea Europeană între Comisia Europeană și Parlamentul European. Deși subiectul este relevant pentru participarea civică, impactul posibil așteptat al acestui angajament este mic, deoarece pașii descriși nu au obiective sau rezultate clare. Angajamentul nu explică modul în care vor fi folosite dezbaterile publice pentru a aduce schimbări în practicile guvernamentale și nici ce anume va implementa guvernul român după modelul „Better Regulation Agenda” a UE.

Finalizare

Niciuna dintre etapele de referință nu a fost demarată. Guvernul a invocat alegerile parlamentare din decembrie 2016 drept motiv al întârzierii.

Rezultate inițiale (dacă există)

Nu există rezultate inițiale deoarece acest angajament nu a fost demarat.

Pașii următori

Acest angajament ar trebui să fie continuat și modificat pentru a include obiective mai clare, măsurabile, care să respecte Parliamentary Engagement Policy Guidance (2017) a OGP.² Pentru a asigura că dezbaterile reprezintă un instrument eficient, acestea ar trebui să includă o varietate de voci ale societății civile, să fie difuzate în direct și să necesite follow-up oficial, astfel încât să fie abordate întrebările și propunerile.

¹ Raportul poate fi consultat la, <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/yearFrom/2016/yearTo/2017/surveyKy/2143>

² Parliamentary Engagement Policy Guidance, <https://www.opengovpartnership.org/resources/parliamentary-engagement-policy-guidance-2017>

Deși activitățile din acest angajament nu sunt foarte ambițioase, organizarea de dezbateri despre Parlamentul deschis reprezintă un pas în direcția corectă de a construi încrederea în guvern. Acest angajament a fost discutat în timpul unei întâlniri a Clubului OGP din septembrie 2017,³ iar OSC-urile au recomandat ca o scrisoare oficială care cere Parlamentului să adopte principiile să fie trimisă factorilor de decizie din Birourile permanente.⁴ În plus, partidele de opoziție ar putea fi mai integrate în discuțiile privind principiile de Parlament deschis pentru a aduce mai multă diversitate în cadrul dezbaterii.

³ Clubul OGP, <http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/01/Rezumat-Club-OGP-14-sept-2017.pdf>

⁴ Componenta Birourilor permanente, <http://www.cdep.ro/pls/parlam/structura.bp?poz=1> și <https://www.senat.ro/ComponentaComisii.aspx?Zi=&ComisieID=d116fa54-aa63-42fc-a172-dbecc0988b64>

4. Gestionare îmbunătățită a solicitărilor de acordare a cetățeniei

Textul angajamentului:

Angajamentul vizează dezvoltarea unui sistem computerizat care le va oferi solicitanților acces la informațiile despre stadiul cererilor, cât și despre datele propuse pentru depunerea jurământului.

Sistemul informatic ROCRIS destinat cazierului judiciar din România și lansat în 2013 va fi utilizat de ANC pentru a verifica situația solicitanților.

De asemenea, vor fi încărcate statistici cu privire la numărul de solicitanți ai cetățeniei acceptați pe portalul de date deschis data.gov.ro.

Obiectiv principal:

Sporirea transparenței și a eficienței instituționale. Angajamentul vizează dezvoltarea unui sistem computerizat care le va oferi solicitanților acces la informațiile referitoare la stadiul cererilor, precum și la datele programate pentru depunerea jurământului. Sistemul informatic ROCRIS, destinat cazierului judiciar din România și lansat în 2013 va fi folosit de către ANC pentru a verifica situația solicitanților. De asemenea, vor fi încărcate statistici cu privire la numărul de solicitanți ai cetățeniei acceptați pe portalul de date deschis data.gov.ro.

Etape de referință:

4.1 Consultări între instituțiile publice implicate (ANC, IGPR, IGI, MAE) și ONG-uri pentru a înțelege și evalua nevoile funcționarilor publici implicați în proces, precum și nevoile solicitanților de cetățenie

4.2 Planificare online pentru depunerea dosarelor la nivelul fiecărui centru regional și la sediul central din București și

4.3 Utilizarea sistemului informatic ROCRIS destinat cazierului judiciar pentru a verifica stadiul solicitanților

4.4 Implementarea aplicației Stadiu dosar care îi va informa pe solicitanți cu privire la stadiul dosarului, fazele și perioadele permise pentru soluționarea depunerilor.

4.5 Dezvoltarea, în limita specificațiilor tehnice ale platformei online, unui modul care va permite colectarea, anonimizarea și încărcarea datelor pe portalul de date deschis.

Instituția responsabilă: Ministerul Justiției (MJ) – Autoritatea Națională pentru Cetățenie (ANC)

Instituții de sprijin: Ministerul Afacerilor Interne – Inspectoratul General de Poliție (IGPR) și Inspectoratul General pentru Imigrări (IGI) Ministerul Afacerilor Externe (MAE) – misiunile diplomatice

Data începerii: septembrie 2016

Data finalizării: decembrie 2017

Prezentare
generală a

Grad de
specificitate

Relevanța pentru valorile
OGP

Impact posibil

La timp?

Finalizare

angajamentul	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînțeles	Limitat	Substanțial	Finalizat
4. Gestionarea îmbunătățită a solicitărilor de acordare a cetățeniei			✓	✓	✓		✓					✓	Da				✓

Context și obiective

Acest angajament își propune să remedieze problemele din procesul de acordare a cetățeniei. În martie 2016, un raport al Corpului de Control al Primului Ministru a descoperit întârzieri semnificative în procesarea și soluționarea dosarelor de cetățenie într-un număr mare de cazuri. În condițiile în care perioada legală este de cel mult cinci luni, între 2013 și 2015, perioada medie a fost de 10-18 luni¹. Una dintre marile probleme pe care acest angajament încearcă să le rezolve este capacitatea limitată a cetățenilor de a urmări parcursul propriilor dosare de solicitare a cetățeniei. Problema se datorează nealocării unui număr de înregistrare pentru dosar, mai ales în cazul persoanelor care depun solicitarea la misiunile diplomatice sau la consulatele de peste hotare. În aceste din urmă cazuri, soluționarea este afectată ca urmare a alocării unui număr de înregistrare diferit față de cel atribuit ulterior la centrul agenției din țară.

Implementarea acestui angajament este relevant din perspectiva accesului la informații, având în vedere că datele din solicitările de cetățenie vor fi publicate periodic pe data.gov.ro, precum și din perspectiva participării civice, în condițiile în care angajamentul include etape pentru a dezvolta soluții prin consultare publică cu părțile interesate. Angajamentul își propune să utilizeze instrumente digitale menite să îmbunătățească procesul de acordare a cetățeniei. Are un impact potențial transformator, întrucât ar acoperi o lacună din prestarea serviciului guvernamental prin identificarea problemelor și soluțiilor propuse în cazul celor afectați și ar oferi noi date referitoare la statisticile procesului de solicitare a cetățeniei, transformând astfel acest sector. Acest lucru reprezintă o sporire a transparenței și participării prin instalarea unor noi instrumente digitale care adresează direct problema identificată.

Finalizare

Acest angajament a fost implementat la timp.

4.1 Consultări între instituțiile publice implicate (ANC, IGPR, IGI, MAE) și ONG-uri pentru a înțelege și evalua nevoile funcționarilor publici implicați în proces, precum și nevoile solicitanților de cetățenie

Primul pas constând în consultările dintre instituțiile publice implicate (ANC, IGPR, IGI, MAE) și ONG-uri pentru a evalua modificările necesare a avut scadența în septembrie 2016, fiind finalizat în faza de proiectare a planului de acțiune. Ovidiu Voicu, din partea Centrului pentru Inovare Publică, consideră că procesul de

¹ Mediafax, <http://www.mediafax.ro/social/ministerul-justitiei-nereguli-de-legalitate-la-autoritatea-nationala-pentru-cetatenie-15096241>

Versiunea pentru comentarii publice

consultare pentru prima etapă de referință (care a avut loc înainte de finalizarea planului de acțiune) a dus la o bună înțelegere a importanței angajamentului și la implementarea corectă a acestuia de către Agenția Națională a Cetățeniei

4.2 Programare online pentru dosarele de depunere la birourile regionale și biroul central din București

4.3 Utilizarea sistemului informatic ROCRIS destinat cazierului judiciar pentru a verifica stadiul solicitanților

A doua activitate s-a concentrat pe dezvoltarea programării online care să le permită cetățenilor să trimită dosare de solicitare la fiecare centru regional și la sediul central din București. A treia etapă de referință a fost corelată și a propus integrarea sistemului informatic ROCRIS destinat căutărilor în cazierul judiciar în noul sistem online de solicitare a cetățeniei pentru a verifica stadiul solicitărilor. Ambele etape au fost finalizate la timp. Programarea online și serviciul Stadiu Dosar sunt funcționale și toți solicitanții de cetățenie au acces la acestea².

ANC poate accesa baza de date a Sistemului Informatic al Cazierului Judiciar Român (ROCRIS) începând cu finele anului 2016, iar solicitanții nu mai trebuie să obțină și să depună în mod separat cazierul pentru a obține cetățenia.

4.4 Implementarea aplicației Stadiu dosar care îi va informa pe solicitanți cu privire la stadiul dosarului, fazele și perioadele permise pentru soluționarea depunerilor.

A patra etapă de referință este de asemenea finalizată, iar solicitanții cetățeniei pot să-și urmărească în timp real stadiul dosarului lor³ pe site-ul web al ANC. În cadrul meniului Stadiu dosar, a fost introdus un submeniu care conține listele tuturor misiunilor diplomatice ale României cu numere de înregistrare și datele de depunere a dosarelor de cetățenie, precum și numărul de înregistrare ANC pentru fiecare dosar.

4.5 Dezvoltarea, în limita specificațiilor tehnice ale platformei online, unui modul care va permite colectarea, anonimizarea și încărcarea datelor pe portalul de date deschis.

A cincea etapă de referință care vizează dezvoltarea specificațiilor platformei online, inclusiv a unui modul care să permită colectarea, anonimizarea și încărcarea datelor pe portalul de date deschis a fost finalizat la timp. Datele se colectează și se actualizează la fiecare trei luni. Cel mai recent set de date (în decembrie 2017) a fost cel din iulie 2017. Datele sunt încărcate manual pe portalul de date deschis de către reprezentanții ANC.

Rezultate inițiale (dacă există)

Conform raportului anual din 2016 al ANC⁴ au fost întreprinse o serie de acțiuni menite să îmbunătățească eficiența și transparența ANC, printre care se numără: Programarea online a depunerii dosarelor (sistem de e-ticketing), serviciul de programare online Stadiu Dosar este funcțional, iar ANC poate accesa baza de date ROCRIS. Prin urmare, începând cu finalul anului 2016, solicitanții cetățeniei nu mai trebuie să depună cazierul judiciar. În plus, consultările din 2016 cu părțile implicate au reprezentat un instrument cheie pentru înțelegerea problemei și identificarea soluțiilor corespunzătoare.

² ANC's website, <http://cetatenie.just.ro/>

³ ANC, <http://cetatenie.just.ro/index.php/ro/centru-de-presa-2/nr-dosar-consulat-anc>

⁴ Raportul poate fi consultat la http://cetatenie.just.ro/images/BILANT_2016.pdf

Versiunea pentru comentarii publice

Pașii următori

Acest angajament este încheiat și și-a atins obiectivele. Părțile implicate consultate nu au avut recomandări suplimentare. Pentru a asigura menținerea schimbărilor pozitive, portalul trebuie întreținut de ANC, care va trebui să continue colectarea, anonimizarea și încărcarea datelor pe portalul de date deschis la intervale regulate.

5. Standardizarea practicilor de transparență în procedurile decizionale

Textul angajamentului

Transparența decizională în administrația publică este reglementată de Legea nr. 52/2003, una dintre cele mai moderne legi de acest fel. Cu toate acestea, actul nu a fost suficient de valorificat pentru a implementa procese decizionale democratice, participative, durabile, eficiente și reprezentative.

Din cauza faptului că practicile actuale încă scot în evidență lipsa implicării autorităților publice în asigurarea unui proces decizional reprezentativ/participativ, Ministerul pentru Consultarea Publică și Dialog Civic a elaborat, în urma unei cercetări ample în ceea ce privește implementarea prevederilor legale, un ghid destinat experților din sistemul public care, prin munca lor, au creat o legătură între cetățeni și guvernanți. În acest sens, MCPDC a constituit un grup de lucru interministerial, format din reprezentanți ai autorităților centrale. În urma sesiunilor de lucru, s-a ajuns la concluzia că nu este necesară o modificare a legislației. Cu toate acestea, este necesar:

- să existe o interpretare uniformă a legii în procesele de consultare publică
- ca practica să fie extinsă la recomandările privind bunele practici.

MCPDC va identifica, mai întâi, toate problemele existente în implementarea Legii nr.52/2003, redactând instrumente de standardizare a practicilor în acest domeniu și va crește importanța societății civile în procesul de luare a deciziilor.

Principalul obiectiv: *Integritate publică; Coerență legislativă și normativă; Responsabilitatea autorităților publice față de comunitate.*

Etape:

5.1 Identificarea deficiențelor din procesul de consultare publică la nivelul autorităților publice.

5.2 Elaborarea documentelor de suport pentru standardizarea practicilor în implementarea legislației privind procesul de consultare publică.

5.3 Organizarea sesiunilor de instruire, pe baza documentelor-suport, cu funcționarii publici responsabili de procesul de consultare publică.

5.4 Acordarea de asistență tehnică instituțiilor centrale în practicile de consultare publică.

Notă editorială: Textul angajamentului a fost scurtat. Pentru a vedea etapele progresive ale acestui angajament, consultați textul integral din Planul Național de Acțiune 2016-2018.

Instituții responsabile: Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic (MCPDC)

Instituții de sprijin: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice; Ministerul Justiției; Academia de Advocacy; ONG-uri: Asociația Împreună pentru Dezvoltarea Comunității – AIDC, Centrul pentru Monitorizarea Politicilor Publice – CMPP, Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale – FONSS, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, Asociația Romanian Youth Movement for Democracy, Asociații ale funcționarilor publici.

Data de începere: August 2016

Data finalizării: Iunie 2018

Prezentarea angajamentului	Grad de specificitate				Relevanță pentru valorile OGP				Impact posibil				La termen?	Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
5. Standardizarea transparenței în procesul decizional			✓			✓			✓				Nu			✓	

Context și obiective

Acest angajament își propune să îmbunătățească implementarea Legii nr. 52/2003¹, care stabilește cerințele de informare și participarea activă a cetățenilor în procesul guvernamental de luare a deciziilor. Această lege solicită tuturor instituțiilor guvernamentale, care inițiază un act normativ, să publice un proiect de lege, pe care să îl supună consultării publice cu cel puțin 30 de zile înainte ca legea să fie adoptată. Mai mult, autoritățile publice sunt obligate să organizeze o dezbatere publică, dacă acest lucru a fost cerut în scris de către o asociație legal constituită. Chiar dacă legea a fost adoptată, implementarea acesteia este limitată și incorectă pentru ca procedurile decizionale să fie eficiente și reprezentative, așa cum se prevede în lege.

În anul 2016, Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic a efectuat cercetări cu privire la implementarea prevederilor legale și a creat un grup interministerial de lucru format din reprezentanți ai autorităților centrale. Acest grup de lucru a concluzionat că este necesară o interpretare standardizată a legii în procesele de consultare publică și în recomandările elaborate pentru bunele practici. Toate acestea au fost publicate într-un ghid despre cum să creezi o legătură între cetățeni și guvernanți, care este adresat administratorilor publici². Toate aceste etape au fost întreprinse înaintea publicării planului de acțiune OGP și au stabilit contextul acestui angajament, cu toate că ele reprezintă, de fapt, primele două etape semnificative ale acestui plan.

Dacă ar fi implementat în totalitate, acest angajament nu ar avea un impact major, din cauza domeniului său de aplicare limitat. Acesta oferă funcționarilor publici doar câteva instrucțiuni și sfaturi orientative, și nu le prezintă pașii concreți pentru a aborda problemele sistemice mai mari cu privire la lipsa transparenței în procesul decizional de la nivel local și național. În plus, niciun proces de monitorizare și de evaluare și niciun mecanism de executare care să asigure autoritățile că respectă standardele de transparență nu face parte din acest angajament.

¹ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/153210>

² Ghiduri pentru administratorii publici privind stabilirea standardelor în sistemul de adoptare a legislației, <https://goo.gl/TzggDP>

Stadiu de finalizare

Substanțial

Acest angajament este substanțial, chiar dacă primele două etape au fost realizate înainte de publicarea planului național de acțiune.

5.1 Identificarea deficiențelor din procesul de consultare publică la nivelul autorităților publice.

Prima etapă de identificare a problemelor din procesul de consultare publică și de elaborare a materialelor de referință a fost finalizată în anul 2016. Societatea civilă nu a fost consultată decât parțial în timpul implementării acestei activități. Într-un sondaj online, realizat în luna decembrie a anului 2017, Iulia Țuțuianu de la Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile spunea că: „după consultările privind îmbunătățirea procesului de transparență, nu a fost realizat niciun demers, singurul rezultat fiind un raport al întâlnirii.” Ghidul practic întocmit pentru aplicarea Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrarea publică a fost publicat în 2 iunie 2016¹. Materialul oferă informații și documente-tip, precum și recomandări tuturor administratorilor publici despre cum să urmeze fiecare etapă prezentată în prevederile Legii nr. 52/2003¹, cu scopul de a stabili standarde eficiente în sistemul public pentru adoptarea legislației. Ghidurile sunt disponibile și în format electronic.

5.2 Elaborarea documentelor de suport pentru standardizarea practicilor în implementarea legislației privind procesul de consultare publică.

A doua etapă a fost finalizată. Ghidul „Consultarea publică eficientă la nivelul administrației centrale și locale” – pentru aplicarea Legii nr. 52/2003, a fost realizat cu ajutorul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și a fondurilor europene și diseminat autorităților publice locale, prin intermediul aceluiași minister. Cu toate acestea, ghidul a fost publicat cu două luni înaintea adoptării planului de acțiune OGP².

5.3 Organizarea sesiunilor de instruire profesională, pe baza documentelor-suport, cu funcționarii publici responsabili de procesul de consultare publică.

În noiembrie 2017, MCPDC a organizat o primă sesiune de training pentru reprezentanții ministerelor însărcinați cu implementarea legii 52/2003.

Participanții și-au exprimat dorința de a exista training-uri regulate în 2018. De asemenea, MCPDC a administrat chestionare pentru a extrage informații statistice la zi (cum ar fi numărul total proiecte de lege inițiate, numărul total de proceduri de consultare publică, numărul de participanți /număr de recomandări și comentarii, procentul de acceptări de modificare a proiectelor, număr de acțiuni judiciare pentru neconformitate). În general, concluzia a fost că sunt necesare întâlniri de formare și schimb de bune practici, mai ales că reprezentanții societății civile (cetățeni și / sau organizații) folosesc tot mai mult acest drept instrument pentru a urmări procesele de luare a deciziilor și pentru a-și folosi drepturile de evaluare / interacțiune aceste procese.

5.4 Acordarea de asistență tehnică instituțiilor centrale în practicile de consultare publică.

Cea de-a patra etapă este în desfășurare, nefiind complet finalizată. Începând cu luna decembrie 2017, asistența tehnică a fost asigurată doar de către Ministerul Turismului, pentru consultările sale publice regionale cu privire la Legea Turismului³.

¹ Ibid.

² Juridice Flux, <https://www.juridice.ro/447374/premiera-ghid-practic-privind-transparenta-decizionala.html>

³ Ministerul Consultărilor Publice și Dialogului Social, <http://dialogsocial.gov.ro/2017/09/legea-turismului-in-dezbatere-publica-regionala/>

Următoarele etape

Transparența procesului decizional reprezintă o problemă importantă pentru România și, de aceea, ar trebui dusă mai departe. După cum s-a menționat, acest angajament nu a propus reforme foarte ambițioase pentru a îmbunătăți transparența guvernamentală în procesul decizional. O astfel de îmbunătățire ar putea fi obținută prin următorul plan de acțiune, prin implicarea și consultarea societății civile cu privire la dezvoltarea noului angajament, pentru a asigura că sunt abordate lipsurile și provocările actuale în monitorizarea procesului legislativ.

În timpul întâlnirii grupului-țintă de reprezentanți ai societății civile⁴, mai mulți reprezentanți ai ONG-urilor au afirmat că există un decalaj între ceea ce este „scris în lege” și ceea ce se întâmplă „în practică”, întrucât, documentele care sunt în destinate publicului sunt publicate foarte târziu pe site-uri, sunt dificil de găsit iar uneori, activitatea de „consultare” a acestora este confundată cu participarea reală a cetățenilor la procesul decizional. Mai mult, folosirea continuă a ordonanțelor de urgență de către Oficiul Executiv pentru a evita tradiționala procedură legislativă participativă devine o tendință îngrijorătoare⁵. Cercetătorii recomandă susținerea dezbaterilor publice și elaborarea unor standarde specifice, pentru a aborda această problemă prin reducerea sau limitarea condițiilor în care ordonanțele de urgență pot fi emise. Astfel de schimbări ar necesita o executare adecvată din partea unui organism imparțial

⁴ Focus grup cu societatea civilă, moderat de către cercetătorul IRM și angajatul IRM, București, 7 decembrie 2017

⁵ 117 Ordonanțele de urgență au fost emise în 2017, cu 99 în 2016

6. Publicarea centralizată a actelor normative pe portalul unic consultare.gov.ro

Textul angajamentului:

Prin dezvoltarea platformei online consultare.gov.ro, actele normative ale instituțiilor publice vor fi preluate pe un portal unic, în concordanță cu etapele procesului: consultare publică, opinie instituțională, aprobare și publicare oficială.

Un astfel de portal ar permite cetățenilor să își trimită sugestiile direct către ministerul sau agenția responsabilă de o anumită consultare publică.

De asemenea, portalul va fi folosit și pentru consultarea asupra altor probleme de interes public și, în funcție de rezultatul acestui proces, pot fi inițiate noi acte legislative.

Obiectiv principal:

Creșterea transparenței decizionale prin simplificarea accesului la proiectele legislative aflate în dezbatere. Publicarea tuturor proiectelor legislative, supuse legii nr. 52/2003 despre transparența procesului decizional în administrația publică, pe un singur portal guvernamental: consultare.gov.ro.

Portalul va permite cetățenilor să trimită feedback ministerului sau agenției care monitorizează consultarea publică.

Etape:

6.1 Stabilirea funcționalităților platformei cu asistență metodologică din partea MCPDC și bazate pe interacțiunilor cu autoritățile publice și ONG-uri.

6.2 Dezvoltarea portalului consultare.gov.ro

- analiza nevoilor și dezvoltarea specificațiilor tehnice;
- faza de dezvoltare, configurare și implementare

6.3 Lansarea platformei și acțiuni de promovare publică

6.4 Testarea-pilot pe un eșantion reprezentativ format din instituții și autorități publice centrale și locale

6.5 Elaborarea și publicarea unui „Ghid al utilizatorului” pentru portal

6.6 Dezvoltarea unei aplicații mobile pentru procesul de consultare în administrația centrală

Notă editorială: Textul angajamentului a fost prescurtat. Pentru a vedea etapele graduale ale acestui angajament, consultați textul integral în Planul național de acțiune 2016-18.

Instituția responsabilă: Cancelaria Prim Ministrului, ulterior asumat de către Ministerul Consultării Publice și Dialogului Civic (MCPDC)

Instituție/instituții de sprijin: Secretariatul General al Guvernului
ONG-uri cu experiență și activitate relevantă în acest domeniu

Data de începere: 2016

Data finalizării: iunie 2018

Prezentarea angajamentului	Grad de specificitate				Relevanță pentru valorile OGP				Impact posibil				La termen?	Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
6. Publicarea actelor normative pe un portal unic			✓		✓	✓					✓		Da			✓	

Context și obiective

Angajamentul de față a fost propus de către Ministerul de Consultare Publică și Dialog Civic (MCPDC) în urma unei evaluări a deficiențelor întâmpinate în implementarea regulilor cu privire la transparența în procesul legislativ¹. Acesta se află în strânsă legătură cu angajamentul anterior (5) despre standardizarea procedurilor de participare în procesul legislativ. Rezultatele obținute de către MCPDC au identificat deficiențe în modul în care autoritățile publice asigură un proces decizional participativ/reprezentativ². Dacă este implementat integral, acest angajament va rezulta în publicarea actelor normative și a proiectelor de lege pe o singură platformă online unde cetățenii pot monitoriza și urmări progresul. De asemenea, portalul va permite cetățenilor să dea feedback cu privire la proiectele de lege. Pașii incluși în acest angajament au ca scop proiectarea platformei și instalarea unor orientări uniforme, implementarea standardelor în comunicarea cu publicul prin procesul de consultare și stabilirea unui mod de colectare a feedbackului de la cetățeni prin intermediul portalului. Înaintea acestui angajament, cetățenii nu puteau găsi cu ușurință informații legislative într-o singură platformă web consolidată. Acești pași ar putea avea un impact moderat în deschiderea procesului legislativ și sprijinirea cetățenilor în monitorizarea legislativă mai eficientă și interacționarea cu factorii de decizie.

Stadiu de finalizare

Substanțial

6.1 Stabilirea funcționalităților platformei cu asistență metodologică din partea MCPDC

Prima etapă a fost finalizată. O listă cu funcționalitățile platformei este disponibilă în secțiunea „Despre” a site-ului guvernamental „consultare”³.

6.2 Dezvoltarea portalului consultare.gov.ro

¹ Legea 52/2003

² Conform descrierii din Planul de Acțiune 2016-2018

³ GovHub, <http://consultare.gov.ro/p/despre>

A doua etapă are o rată de finalizare substanțială iar site-ul este online și funcțional. Legislația provenită de pe site-urile tuturor ministerelor este centralizată pe platformă și actualizată o dată pe săptămână. Conform Ministerului de Consultare Publică și Dialog Social, începând de la 1 ianuarie și până la finalul lunii septembrie 2017, peste 1000 de acte normative au fost centralizate, însumând aproximativ 95% din numărul total.

6.3 Lansarea platformei și acțiuni de promovare publică

A treia etapă are o rată de finalizare substanțială. Peste 2000 de persoane s-au abonat la newsletterul săptămânal care distribuie și promovează informații despre legislația adăugată pe platformă. Newsletterul este un rezumat săptămânal care reunește toate legile și deciziile care sunt sub consultare publică¹.

Cercetătorul IRM este abonat și confirmă primirea informațiilor prin intermediul newsletterului în mod regulat. În prezent, platforma nu include etapele aprobării instituționale, adoptării și publicării oficiale a legislației, iar singurul filtru de căutare este în funcție de instituție și nu de domeniu, ceea ce poate face dificilă localizarea informației de către utilizatori. De asemenea, platforma este promovată pe rețelele sociale și pe site-ul MCPDS.

6.4 Testarea-pilot pe un eșantion reprezentativ format din instituții și autorități publice centrale și locale

Activitatea a fost completată iar platforma include 47 de instituții publice. Acestea reprezintă instituții naționale, deoarece autoritățile locale nu au început să publice informații pe platformă. În timp ce 47 constituie o parte mică din numărul total de ministere și instituții publice locale din România, eșantionul a fost divers și a inclus factori de decizie principali din șase agenții și 12 autorități principale. De exemplu, Ministerul Muncii, Secretariatul General al Guvernului (SGG) și Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor se numără printre instituțiile incluse. Toate cele 47 de instituții au început să pună informații la dispoziție pe platformă.²

6.5 Elaborarea și publicarea unui „Ghid al utilizatorului” pentru portal

Această etapă a fost, de asemenea, finalizată - un ghid al utilizatorului pentru portal este disponibil online prin intermediul portalului guvernamental web „e-consultare”.³

6.6 Dezvoltarea unei aplicații mobile pentru procesul de consultare în administrația centrală

Etapa „Dezvoltarea unei aplicații mobile pentru procesul de consultare în administrația centrală” se află la un stadiu foarte limitat de finalizare și nu respectă termenul, deoarece această etapă trebuia finalizată în al doilea an de implementare.

Rezultate imediate (dacă este cazul)

Această platformă, dezvoltată de MCPDC, Cancelaria Prim-Ministrului și GovIT Hub ca proiect de reunire a profesioniștilor IT pentru a dezvolta platforme digitale pentru administrația publică, are un impact clar asupra transparenței procesului de luare a deciziilor. Cu toate acestea, este dificil să se evalueze numărul de persoane implicate în procesul de consultare publică ca urmare a accesării site-ului web. Peste 2.000 de persoane au subscris la buletinul informativ, cu un număr limitat de acțiuni întreprinse pentru promovarea acestuia.

¹ Utilizatorii se pot abona prin intermediul site-ului Ministerului de Consultare Publică și Dialog Social sau prin platforma <http://consultare.gov.ro>

² GovHub, <http://consultare.gov.ro/p/despre>

³ Ibid.

Etapele viitoare

Implementarea platformei ar putea fi îmbunătățită prin includerea mai multor informații asupra procesului legislativ, cum ar fi etapele de aprobare instituțională, adoptare și publicare oficială a legilor, în actualizările tehnice. În plus, adăugarea unor funcții de căutare și filtrare mai avansate ar îmbunătăți utilitatea platformei. Asigurarea unor actualizări săptămânale constante și fiabile este crucială, iar un proces de monitorizare și evaluare ar garanta calitatea și ar releva informații asupra modurilor în care se poate îmbunătăți noua platformă de-a lungul timpului.

Implicarea partenerilor din societatea civilă în evaluarea și îmbunătățirea platformei ar garanta că aceasta se stabilește și devine folosită la scară largă.

7. Bugete pentru Cetățeni

Textul angajamentului:

Angajamentul de față are ca scop promovarea Bugetelor pentru Cetățenii - bugete publice prezentate într-o manieră ușor de înțeles pentru public, atât la nivelul administrației centrale, cât și la nivelul celei locale, pentru a asigura transparența fiscală și bugetară. Angajamentul prezintă un instrument eficient care facilitează implicarea cetățenilor în cel mai important proces decizional: adoptarea bugetelor publice.

Obiectiv principal:

Introducerea Bugetelor pentru Cetățeni ca mecanism obligatoriu al transparenței fiscal-bugetare în adoptarea bugetelor publice.

Etape:

7.1 Elaborarea unui model pentru Bugetul Cetățenilor bazat pe bugetul de stat pe anul 2016

7.2 Colectarea de feedback de la cetățeni și societatea civilă asupra modelului

Bugetului Cetățenilor și întocmirea unui Ghid pentru elaborarea de Bugete ale Cetățenilor

7.3 Testarea-pilot a Bugetului Cetățenilor în cel puțin 15 municipii (de tipuri diferite)

7.4 Elaborarea și prezentarea Bugetului Cetățenilor pentru bugetul de stat pe anul 2018

7.5 Acțiuni de promovare publică a Bugetului Cetățenilor

7.7 Dezvoltarea, introducerea și implementarea unui program de formare/de asistență pentru autoritățile publice cu privire la Bugetul Cetățenilor

Notă editorială: Textul angajamentului a fost prescurtat. Pentru a vedea etapele graduale ale acestui angajament, consultați textul integral în Planul național de acțiune 2016-18.

Instituția responsabilă: Ministerul Finanțelor Publice

Instituție/instituții de sprijin: Cancelaria Primului Ministru (CPM)/Secretariatul General al Guvernului (SGG), Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP), Ministerul Consultării Publice și Dialogului Social (MCPDC), Funky Citizens, Centrul pentru Inovare Publică

Data de începere: 2016

Data finalizării: iunie 2018

Prezentarea angajamentului	Grad de specificitate				Relevanță pentru valorile OGP				Impact posibil				La termen ?	Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
7. Bugete pentru Cetățeni			✓		✓	✓					✓		Nu	✓			

Context și obiective

Scopul angajamentului de față este acela de a crea mai multe oportunități de participare a cetățenilor în procesul bugetar. Acesta poate fi îndeplinit prin prezentarea informațiilor despre buget în limbaj comun, sub o formă narativă, și publicarea lor alături de bugetul de stat anual. Cu toate că acest angajament a fost propus de către organizații ale societății civile (OSC-uri)¹ Codru Vrabie de la Funky Citizens afirma într-un interviu din noiembrie 2017 că lipsește parteneriatul instituțional necesar între OSC-uri și guvern și că obiectivele angajamentului ar putea fi mai exacte. Totuși, dacă angajamentul ar fi implementat integral în forma în care este scris, acesta ar avea un impact moderat asupra deschiderii accesului la informații cu privire la buget, facilitând astfel înțelegerea și implicarea cetățenilor în procesul bugetar, deoarece nu ar influența legislația existentă. Conform Open Budget Survey, România oferă puține posibilități pentru ca publicul să intervină în procesul bugetar.² O inițiativă similară, care explică bugetul de stat prin intermediul graficelor, a fost elaborată de către o organizație non-guvernamentală (ONG).³

Stadiu de finalizare

Raportul de autoevaluare întocmit de Guvern afirmă că acest angajament nu a fost inițiat, cu toate că în 21 martie 2017 a avut loc o întâlnire preliminară pentru elaborarea Bugetului Cetățenilor. Conform Raportului de autoevaluare, zece reprezentanți ai Guvernului din instituții de sprijin și nouă reprezentanți ai ONG-urilor au participat la această întâlnire.⁴ Potrivit reprezentanților societății civile care au participat, în timpul acestei întâlniri nu s-au stabilit planuri sau decizii concrete cu privire la etapele următoare.⁵ Conform OSC-urilor, au cerut, în timpul acestei întâlniri, mai multe informații cu privire la obiectivele de comunicare ale proiectului și au solicitat extinderea acestora pentru a include un acces sporit la date, atât la nivel central, cât și la nivel local, precum și dezvoltarea platformei de consultare înainte de aprobarea Legii bugetului de stat. Bugetul de stat pe anul 2018 a fost publicat în formatul obișnuit, fără a fi însoțit de Bugetul Cetățenilor.⁶

Rezultate imediate (dacă este cazul)

Nu există rezultate imediate deoarece angajamentul nu a fost inițiat.

Etapele viitoare

Etapele următoare ale acestui angajament ar trebui să se concentreze pe colaborarea cu OSC-uri pentru a determina ce informații trebuie incluse în Bugetul Cetățenilor și o modalitate de prezentare a acestora ușor de înțeles.

În timp ce angajamente privind bugetele deschise au fost incluse în planurile de acțiune anterioare, aceasta este prima dată când a fost propus un buget al cetățenilor. Un membru al societății civile din cadrul Funky Citizens a subliniat că problema este inerția internă a guvernului și că acest angajament ar trebui scos din planurile de acțiune viitoare, deși cercetătorul IRM recomandă reformularea angajamentului concentrând eforturile către reforme mai realizabile. Prin urmare, guvernul ar trebui să raporteze acest angajament numai dacă poate îndeplini următorii pași:

1. Instituirea de către Ministerul Finanțelor a unui comitet de coordonare format din funcționari care să elaboreze un model de Buget al Cetățenilor în colaborare cu OSC-uri.
2. Testarea eficacității modelului într-un municipiu și modificarea acestuia pe baza rezultatelor.

3. Asigurarea monitorizării și evaluării riguroase pe tot parcursul perioadei de probă astfel încât rezultatele să ofere informații la o scară mai largă.
4. Colaborarea Ministerului Finanțelor cu OSC-uri pentru a aplica la o scară mai largă modelul elaborat prin proiectul-pilot, cu scopul de a publica Bugete ale Cetățenilor la nivel național.

1 O descriere a ideii, <http://www.inovarepublica.ro/cum-sa-faci-consultare-publica-fara-bugetul-pentru-cetateni/>

2 Open Budget Survey 2017, <https://www.internationalbudget.org/wp-content/uploads/romania-open-budget-survey-2017-summary.pdf>

3 Proiect Budget 2016, <https://openbudget.ro/proiect/2016/>

4 Raportul de autoevaluare elaborat de Guvern afirmă că întâlnirea a avut loc la Ministerul Finanțelor Publice în data de 21 martie 2017.

5 Codru Vrabie și Ovidiu Voicu, interviu realizat de către staff-ul IRM, noiembrie 2017.

6 Bugetul de stat pe anul 2018, <http://www.mfinante.ro/pagina.html?pagina=buletin&categoriebunuri=executie-bugetara,rapoarte-trimestriale,rapoarte-semesteriale,rapoarte-anuale,arieratele-unitatilor-administrativ-teritoriale>

8. Stimularea consultării tinerilor și a participării publice

Textul angajamentului

Angajamentul vizează implementarea unei serii de acțiuni care vor întări colaborarea dintre autoritățile publice, tineri și organizațiile care lucrează cu tineri, pentru a elabora planuri de acțiune, prin dialog și folosirea noilor tehnologii.

Acțiunile și instrumentele implementate vor duce la dezvoltarea abilităților atât în rândul tinerilor, cât și al funcționarilor publici care lucrează în acest domeniu, contribuind la o formarea unei societăți deschise, diversificate, interculturale și conectate.

Principalul obiectiv:

Realizarea unui proces decizional deschis în dezvoltarea politicilor publice la nivel național.

Etape:

8.1 Desfășurarea unor consultări realizate de Grupul Național de Lucru și rețeaua 84 de lucrători de tineret cu competențe în derularea procesului de dialog structurat

8.2 Înființarea a 83 de consilii locale consultative pentru tineri

8.3 Selecționarea a cel puțin 1000 de beneficiari de proiecte de tineret MTS, pe baza unor criterii obiective și a unor metodologii transparente, folosind aplicații online.

Notă editorială: Textul angajamentului a fost scurtat.

Pentru a vedea etapele progresive ale acestui angajament, consultați textul integral din Planul Național de Acțiune 2016-2018.

Instituții responsabile: Ministerul Tineretului și Sportului (MTS)

Instituții de sprijin: Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic (MCPDC)

Organizații non-guvernamentale: Consiliul Tineretului din România, Asociația Impact Bistrița, Asociația Tinerilor Bucureșteni, Asociația Altium, Asociația Viitorul Tinerilor

Data de începere: 2016

Data finalizării: Decembrie 2017

Prezentarea angajamentului	Grad de specificitate				Relevanță pentru valorile OGP				Impact posibil				La termen ?	Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
8. Consultarea tinerilor și participare		✓				✓				✓			Nu			✓	

Context și obiective

Acesta este un nou angajament care vizează să îmbunătățească angajamentul guvernului cu tineri prin organizarea consultărilor și prin creșterea oportunităților de participare la nivel local și regional. Reprezentarea tinerilor în guvernul local este obligatorie, conform Legii 350/2006, dar acest regulament nu a fost implementat corespunzător, din cauza lipsei normelor secundare, care ar putea asigura implementarea acestuia. Acest angajament include activități de consultare cu tinerii prin intermediul Grupului Național de Lucru, despre probleme ale tinerilor. Propune înființarea a 83 de consilii de tineret în regiunile locale și selectarea a 1000 de beneficiari de proiecte de tineret realizate de Ministerul Tineretului și Sportului (MTS). În anul 2012, 843 de tineri angajați au fost instruiți în perioada desfășurării unui proiect finanțat de către Uniunea Europeană.¹ Totuși, acest angajament nu specifică tipurile de legislații sau ce tipuri de tineri cu putere de decizie vor fi consultați sau cum vor fi luate în considerare contribuțiile acestora. Angajamentul oferă activități specifice, precum înființarea unor consilii consultative. Totuși, formarea consiliilor și modul în care acestea vor fi folosite nu sunt explicate. Prin urmare, angajamentul este considerat ca fiind lipsit de specificitate iar impactul asupra unei mai bune includeri a tinerilor este considerat minor.

Conform spuselor lui Mihai Dragoș, președintele Consiliului Tineretului din România,² acest angajament ar putea consolida colaborarea dintre autoritățile publice, tineri și organizațiile care lucrează cu tineri, prin organizarea oportunităților de implicare în diferite localități. Cu toate acestea, măsurile propuse vor fi eficiente doar dacă vor fi urmate de indicatori de performanță cantitativi și calitativi, de planuri concrete, de feedback din partea guvernului cu privire la modul în care datele au fost folosite, niciuna dintre acestea nefiind indicate de textul angajamentului.

Stadiu de finalizare

Substanțial

8.1 Organizarea consultărilor publice inițiate de către Grupul Național de Lucru și de către lucrătorii pentru tineret.

Prima etapă a fost completă.

Ca parte a proiectului „Dialog Structurat”, finanțat de MTS și prin programul Erasmus+, la fel ca în cazul proiectului „Youth Worker”, au fost organizate 121 de consultări și evenimente de formare în țară, în anul 2016, conform MTS.³ Totuși, multe dintre aceste evenimente au avut loc înainte ca planul de acțiune OGP să fie adoptat. Acestea erau evenimente informaționale mari, organizate în spații publice precum cafenele, dar care nu au presupus o participare și implicare prea mare din partea tinerilor. A fost creată, de asemenea, o rețea dedicată tinerilor (tineREȚEA) și au fost selectați doi lucrători pentru tineret din fiecare țară, ca urmare a unui apel la candidatură, publicat pe site-ul MTS.⁴ Drept urmare, au fost înregistrate 332 de candidaturi. Mai apoi, fiecare județ din România a selectat doi lucrători pentru tineret ca voluntari.

8.2 Crearea a 83 de consilii locale pentru tineri.

Cea de-a doua etapă a început, dar termenul de finalizare este limitat. În conformitate cu actuala lege a tineretului,⁵ înființarea consiliilor consultative nu este obligatorie. Totuși, acest eveniment, dorește să stabilească două consilii (unul la nivel județean și

unul la nivel municipal) în fiecare dintre cele 41 de județe din România și în capitală. Începând cu luna decembrie a anului 2017, sunt 10 consilii consultative pentru tineri care funcționează la nivel local. Cinci dintre acestea au fost create la nivel județean: Argeș, Bistrița-Năsăud, Covasna, Neamț, Suceava iar celelalte cinci au fost create la nivel municipal: Constanța, Târgoviște, Deva, Ploiești, Timișoara. MTS afirmă că alte trei consilii vor fi create la nivel județean în Hunedoara, Sibiu, Tulcea iar două la nivel municipal, în Baia Mare și Sibiu.

8.3 Selectarea a cel puțin 1000 de beneficiari ai proiectelor MTS

Cea de-a treia etapă este finalizată, deși, cea mai mare parte dintre cele 22 de proiecte implementate până în prezent, care au implicat 1488 de participanți, au fost realizate în 2016, la scurt timp după adoptarea planului actual de acțiune, în timp ce pregătirile au început mai târziu.⁶ Atât metodologia cu privire la selectarea candidaților, cât și informațiile cu privire la întregul proces de depunere a candidaturii și de selecție, au fost disponibile în format electronic⁷. Principalele criterii de selecție au fost experiența în calitate de membru/voluntar într-o organizație, experiența în lucrul cu tinerii, așteptările personale și motivația. Conform lui Mihai Dragoș de la Consiliul Tineretului din România, numărul mic de participanți evidențiază lipsa de finanțare dedicată proiectelor pentru tineri, ceea ce a limitat impactul general al proiectelor.

Următoarele etape

Un reprezentant al unuia dintre partenerii OSC-urilor, care lucrează la acest angajament⁸, recomandă crearea unui proces de consultare la nivel rural, aspect discutat în propunerea de lege privind tineretul. În plus, cercetătorii recomandă să se clarifice rolul exact al consiliilor consultative, modul/procedurile acestora, precum și rezultatele preconizate și contribuțiile tinerilor. Această clarificare este necesară pentru a asigura că rolul lor participativ este bine definit. Activitățile acestor consilii și rezultatele reuniunilor consultative (proces-verbale, agende, etapele următoare) ar trebui făcute publice și ar trebui să permită implicarea publicului.

¹ Agerpres, <https://www1.agrepres.ro/social/2012/10/25/lucrador-de-tineret-o-nua-meserie-in-romania-14-50-53>

² Mihai Dragoș, Președinte al Consiliului Tineretului Român, interviu telefonic, realizat de către cercetătorul IRM, martie 2018.

³ MTS, <http://mts.ro/noutati/apel-pentru-extinderea-tineretea-reteaua-de-comunicatori-ai-dialogului-structurat/>

⁴ MTS, <http://mts.ro/noutati/apel-pentru-constituirea-reteleinationale-de-lucratori-de-tineret-voluntari-tineretea> ⁵ Law for Youth no. 350/2006.

⁶ MTS 2016, <http://mts.ro/noutati/apel-de-selecție-participanti-pentru-laboratorul-de-educatie-nonformala-editia-2016/>

<http://mts.ro/noutati/apel-de-inscriere-la-connector-2016/> <http://mts.ro/noutati/consultare-online-in-cadrul-dialogului-structurat-2016/> <http://mts.ro/noutati/apel-pentru-constituirea-retelei-nationale-de-lucratori-de-tineret-voluntari-tineretea/> <http://mts.ro/noutati/apel-inscriere-participanti-scoala-de-vara-2016/> <http://mts.ro/noutati/apel-inscriere-participanti-universitatea-de-vara-2016/> <http://mts.ro/noutati/intalnirea-consiliului-consultativ-pe-probleme-de-tineret-25-aprilie-2016/> <http://mts.ro/uncategorized/lansare-gala-tineretului-din-romania/>

⁷ Ibid.

⁸ Mihai Dragoș, Președinte al Consiliului Tineretului Român, interviu telefonic, realizat de către cercetătorul IRM, martie 2018.

9. Guvernare deschisă la nivel local

Textul angajamentului:

Elaborarea unei serii de recomandări cu privire la guvernarea deschisă la nivel local, pe baza principiilor OGP, și implementarea unui program-pilot elaborat după modelul OGP Subnational Pilot în 8 administrații locale.

Obiectiv principal:

Creșterea participării cetățenilor în procesul decizional al autorităților locale și creșterea implicării autorităților locale în procesul OGP.

Etape:

9.1 Co-crearea unei serii de recomandări bazate pe principiile OGP pentru administrația publică locală

9.2 Difuzarea informațiilor cu privire la aceste recomandări către autoritățile locale

9.3 Organizarea de sesiuni informaționale regionale cu autoritățile publice, ONG-uri, universități și alți stakeholderi pentru a promova principiile subnaționale OGP (8 sesiuni)

9.4 Organizarea unei sesiuni aplicative, bazate pe modelul procesului OGP Subnational Program, urmate de selectarea celor 8 autorități publice locale care vor primi asistență în elaborarea și implementarea planurilor de acțiune locală

9.5 Implementarea planurilor de acțiune locală elaborate de către autoritățile locale, cu susținerea ONG-urilor și Unității de coordonare OGP:

- organizarea de dezbateri și consultări publice la nivel local;
- identificarea problemelor și priorităților specifice la nivel local cu implicarea tuturor stakeholderilor;
- constituirea unor echipe mixte de acțiune locală pentru elaborarea și propunerea de proiecte/soluții și implementarea acestora.

9.6 Selectarea și premierea celor mai bune practici în programul OGP Subnational

9.7 Elaborarea unui plan de acțiune OGP a autorităților locale pentru 2018-2020, bazat pe experiența acumulată

9.8 Analizarea oportunităților și necesităților și identificarea surselor de finanțare pentru:

- elaborarea unui set de instrumente standardizate cu sursă deschisă pentru a facilita prezența în mediul online a autorității publice locale (site bazat pe dispozițiile Memorandului privind transparența; interfață de utilizare care să permită actualizarea paginii fără necesitatea expertizei tehnice; elemente de control care să extragă informații precise din baze de date centralizate; instrumente pentru democrație participativă.
- dezvoltarea unui serviciu de tip cloud, gestionat de către MDRAP, incluzând mentenanța, care va găzdui gratis site-urile autorităților publice locale ce respectă soluția standardizată

Instituția responsabilă: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP)

Instituție/instituții de sprijin: Cancelaria Prim Ministrului (CPM), Ministerul Consultării Publice și Dialogului Civic (MCPDC), Consiliile județene, Coaliția pentru Date Deschise, Smart City și alte ONG-uri cu experiență relevantă

Data de începere: septembrie 2016

Data finalizării: iunie 2018

Prezentarea angajamentului	Grad de specificitate				Relevanță pentru valorile OGP				Impact posibil				La termen ?	Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
9. Guvernană deschisă la nivel local			✓		✓	✓					✓		Nu		✓		

Context și obiective

Principiile guvernării deschise, în general, și Parteneriatul pentru Guvernană Deschisă, în special, nu sunt cunoscute la nivelul instituțiilor locale. Stakeholderii intervievați împărtășesc ideea că pot fi și ar trebui depuse mai multe eforturi pentru a implementa inițiativele de guvernană deschisă la nivel național. Punctele de ameliorat la nivelul administrației locale includ punerea la dispoziție a datelor deschise, divulgarea informațiilor de interes public și răspunderea la cererile de solicitare a informațiilor de interes public, digitalizarea arhivelor și ameliorarea oportunităților de participare pentru cetățeni. Orașe din România, precum Cluj-Napoca, Brașov, Oradea, Alba Iulia, Rădăuți, Iași, sunt exemple de bună practică. În majoritatea dintre aceste orașe, organizațiile non-guvernamentale locale (ONG-uri) au jucat un rol important în prezentarea principiilor OGP la nivel local, care au putut fi studiate și adaptate.²

Angajamentul de față are ca scop creșterea ratei de adoptare a principiilor OGP la nivel local, începând cu un test-pilot în opt autorități locale (urmează a fi selectate). Dacă acest angajament este implementat integral, ar putea avea un impact moderat asupra implementării de inițiative-pilot care ar putea oferi studii de caz și spații de testare utile pentru avansarea guvernării deschise la nivel local. Acesta este primul angajament guvernamental pentru extinderea procedurilor de guvernană deschisă la nivel local și ar avea un impact posibil moderat asupra colaborării mai eficiente între organizațiile societății civile locale (OSC-uri) și administrația județeană și asupra permiterii accesului la informații și date păstrate la nivel local. Odată implementat, rezultatele angajamentului ar putea oferi informații importante cu privire la moduri inovative în care administrația să recâștige încrederea și să furnizeze servicii, adaptând modelele OGP de succes de la nivel național la nivelul administrației locale.

Stadiu de finalizare

Cu toate că majoritatea activităților au fost amânate, prima activitate a fost finalizată iar Ghidul Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă la nivel subnațional a fost publicat în luna iunie 2017.³ O întâlnire a Clubului OGP pe acest subiect a avut loc în Timișoara. Un număr de 111 autorități locale și-au manifestat interesul de-a implementa OGP la nivel local, pentru care MDRAP va oferi asistență metodologică însă cele opt autorități publice locale, care vor primi asistență în elaborarea și implementarea planurilor de acțiune locală, nu au fost încă selectate. Totuși, restul activităților trebuie să avanseze pentru a vedea rezultate reale.

Asociația Smart City din Timișoara este un partener important al acestui angajament, fiind membră a primului comitet directiv național al OGP. Președintele asociației, Dan Bugariu, a menționat că rolul pe care asociația sa îl va juca în implementarea acestui angajament nu a fost clar de la început, de vreme ce OSC-urile nu au resursele necesare implementării de angajamente iar așteptările de colaborare nu au fost clar stabilite. Într-un interviu online din decembrie 2017, acesta a identificat principalele obstacole în implementarea OGP la nivel local ca fiind cultura organizațională, rata slabă a răspunsurilor din comunicarea administrației și lipsa de monitorizare a progresului. Toți ceilalți pași în cadrul acestui angajament au fost amânați până în al doilea an de implementare și dincolo.

Multe dintre activitățile propuse de acest angajament vor fi finanțate prin granturi de la Uniunea Europeană (UE), deci sunt supuse proceselor de achiziții publice care au întârziat implementarea. De exemplu, cele opt sesiuni de informare regională vor fi realizate folosind fonduri europene și au fost programate pentru luna martie 2018. Alte activități, cum ar fi elaborarea și implementarea planurilor de acțiune locală cu ajutorul ONG-urilor și a Comitetului de Coordonare OGP, au fost subscribe unui proiect european mai mare, „Consolidarea sistemelor de integritate – cea mai bună strategie de prevenire a corupției în administrația publică”. De vreme ce toate activitățile sunt interdependente, acest angajament este amânat și nu a făcut progrese semnificative în primul an.

Etapele viitoare

Pentru implementarea guvernării deschise la nivel local, cercetării recomandă concentrarea pe implicarea reprezentanților locali din sectoare, precum cel universitar, administrația județeană, organizații ale comunității, jurnalism și sectorul de business local, pentru a identifica arii de interes pentru consolidarea guvernării deschise. Astfel se asigură includerea angajamentelor relevante în planul de acțiune și implementarea la nivel local a priorităților de guvernare deschisă la nivel național. O altă etapă importantă este asigurarea de fonduri pentru implementarea la nivel local a procedurilor de guvernare deschisă la nivel național, cum ar fi Actul Libertății Informaționale (FOIA), bugetarea deschisă, și a digitalizării arhivelor publice și publicarea datelor deschise. Implementarea angajamentului de față depinde de fondurile europene însă din cauza naturii mai restrictive și mai de lungă durată a utilizării și aplicării granturilor europene, proiectele de reformă pot fi întârziate sau amânate. Pentru a implementa mai eficient la nivel local reformele pentru guvernare deschisă, trebuie elaborată o linie de buget din fonduri naționale și locale (pentru suplimentarea fondurilor europene) pentru a avansa angajamentele.

¹ Lina Vdovii, jurnalist independent la Casa Jurnalistului, într-un interviu realizat de către staff-ul IRM, în data de 6 decembrie 2017, și reprezentant SmartCities, într-un interviu realizat de către staff-ul IRM, în data de 7 decembrie 2017.

² De exemplu, <http://nereprezinta.ro/> (Asociația CIVICA) din Iași sau Grupul de inițiativă „Rădăuțiul Civic”, <http://www.radautiulcivic.ro/>

³Ghidul Parteneriatului pentru Guvernare Deschisă, http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2017/06/Recomandari-Parteneriatul-pentru-Guvernare-Deschisa-la-nivel-local_iunie-2017.pdf

10. Promovarea transparenței decizionale prin crearea Registrului Unic al Transparenței Intereselor (RUTI)

Textul angajamentului

În prezent, nu există o transparență suficientă în interacțiunile dintre instituțiile publice și părțile interesate din sectorul privat care să își promoveze interesele în legătură cu diverse inițiative legislative. De asemenea, administrația publică centrală dispune de resurse limitate pentru a identifica în mod proactiv părțile interesate din sectorul privat cu care să mențină comunicări și consultări transparente, în diferitele etape de inițiere și ale dezvoltare a politicilor publice.

Principalul obiectiv:

Îmbunătățirea transparenței procesului decizional, prin dezvăluirea interacțiunilor dintre înalții funcționari publici și părțile interesate din sectorul privat care își promovează interesele în legătură cu diverse inițiative legislative.

RUTI este un registru al reprezentanților grupurilor de interese din sectorul privat, care furnizează cu bună știință date despre entitatea pe care o reprezintă. De asemenea, RUTI include informații despre interacțiunile solicitanților cu factorii decizionali din sectorul public.

În acest sens, demnitarii, înalții funcționari publici și directorii generali ai companiilor de stat vor publica, de asemenea, pe această platformă, informații despre întâlnirile lor cu grupuri din sectorul privat, subiectul întâlnirii și concluzii scurte.

Acest aspect este o continuare a eforturilor MCPDC de a publica agenda înalților oficiali ai executivului central, cerință care a fost inclusă în Memorandumul privind îmbunătățirea transparenței și standardizarea informațiilor de interes public. Registrul va fi coordonat de MCPDC, în parteneriat cu MJ și CPM.

Notă editorială: Textul angajamentului a fost scurtat. Pentru a vedea etapele progresive ale acestui angajament, consultați textul integral din Planul Național de Acțiune 2016-2018.

Etape:

10.1 Dezvoltarea conceptului de Registru al Transparenței (RUTI)

Instituții responsabile: Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic (MCPDC)

Instituții de sprijin: Ministerul Justiției, Cancelaria Primului Ministru

Data de începere: 2016

Data finalizării: Februarie 2017

Prezentarea angajamentului	Grad de specificitate				Relevanță pentru valorile OGP				Impact posibil				La termen ?	Stadiu de finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și responsabilitate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
10. Crearea Registrului Unic al Transparenței Intereselor (RUTI)			✓		✓						✓		Da				✓

Context și obiective

Acest angajament vizează creșterea transparenței întâlnirilor dintre funcționarii publici și grupurile sau persoanele care doresc să influențeze factorii de decizie la nivel politic. Acest lucru va fi realizat prin publicarea unor întâlniri între funcționarii publici și membrii din sectorul privat, care își promovează interesele în legătură cu diverse inițiative legislative. În 2016, existau 700 000 de companii, peste 78 000 de asociații și peste 18 000 de fundații care operau în România. Cu toate acestea, eforturile lor de promovare, întâlnirile și interacțiunile cu guvernul nu sunt urmărite și nu există niciun sistem de monitorizare a angajamentului lor guvernamental. Acest angajament ar crea o platformă în care companiile ar putea să înregistreze și să publice informații despre întâlnirile cu legislatorii. Guvernul ar putea, de asemenea, să publice agende, liste de prezență și informații privind întâlnirile dintre sectorul privat și guvern. Dragoș Anastasiu, președintele AHK România (Camera de Comerț și Industrie Româno-Germană), a explicat că lipsa unui sistem transparent poate descuraja întâlnirile dintre întreprinderi și oficialii guvernamentali pentru a discuta interesele sau preocupările legitime, din teama că ar putea apărea zvonuri cu privire la influența nejustificată sau la corupție.ⁱⁱ Lipsa de transparență poate, de asemenea, să permită apariția problemelor legate de corupție și de conflicte de interese între guvern și sectorul privat.

Violeta Alexandru, fost ministru al Consultării Publice și Dialogului Civic (MCPDC), a explicat că această platformă a fost dezvoltată pe baza unei analize a modelelor similare utilizate de Uniunea Europeană (UE) și de Statele Unite (SUA). Pentru a înțelege Registrul de transparență al Comisiei, MCPDS a efectuat o vizită de lucru la Bruxelles, în data de 30 iunie 2016. Vizita a inclus întâlniri cu reprezentanți ai Comisiei și ai Parlamentului, implicați în mod direct în gestionarea Registrului de Transparență.

Acest angajament are o specificitate medie, dar ar putea defini mai bine parametrii și tipul de informații care vor fi necesare și afișate pe platformă. După s-a menționat, se consideră că are un impact moderat asupra creșterii transparenței în interacțiunile guvernamentale cu sectorul privat. Înainte de acest angajament, nu a existat un sistem oficial de raportare a întâlnirilor sau activităților de sensibilizare din sectorul privat, astfel de informații nefiind puse la dispoziția publicului. creează un cont pentru fiecare factor de decizie din autoritățile publice centrale și din instituțiile publice subordonate (de exemplu, premierul, ministerele, secretarii de stat) pentru ca aceștia să-și publice agenda zilnică și întâlnirile cu grupuri specializate. Dezvoltarea sistemului RUTI este direct legată de intenția României de a adera la OCDE, de evaluarea acestuia în cadrul Grupului de State împotriva Corupției (GRECO) al Consiliului Europei și de angajamentele asumate în cadrul Summitului Anticorupție din 2016, de la Londra.

Stadiu de finalizare

Finalizat

Prima etapă a fost finalizată, înainte de publicarea planului de acțiune al OGP în septembrie 2016.

10.1 Dezvoltarea conceptului de Registru al Transparenței (RUTI)

Această etapă a fost finalizată. Operaționalizarea sistemului RUTI a fost realizată odată cu aprobarea Memorandumului privind crearea Registrului de Transparență, un document de 18 pagini care detaliază conceptul de RUTI.ⁱⁱⁱ

10.2 Dezvoltarea platformei ruti.gov.ro

A doua etapă a fost finalizată până la data de 14 octombrie 2016, când platforma a fost lansată.

10.3 Consultarea publicului cu societatea civilă și cu sectorul privat, cu privire la mecanismul propus

A treia etapă a fost finalizată. Procesul de consultare a avut loc online, pe site-ul MCPDC și offline, în cadrul reuniunilor grupului de lucru, unde au fost implicate atât OSC-urile, cât și părțile guvernamentale interesate. În total, 31 de recomandări din cele 44 primite au fost incluse în textul Memorandumului privind crearea Registrului de Transparență.^{iv}

10.4 Lansarea și testarea platformei

Platforma RUTI a fost lansată în octombrie 2016. În primul an de implementare, peste 11 000 de utilizatori au vizitat platforma, iar peste 140 de factori de decizie și 170 de grupuri specializate și-au înregistrat informațiile pe platformă.^v Potrivit portalului RUTI, aproximativ 1 000 de întâlniri între oficiali guvernamentali și părțile interesate externe au fost raportate. Deși acest lucru reprezintă un progres pozitiv în ceea ce privește utilizarea platformei, majoritatea părților interesate intervievate au constatat că datele publicate nu au o calitate satisfăcătoare.

MCPDC susține că ministerul a monitorizat constant calitatea înregistrărilor, furnizând feedback concret managerilor de cont prin e-mail cu întrebări privind modul de asigurare a conformității cu prevederile Memorandumului. Câțiva intervievați^{vi} în legătură cu acest angajament se tem că sunt raportate întâlniri irelevante (cum ar fi aparițiile TV sau întâlnirile regulate), întâlnirile relevante de interes public înalt nefiind raportate.

10.5 Evaluarea rezultatelor

Versiunea pentru comentarii publice

Această nu a început. În timp ce activitățile sunt în desfășurare, nicio evaluare a rezultatelor nu a fost publicată în 2017.

Rezultate imediate (dacă este cazul)

Platforma a avut mai mult de 11 000 de vizitatori în 2017, fiind înregistrate aproximativ 1 000 de întâlniri. Cu toate acestea, nu există nicio dovadă a folosirii acesteia de către utilizatori finali precum organismele de securitate sau ONG-urile care luptă împotriva corupției. Un ziarist, care a realizat un interviu despre rezultatele creării acestei platforme^{vii}, a menționat că a accesat platforma de mai multe ori și a descoperit că informațiile furnizate de platformă nu sunt satisfăcătoare din punct de vedere calitativ și cantitativ.

Următoarele etape

Acest angajament ar trebui continuat și construit în perioada următorului plan de acțiune. Următorii pași ar putea consolida și instituționaliza în continuare utilizarea portalului RUTI pentru transparența lobby-ului:

1. Să se stabilească dreptul de proprietate și întreținerea platformei, dat fiind faptul că MCPDS a fost dizolvat. Să se asigure că personalul muncitor este instruit și implicat în administrarea platformei, pentru a păstra cunoștințele instituționale și pentru a evita întreruperea rapoartelor.
2. Să se îmbunătățească calitatea datelor disponibile pe portal - ar trebui să fie în format deschis și să includă suficiente detalii care să poată fi căutate și utilizabile. În plus, ar trebui adăugate pe platformă întâlniri mai relevante. Majoritatea beneficiarilor intervievați în legătură cu acest angajament consideră că întâlnirile regăsite pe platformă nu sunt suficient de detaliate și nu sunt încărcate în mod regulat.
3. Parlamentul ar trebui, de asemenea, să adopte și să publice informații pe această platformă. Pentru a obține acest lucru, Parlamentul ar trebui să continue discuțiile cu Comisia juridică, pentru a crea un plan de lucru pentru instituționalizarea platformei.
4. Oficialii guvernamentali ar trebui să fie obligați prin lege să publice întâlnirile cu reprezentanții sectorului privat în registrul RUTI, sub rezerva doar unui set restrâns de exonerări clar definite. În plus, sectorul privat ar trebui să fie obligat să se înregistreze în RUTI și să publice detaliile reuniunilor. Pentru a demonstra de ce acest lucru ar putea fi în interesul unei entități private, guvernul ar trebui să elaboreze un ghid pentru părțile interesate din sectorul privat, cu privire la importanța înregistrării pe platforma RUTI și să furnizeze instrucțiuni detaliate privind modul de înregistrare a informațiilor în sistem.

i Campaniile care operează în România <http://ruti.gov.ro/wp-content/uploads/2016/10/Memorandum-privind-instituirea-RUTI.pdf>

ii Dragos Anastasiu, interviu realizat de IRM, decembrie 2017, București.

iii Din Registrul de Transparență (RUTI), <http://ruti.gov.ro/wp-content/uploads/2016/10/Memorandum-privind-instituirea-RUTI.pdf>

iv Ibid.

v Informații înregistrate pe platforma RUTI, <http://ruti.gov.ro/grupuri-specializate/>

vi Codru Vrabie de la Funky Citizens, interviu realizat de cercetătorul IRM, noiembrie 2017. Violeta Alexandru, fost ministru al Consuliului Public și al Dialogului Civic, interviu realizat de IRM, decembrie 2017.

vii Ana Poenariu, Proiectul Rise, interviu realizat de IRM, martie 2018.

11. Accesul la indicatori de performanță monitorizați în implementarea Strategiei Naționale Anticorupție (SNA)

Textul angajamentului:

Asigurarea accesului la informații privind implementarea măsurilor preventive anticorupție și a indicatorilor SNA.

Obiectiv principal:

Transparență instituțională

Notă editorială: Textul angajamentului a fost prescurtat. Pentru a vizualiza obiectivele graduale ale acestui angajament, consultați textul integral din Planul național de acțiune 2016-18.

Etape de referință:

11.1 Dezvoltarea noii platforme SNA pentru a asigura colectarea centralizată a datelor deschise

11.2 Elaborarea unui ghid pentru încărcarea datelor

11.3 Publicarea datelor în format deschis pe sna.just.ro și data.gov.ro

11.4 Dezvoltarea de aplicații informatice pentru a facilita implementarea SNA

11.5 Revizia indicatorilor de monitorizare (o dată la 2 ani), în colaborare cu societatea civilă

Instituția responsabilă: Ministerul Justiției (MJ)

Instituția responsabilă: Coaliția pentru Date Deschise

Data de începere: septembrie 2016

Data finalizării: decembrie 2018

Prezentare generală a angajamentului	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				La timp?	Finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și...	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
11. Indicatori ai Strategiei Naționale Anticorupție			✓		✓						✓		Nu			✓	

Context și Obiective

Ca parte a Strategiei Naționale Anticorupție (SNA), mai mult de 4 000 de instituții publice naționale și locale sunt obligate să realizeze autoevaluarea obligatorie a progreselor înregistrate în implementarea măsurilor anticorupție menționate în SNA¹, al cărei scop principal este promovarea integrității prin aplicarea legilor anticorupție. Această raportare va avea ca rezultat 488 000 de seturi de date care urmăresc progresul implementării în diferite ministere, departamente și agenții. Printre indicatori se numără cei referitori la conflictul de interese, incompatibilități, codul etic și repartizarea aleatorie a sarcinilor de serviciu. Obiectivul acestui angajament este de a asigura accesul public la aceste informații prin crearea unei platforme centrale de date deschise. Acesta este un pas înainte moderat în ceea ce privește monitorizarea și evaluarea, deoarece în perioada 2012-2015, Secretariatul Tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție a fost singura entitate care a urmărit implementarea măsurilor preventive anticorupție și a indicatorilor de evaluare. Prin acest angajament, cetățenii vor avea acces la informații privind monitorizarea SNA într-un format accesibil. Impactul potențial este considerat moderat pentru că, în timp ce noile seturi de date vor deveni disponibile, calitatea, completitudinea și veridicitatea informațiilor comunicate de autor nu vor fi verificate prin intermediul unei autorități de audit sau al unui evaluator extern.

Finalizare

11.1 Dezvoltarea noii platforme SNA pentru a asigura colectarea centralizată a datelor deschise

Această etapă are un grad substanțial de finalizare. Noua platformă sna.just.ro a fost dezvoltată în 2016 și a devenit disponibilă online la începutul anului 2017. Există o secțiune pentru seturile de date SNA încărcate, deși seturile de date publicate disponibile în primul an de implementare rămân limitate.² Raportul de autoevaluare al Guvernului arată că această activitate este completă și susține că platforma SNA este online și funcțională, datele fiind încărcate de diferite ministere și agenții.

11.2 Elaborarea unui ghid pentru încărcarea datelor

Această activitate nu poate fi verificată ca începută. Potrivit Ministerului Justiției,³ instrucțiunile pentru instituțiile publice sunt incluse în metodologia Strategiei Naționale Anticorupție.⁴ Ministerul Justiției a actualizat abordarea acestei etape, informând OGP că secțiunile portalului nu permit depunerea incorectă a formularelor și, prin urmare, nu este necesar un set de linii directe pentru încărcarea informațiilor. În plus, metodologia de monitorizare a implementării Strategiei Naționale Anticorupție include orientări pentru instituțiile publice cu privire la modul de completare a formularelor online.

11.4 Dezvoltarea de aplicații informatice pentru a facilita implementarea SNA

Această etapă este substanțial finalizată. Potrivit raportului de autoevaluare al Guvernului, Ministerul Justiției și Code for Romania au semnat un acord de parteneriat pe trei ani în decembrie 2016. Împreună vor dezvolta produse digitale care sporesc transparența datelor de interes public și activitatea Ministerului, facilitează consultarea publică și comunicarea cu societatea civilă și îmbunătățesc serviciile furnizate de Minister. Scopul principal este de a prezenta datele colectate prin Strategia Națională Anticorupție (SNA) într-un mod ușor de utilizat. După primul

¹ Strategia Națională Anticorupție a României, <https://sna.just.ro/Obiective+generale+%C8%99i+specifice%2C+ac%C8%9Biuni+principale>

² Seturi de date SNA publicate, <https://sna.just.ro/Seturi+de+date+SNA>

³ Conform autoevaluării PNA.

⁴ Metodologia pentru monitorizarea SNA 2016-2020 a fost aprobată prin Ordin al Ministrului în 2017.

Versiunea pentru comentarii publice

an de implementare, parteneriatul a dezvoltat o aplicație pilot, lansată în august 2017, pentru a atinge aceste obiective (<http://sna.code4.ro/>).

Implementarea nu a început încă pentru etapele de referință 11.3 („Publicarea datelor în format deschis pe sna.just.ro și data.gov.ro”) și 11.5 („Revizia indicatorilor de monitorizare (o dată la 2 ani), în colaborare cu societatea civilă”), în timpul perioadei de cercetare.

Pașii următori

Cercetătorul recomandă continuarea acestui subiect în următorul plan de acțiune, cu câteva ajustări pentru a-l face mai ambițios. Implementarea corectă a strategiei anticorupție, combinată cu evaluarea gradului la care instituțiile abordează cerințele anticorupție reprezintă o provocare. Pentru a implementa mai bine SNA, următorul plan de acțiune ar trebui să aloce un buget pentru monitorizarea seturilor de date SNA și ar trebui să includă o funcție de audit pentru a evalua calitatea, exactitatea și exhaustivitatea informațiilor pe care agențiile trebuie să o auto-raporteze. Metoda de colectare și dezvăluire a datelor ar trebui standardizată în toate instituțiile și ar trebui publicată într-un format deschis. Verificarea informațiilor pe care instituțiile guvernamentale o auto-raportează trebuie să aibă parametri riguroși și clar definiți, elaborați în parteneriat cu OSC-urile, pentru a asigura că cele mai valoroase date și informații legate de activitatea anticorupție sunt monitorizate pentru exactitate și puse în mod regulat la dispoziție.

12. Îmbunătățirea transparenței în administrarea bunurilor indisponibilizate

Textul angajamentului:

Conform art. 40 din Legea nr. 318/2015 pentru înființarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate, (1) ANABI publică trimestrial într-un format deschis date și informații de interes public generate de sistemul informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni. (2) Până la funcționarea sistemului informatic, Agenția publică trimestrial date și informații de interes public cu privire la activitățile sale. În plus, pentru a asigura transparența procesului de reutilizare a bunurilor imobile, conform art. 31 (3) „Agenția publică pe site-ul său informații actualizate despre fiecare bun imobil confiscat prin procedură penală, inclusiv situația sa juridică, poziția, fotografiile, data la care a devenit proprietate privată a statului, precum și alte informații relevante”

Obiectiv principal:

ANABI va dezvolta o platformă care să asigure accesul la informații privind gestionarea creanțelor provenite din infracțiuni.

- Asigurarea accesului la informații prin publicarea datelor deschise privind bunurile imobile indisponibilizate și reutilizarea lor socială și a informațiilor de interes public cu privire la activitatea Agenției. Încărcarea datelor pe portalul de date open data.gov.ro.

Etape de referință:

12.1 Dezvoltarea site-ului ANABI, inclusiv publicarea de date deschise și informații de interes public.

12.2 Dezvoltarea sistemului informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni.

Instituția responsabilă: Ministerul Justiției (MJ) prin Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI)

Instituții de sprijin: Agenția Națională de Administrare Fiscală

Data de începere: 2016

Data finalizării: iunie 2017

Prezentare generală a angajamentului	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				La timp?	Finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
12 Îmbunătățirea transparenței în gestionarea bunurilor confiscate			✓		✓						✓		Nu			✓	

Context și Obiective

Direcția Națională Anticorupție (DNA) a raportat că, în 2016, au fost confiscate bunuri

în valoare de 226 milioane de euro, deși se crede că sumele reale ar fi mai mari.¹ Corupția este o infracțiune bazată pe profit, iar recuperarea creanțelor provenite din corupție este esențială pentru pedepsirea eficientă și descurajarea acesteia.² Este o chestiune importantă în combaterea legală a corupției, deoarece urmărirea penală și condamnarea pot fi ineficace dacă indivizii acuzați de corupție sunt lăsați să-și protejeze sau să-și ascundă profiturile. Prin urmare, o prioritate a unui procuror care investighează corupția este de a confisca sau îngheța bunurile obținute în mod ilicit, astfel că ordonanța de confiscare, odată emisă, trebuie să fie aplicată rapid. În România, acest lucru este relevant pentru descurajarea inculpaților de a exercita influență asupra instanțelor prin cumpărarea verdictului sau efectuarea altor activități criminale.³

Bunurile indisponibilizate vor fi scoase la licitație printr-o procedură de executare reglementată de Codul de Procedură Civilă din România precum și prin Legea nr. 318/2015 și Ordinul ministrului justiției și ministrului finanțelor publice nr. 4.344 / C / 2.843 / 2016 privind aprobarea metodologiei de lucru în materie de evaluare și vânzare a activelor confiscate.⁴ Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI) a fost înființată prin Legea nr. 318/2015. Unul din rolurile pe care le îndeplinește este să dezvăluie informații despre modul în care statul gestionează bunurile confiscate și creanțele provenite din infracțiunii. Legea prevede ca ANABI să publice trimestrial informații privind bunurile și proprietățile confiscate într-un format deschis. Datele și informațiile vor fi înregistrate și gestionate în cadrul Sistemului Informatic Național Integrat. Până la implementarea completă a Sistemului Informatic Integrat, informațiile vor fi publicate pe site-ul ANABI.

Acest angajament urmărește să instituie pe deplin ANABI asigurându-se că datele și informațiile interes public sunt în conformitate cu legea. Prin urmare, angajamentul este relevant pentru accesul la informații. Acesta, la rândul său, maximizează venitul la bugetul de stat.⁵

Impactul posibil al angajamentului este, așadar, evaluat ca fiind moderat, deoarece reprezintă un important pas înainte în abordarea unei măsuri prioritare anticorupție, deși rămâne limitat.

Finalizare

12.1 Dezvoltarea site-ului ANABI, inclusiv publicarea de date deschise și informații de interes public

Această etapă este finalizată. Site-ul ANABI⁶ este operațional, iar datele și informațiile de interes public au fost publicate în mod regulat începând cu iulie 2016. Portalul ANABI este funcțional, atât în limba română, cât și în limba engleză, iar datele sunt variate și încărcate pe site în mod regulat. Este disponibil raportul anual pe 2016⁷, cu informații actualizate privind bunurile confiscate, publicate o dată la trei luni.

12.2 Dezvoltarea sistemului informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni

¹ Direcția Națională Anticorupție, <http://www.pna.ro/object2.jsp?id+285>

² Politica de corupție, confiscare și recuperare a bunurilor – evaluarea unui proces continuu, proiect de raport 2013, <http://www.crj.ro/userfiles/editor/files/Raport%20CRJ%20-%20Recuperarea%20produselor%20infracțiunilor%20de%20coruptie.pdf>

³ Ibid.

⁴ Drept European, Codul de procedură civilă din România, https://e-justice.europa.eu/content_judicial_auctions-473-ro-en.do?member=1

⁵ Misiunea și sarcinile agenției, <https://anabi.just.ro/en/The+mission+and+the-tasks+of+the+Agency>

⁶ ANABI, <https://anabi.just.ro/>

⁷ Raportul anual ANABI, <https://anabi.just.ro/docs/pagini/52/Raport%20anual%20ANABI.pdf>

Această activitate are o rată de finalizare limitată. Ea face parte dintr-un proiect aflat în derulare, implementat în colaborare cu partenerii elvețieni de la Institutul Basel. Proiectul contribuie la atingerea obiectivelor naționale de strategie anticorupție prin îmbunătățirea capacității statului de a confisca și de a recupera oficial valoarea creanțelor obținute din infracțiuni.⁸ Proiectul se află în prima fază a implementării. În conformitate cu planul de autoevaluare, până când sistemul este complet dezvoltat, ANABI ține evidența datelor de la parchete și de la 150 de instanțe judecătorești.

Rezultate inițiale (dacă există)

Direcția Națională Anticorupție a declarat în raportul său anual că 159,9 milioane de euro au fost confiscate prin hotărâri judecătorești definitive⁹. Deși succesul recuperării creanțelor obținute din infracțiuni nu poate fi atribuit unei transparențe sporite sau ANABI, noul portal oferă informații de încredere publicului larg cu privire la valoarea bunurilor confiscate și a sumelor pe care statul a reușit să le vândă și să le recupereze ca bani publici. Prin urmare, deși este încă prea devreme pentru a determina modul în care adoptarea acestei platforme va spori eforturile anticorupție sau va avea un impact asupra utilizatorilor finali, creșterea transparenței și dezvăluirea informațiilor reprezintă un pas pozitiv înainte.

Pașii următori

Termenul-limită pentru dezvoltarea sistemului informatic integrat național de înregistrare a creanțelor provenite din infracțiuni ar trebui reevaluat și prelungit. Aceste activități ar trebui monitorizate, iar resursele necesare ar trebui furnizate ca parte a implementării proiectului cadrului național „Sprijin pentru îndeplinirea obiectivelor Strategiei Naționale Anticorupție prin creșterea eficienței recuperării și gestionării activelor”.

⁸ Înregistrarea produselor infracțiunii,
<https://anabi.just.ro/Project%3A+Sprijin+pentru+%C3AEndeplinirea+obiectivelor+Strategiei+Na%C5%A3ionale+Anticorup%C5%A3+prin+cre%C5%9Fterea+gradului+de+recuperare+a+produselor+infrac%C5%A3iunilor>

⁹ <http://www.pna.ro/obiect2.jsp?id=328>

13. Formarea anuală obligatorie a funcționarilor publici privind aspectele de integritate

Textul angajamentului:

Ministerul Justiției va furniza platforma de e-learning și va elabora materialele auxiliare pentru cursurile de formare online privind integritatea. Aceste module interactive vor îmbunătăți cunoștințele pe care utilizatorii le au deja și vor oferi noi informații cu privire la subiectele de etică și integritate. Participanții vor susține un test la încheierea cursurilor.

Obiectiv principal:

Îmbunătățirea nivelului de cunoștințe anticorupție în rândul funcționarilor publici.

Etape de referință:

13.1 Dezvoltarea de parteneriate cu instituții competente în formarea profesională

13.2 Dezvoltarea programului de formare

13.3 Elaborarea ghidurilor pentru funcționarii publici care vor urma cursurile obligatorii

13.4 Elaborarea cursurilor

13.5 Asigurarea participării a cel puțin 50% din instituțiile publice centrale și locale și din personalul autorităților la formarea online oferită prin intermediul acestei platforme.

Instituția responsabilă: Ministerul Justiției (MJ)

Instituții de sprijin: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) – Agenția Națională a Funcționarilor Publici, Institutul Național al Magistraturii, Academia de Poliție Alexandru Ioan Cuza, Universitatea din București – Facultatea de Filosofie

Data de începere: septembrie 2016

Data finalizării: iunie 2018

Prezentare generală a angajamentului	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				La timp?	Finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și integritate	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
13. Cursuri de integritate anuale pentru funcționarii publici		✓			Neclară					✓			Nu	✓			

Context și Obiective

România ocupă locul 59 din 180 în cel mai recent Indice de Percepție a Corupției¹, în timp ce fraudă, corupția și conflictele de interese reprezintă preocupări majore în

¹ Transparency International, Romania, <https://www.transparency.org/country/ROU>

achizițiile publice.² Implementarea Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) 2012-2015 a arătat că nivelul cunoștințelor anticorupție în rândul funcționarilor publici este scăzut. Acest angajament urmărește să abordeze această problemă. De asemenea, este legat de unul dintre obiectivele SNA 2016-2020—acela de a îmbunătăți nivelul cunoștințelor anticorupție în rândul funcționarilor publici.

Angajamentul de a oferi cursuri de formare online funcționarilor publici este o reformă internă și nu include un element public relevant pentru guvernarea deschisă. În timp ce formarea funcționarilor publici în domeniul integrității și creșterea internă a conștientizării problemelor legate de corupție pot fi utile pentru dezvoltarea unei culturi a integrității, acest angajament nu are niciun mecanism extern de monitorizare sau de răspundere pentru a asigura că funcționarii respectă standardele de integritate publică. Prin urmare, impactul posibil este considerat minor. Așa cum este scris, angajamentul nu precizează ce implică formarea profesională, deci nu este clar dacă va avea vreun impact asupra practicilor guvernamentale actuale. De asemenea, nu este clar cum o campanie de cunoaștere și formare va îmbunătăți guvernul sau îi va trage la răspundere pe responsabilii publici pentru încălcarea eticii sau pentru practici corupte.

Finalizare

Implementarea acestui angajament nu a început. A fost inclus ca parte a unei cereri de fonduri UE care a fost trimisă spre aprobare în martie 2017. Proiectul are o durată planificată de 22 de luni de la semnarea contractului.

Pașii următori

Acest angajament nu ar trebui continuat în următorul plan de acțiune, deoarece formarea în domeniul eticii pentru funcționarii publici este un program guvernamental intern care nu are legătură cu valorile OGP.

² Achiziții publice, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/how/improving-investment/public-procurement/study/country_profile/ro.pdf

14. Creșterea accesului la patrimoniul cultural

Textul angajamentului:

Digitizarea masivă a resurselor culturale (în special a patrimoniul mobil) care se va realiza în cadrul proiectului eCultura se va concentra pe:

- dezvoltarea unei singure platforme online care va găzdui un catalog și o bibliotecă digitală și care va fi disponibilă tuturor instituțiilor culturale din România și deschisă publicului;

- digitizarea și publicarea online (până în 2020) a Bibliotecii Digitale a României și a Bibliotecii Digitale Europene (europeana.eu) a peste 750 000 de obiecte digitale.

Elaborarea analizei privind publicarea resurselor publice într-un format deschis și sub licență deschisă, urmată de publicarea efectivă, va avea ca rezultat creșterea accesului la cunoaștere, creativitate și inovație.

Obiectiv principal:

Îmbunătățirea accesibilității și reutilizării patrimoniului cultural prin digitizare.

Etape de referință:

14.1 Dezvoltarea unei singure platforme online care va găzdui un catalog și o bibliotecă digitală și care va fi disponibilă tuturor instituțiilor culturale din România și deschisă publicului

14.2 Digitalizarea și publicarea online (până în 2020) a Bibliotecii Digitale a României și a Bibliotecii Digitale Europene (europeana.eu) a peste 750 000 de obiecte digitale.

14.3 Analiza și elaborarea unui plan de acțiune pentru dezvoltarea unui instrument de colaborare privind publicarea resurselor digitale culturale ale instituțiilor culturale publice ca lucrări deschise.

Notă editorială: Textul angajamentului a fost prescurtat. Pentru a vizualiza obiectivele graduale ale acestui angajament, consultați textul integral din Planul național de acțiune 2016-18.

Instituția responsabilă: Ministerul Culturii

Instituții de sprijin: Instituții culturale publice subordonate Ministerului Culturii, Departamentele Ministerului Culturii, Arhivele Naționale, Coaliția pentru Date Deschise, Inițiativa România

Data de începere: septembrie 2016

Data finalizării: iunie 2018

Prezentare generală a angajamentului	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				La timp?	Finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicât	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și...	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
14. Îmbunătățirea accesului la patrimoniul cultural		✓			✓					✓			Nu		✓		

Context și Obiective

Acest angajament vizează creșterea numărului de resurse culturale care au fost digitizate pentru păstrare și utilizarea de către public. România a trimis doar 7,66% din materialul digital care ar trebui să fie publicat pe european.eu, Biblioteca Digitală Europeană, așa cum a promis în Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România (2014), în comparație cu cele 750 000 de articole care ar fi trebuit depuse până în 2015.

Dacă este implementat, acest angajament ar putea avea ca rezultat o bibliotecă digitală (culturalia.ro), cu peste 550 000 de articole publicate pe culturalia.ro și peste 200 000 de resurse trimise către european.eu. Acest lucru ar putea conduce la acces, înțelegere și la utilizarea resurselor culturale publice mai bune. Cu toate acestea, așa cum este scris, acest angajament nu definește ce fel de informații vor fi făcute publice și dacă vor fi într-un format de date deschis. Nu este clar dacă noile resurse culturale vor fi disponibile pentru public sau dacă acest angajament va reprezenta o schimbare semnificativă a modului în care patrimoniul cultural este conservat și pus la dispoziția cetățenilor. Din acest motiv, impactul potențial este considerat minor, deoarece este clar că numai noile informații vor fi adăugate bibliotecii digitale.

Finalizare

14.1 Dezvoltarea unei singure platforme online care va găzdui un catalog și o bibliotecă digitală și care va fi disponibilă tuturor instituțiilor culturale din România și deschisă publicului

Această etapă are un grad limitat de finalizare. Această acțiune face parte din proiectul E-Cultura: Biblioteca Digitală a României, finanțat de Uniunea Europeană (UE). Potrivit Ministerului Culturii, acesta se află în prezent în curs de implementare—a început etapa de definire pentru un studiu de fezabilitate, un proiect tehnic și specificații tehnice. În iulie 2017, domeniul www.culturalia.ro a fost rezervat, dar site-ul nu a fost dezvoltat.

Etapele de referință 14.2 și 14.3 nu au fost începute încă. La propunerea Centrului pentru Inovare Publică, Ministerul Culturii a propus extinderea perioadei de implementare de la 2016–2017 la 2017–2018.¹

Pașii următori

Acest angajament ar trebui dus mai departe numai dacă este mai precis în legătură cu accesarea datelor culturale iar digitizarea informațiilor ar trebui extinsă la toate aspectele culturale, inclusiv la finanțarea de către stat a bisericilor, a bibliotecilor, a monumentelor și a statuiilor. Un jurnalist de la Casa Jurnalistului² a atras atenția asupra faptului că, în ceea ce privește monumentele și statuile finanțate de Ministerul Culturii, este foarte greu de aflat cine sunt artiștii, cum au fost rechiziționate și cum a decis statul să finanțeze crearea și instalarea lor. Este dificil de găsit și obținut înregistrări sau informații despre cheltuielile culturale, în special la nivel local. Dacă acest angajament este dus mai departe, acesta ar trebui să specifice în mod clar tipul de informații culturale care vor fi dezvăluite, cu parametri bine definiți (documente bugetare, cine a comandat monumentul sau statuia, editori, artiști, activități de achiziții publice), chiar dacă acest lucru depășește contextul proiectului european. Acestea ar trebui să implice consultarea cu grupurile OSC relevante.

¹ Potrivit autoevaluării Guvernului.

² Lina Vdovii, jurnalist independent de la Casa Jurnalistului, interviu cu personalul IRM, 6 decembrie 2017, București.

15. Date deschise și transparență în educație

Textul angajamentului:

Obiectivul angajamentului este publicarea într-un format deschis a datelor referitoare la educație și a indicatorilor deținuți de MENCs și instituțiile subordonate.

Obiectiv principal:

Îmbunătățirea transparenței în sistemul de învățământ public.

Etape de referință:

15.1 Identificarea tuturor sistemelor informatice și a bazelor de date ale MENCs și ale instituțiilor subordonate care sunt deja în uz, în implementare sau în pregătire.

15.2 Determinarea, după consultarea publică, a seturilor de date esențiale din sistemul de învățământ care urmează să fie publicate pe portalul național de date deschise.

15.3 Stabilirea procedurilor interne și publicarea seturilor de date.

15.4 Reglementarea unei politici interne a MENCs de a stabili că orice nou sistem informatic care va fi introdus va avea o componentă obligatorie care va permite exportul de date către portalul de date deschise.

Instituția responsabilă: Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice¹

Instituții de sprijin: Agenții subordonate ale Ministerului (ARACIS, ARACIP, UEFISCDI, UTIE), inspectorate școlare, Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise România

Data de începere: septembrie 2016

Data finalizării: iunie 2017

Prezentare generală a angajamentului	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				La timp?	Finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
15. Date deschise și transparență în educație			✓		✓		✓				✓		Nu		✓		

Context și Obiective

Acest angajament urmărește să îmbunătățească datele deschise disponibile în domeniul educației, să consolideze politicile educaționale oferind mai multe dovezi bazate pe date și să îmbunătățească percepția cetățenilor cu privire la sistemul de învățământ public prin publicarea de informații certificate despre sistem.

În anii trecuți, anumite date au fost introduse sau îmbunătățite în sistemul de învățământ public, însă există încă o mare lipsă în acest domeniu, după cum

¹ Începând cu anul 2017, Ministerul a fost împărțit în Ministerul Educației și Ministerului Cercetării și Inovării.

menționează atât Codrin Nisioiu de la Coaliția pentru Date Deschise, profesor universitar la Academia de Studii Economice, și Ovidiu Voicu de la Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise România. Un alt membru al unei organizații a societății civile din domeniul educației (OSC) a declarat: „Există o mare nevoie de a avea acces la seturile de date folosite pentru a efectua analize la nivel sistemic, de exemplu numărul studenților înscriși și al programelor.”²

Publicarea de date deschise și de încredere în domeniul educației este, de asemenea, una dintre principalele recomandări înaintate de reprezentanții sectorului public care au fost intervievați pentru această cercetare, deoarece are implicații în domeniul forței de muncă, inclusiv în domeniile educaționale tehnice și duale. Pentru a crea politici publice eficiente și colaborare intersectorială pe proiecte specifice (precum în cazul învățământului dual), ar trebui să existe indicatori actualizați, de încredere cu privire la numărul de elevi înscriși, școli, indicatori de performanță și controlul calității. Anumite date sunt acum disponibile prin diferite canale și sunt furnizate de diferite instituții, dar informații importante, mai ales din partea SIIIR (Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România) și RMU (un registru similar pentru nivelul universitar) nu sunt publice.

Dacă este implementat, acest angajament ar putea avea un impact moderat asupra îmbunătățirii transparenței și utilizării datelor din sectorul educației. Este necesară publicarea unor seturi de date concrete și de încredere referitoare la sectorul educațional pentru a dezvolta noi politici publice în acest domeniu.

Finalizare

Progresul acestui angajament rămâne limitat. Etapa de referință 15.2, aceea de a organiza consultări publice pentru identificarea seturilor de date esențiale din sistemul educațional pentru publicarea acestora pe portalul de date, a început. În 2017 au avut loc două consultări publice care au condus la identificarea seturilor de date esențiale din sistemul de învățământ, iar unele au fost publicate.³

Au fost luate anumite măsuri pentru a asigura publicarea datelor educaționale. Ovidiu Voicu de la partenerul ONG Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise România menționează că s-au făcut progrese privind o listă de seturi de date și o analiză a celor care pot fi publicate și care nu pot fi publicate din punct de vedere legal. Câteva seturi de date sunt actualizate în permanență, cum ar fi rețeaua școlară, cu rezultate ale anumitor examene. Cu toate acestea, profesorul universitar Codrin Nisioiu,⁴ amintește că, în septembrie 2017, seturile de date conținând rezultatele examenelor de bacalaureat nu au fost publicate la timp pentru cea de-a doua serie de admitere la facultate și, prin urmare, administratorii universității nu au reușit să evalueze mediile candidaților și să ia decizii privind admiterea. Documentele depuse de studenți ar fi putut fi ușor falsificate.

Etapele de referință 15.1, 15.3 și 15.4 nu au început încă sau nu există dovezi publice ale implementării.

Pașii următori

Acest angajament ar trebui continuat asigurând că aspectele următoare sunt abordate în mod clar:

² Codrin Nisioiu, interviu luat de personalul IRM, noiembrie 2017.

³ O consultare a avut loc în cadrul unei întâlniri a Clubului OGP (în Romanian), <http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/01/Rezumat-Club-OGP-29-martie-2017.pdf>

⁴ Codrin Nisioiu, de la Coaliția pentru Date Deschise, profesor universitar la Academia de Studii Economice, interviu luat de personalul IRM, noiembrie 2017.

Versiunea pentru comentarii publice

1. Să se asigure publicarea unei game suficient de variate de date și informații educaționale. În cadrul unei reuniuni a Clubului OGP din martie 2017, OSC-urile au subliniat că, în cadrul resurselor educaționale, este nevoie de date mai bune pentru a sprijini cercetarea pe probleme în educație. Este nevoie de mai multă transparență și disponibilitate a datelor pentru a verifica evoluția procesului de învățare al elevilor (o idee care ar implica și colectarea codurilor de identificare personale anonime ale studenților) și de a include date geospațiale (să includă, de exemplu, distanța de la domiciliu la școală) sau date din Registrul electronic național. Integrarea și compatibilizarea datelor din diverse surse cu datele educaționale ar putea contribui la formarea de politici mai cuprinzătoare.
2. În plus, părțile interesate recomandă publicarea automată a noilor date educaționale pe platforma data.gov.ro.
3. Guvernul ar trebui să asigure disponibilitatea unor măsuri IT/resurse suplimentare pentru o mai bună înregistrare a datelor educaționale. Trebuie clarificată problema întreținerii și proprietății asupra codului sursă al platformei SIIIR și trebuie alocate resurse umane dedicate.
4. În cele din urmă, trebuie publicate (în format deschis) datele și indicatorii educaționali ai Ministerului Educației și ai instituțiilor subordonate acestuia. Aceasta rămâne o problemă relevantă și importantă pentru îmbunătățirea continuă.

16. Biblioteca Școlară Virtuală și Resursele Educaționale Deschise

Textul angajamentului:

Prin crearea Bibliotecii Școlare Virtuale și definirea unei politici naționale privind resursele educaționale deschise, angajamentul vizează creșterea accesului la educație de calitate și stimularea inovării.

Sursele acestor materiale vor fi:

- *documentele elaborate de MENCS și agențiile subordonate, în special planurile de învățământ și manualele pe care ministerul le cumpără în mod direct;*
- *resursele produse prin programele finanțate de UE, indiferent de beneficiar. Contractele de finanțare vor include clauze care stipulează că resursele vor fi publicate sub licență deschisă și vor fi încărcate pe portalul național;*
- *resurse noi create de profesori și utilizate pentru activități didactice, inclusiv inspecții școlare. Este bine-cunoscut faptul că profesorii creează permanent o mulțime de materiale didactice, iar aceste materiale pot fi încărcate și pe portal;*
- *resurse deja dezvoltate de profesori și care sunt distribuite altor comunități. Utilizatorii acestor comunități vor fi încurajați să transfere cele mai valoroase resurse către portalul național;*
- *resursele educaționale rezultate din implementarea proiectelor finanțate de UE vor face parte din această bibliotecă;*
- *inițierea unui proces de consultare publică privind achiziționarea de manuale, astfel încât și conținutul manualelor să fie cumpărat și să devină proprietatea MENCS. Condițiile de implementare vor fi discutate și convenite în cadrul MENCS.*

Obiectiv principal:

Crearea Bibliotecii Școlare Virtuale și popularea sa cu resurse educaționale deschise.

Etape de referință:

- 16.1 *Crearea suportului tehnic pentru Biblioteca Școlii Virtuale*
- 16.2 *Colectarea din surse publice și private și publicarea materialelor inițiale pentru Bibliotecă*
- 16.3 *Alegerea unei licențe deschise pentru Bibliotecă*
- 16.4 *Introducerea în toate programele operaționale finanțate de UE a unei clauze contractuale care prevede că orice resursă educațională creată va fi publicată sub o licență deschisă și încărcată în Bibliotecă*
- 16.5 *Reglementarea modului în care resursele educaționale vor fi introduse în Bibliotecă, o clauză obligatorie pentru proiectele elaborate cu fonduri publice și la cerere pentru proiecte private*
- 16.6 *Revizuirea, în urma dezbaterilor publice, a procedurilor de achiziție a manualelor școlare, astfel încât acestea să fie puse la dispoziția publicului sub licență deschisă*
- 16.7 *Elaborarea și adoptarea unei strategii naționale pentru dezvoltarea Bibliotecii Școlare Virtuale și utilizarea OER în sistemul de învățământ public*

Instituția responsabilă: Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice (MENCS)

Instituții de sprijin: Centrul Național de Evaluare și Examinare, Institutul de Științe ale Educației, Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise România

Data de începere: 2016

Data finalizării: septembrie 2017

Prezentare generală a angajamentului	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				La timp?	Finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și...	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
16. Biblioteca Școlară Virtuală și Resursele Educaționale Deschise			✓		✓						✓		Nu		✓		

Context și Obiective

Potrivit ultimului raport al Monitorului educației și formării al Comisiei Europene 2017, România se situează cu mult peste media Uniunii Europene (UE) în ceea ce privește elevii care părăsesc devreme educația și formarea, cu o rată a abandonului școlar mai mare în mediul rural și în rândul minorităților.¹ Cheltuielile publice cu educația ca procent din PIB au fost de 3,1% în 2016, scăzând sub media UE de 4,9%. Prin Legea nr. 1/2011 a educației naționale, România a creat cadrul legal pentru utilizarea resurselor educaționale deschise (OER) pentru a îmbunătăți accesul și reutilizarea materialelor și instrumentelor educaționale. Acest angajament prevede dezvoltarea unei „biblioteci virtuale școlare” care să găzduiască resurse educaționale cu acces liber pentru studenți și cetățeni. Așa cum este definit în acest angajament, resursele educaționale deschise se referă la documentele cu acces nerestricționat, cu licență deschisă, care sunt utile pentru predare, învățare, evaluare și cercetare. Acestea vor face parte din domeniul public sau au fost lansate cu licență deschisă care permite accesul, utilizarea, adaptarea și redistribuirea fără costuri de către alte persoane, fără restricții sau cu restricții limitate. Aceste activități sunt propuse de Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise România și sunt incluse și în Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020.

Dacă este implementat pe deplin, acest angajament ar putea avea un impact moderat asupra abordării problemelor legate de accesul facil la resursele educaționale în România. Angajamentul prevede punerea la dispoziție în biblioteca virtuală a tuturor resurselor produse prin programe finanțate de UE, precum și a resurselor create de cadrele didactice, programe naționale și manuale.

Finalizare

Etapele de referință 16.1, 16.3, 16.4, 16.5 și 16.7 nu au început încă.

Etapa de referință 16.2, cea de a publica materialele inițiale pentru Biblioteca Virtuală, a început. Arhiva a fost creată și populată cu date colectate la nivelul Inspectoratelor școlare.² Consiliul consultativ analizează datele lunar, iar acestea

¹ Rata pentru 2016 a fost de 18,5%, comparativ cu 10,7%, media UE, conform ultimului raport al Monitorului educației și formării al Comisiei Europene 2017,

https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2017-ro_en.pdf

² Site-ul oficial RED este <http://nelpae.ro/red/>

Versiunea pentru comentarii publice

sunt publicate în data de douăzeci și cinci a fiecărei luni. Unele materiale au fost publicate în decembrie 2017³ și toate sunt disponibile într-un fișier public Google Drive.

Etapa 16.6, de a organiza dezbateri publice și de a revizui procedurile de achiziționare a manualelor școlare pentru a le face publice sub licență deschisă, a făcut, de asemenea, unele progrese. O propunere de lege privind manualele școlare a fost înaintată în Parlament de către Guvern, în urma consultărilor publice. Dacă se adoptă, această lege⁴ ar reglementa statutul manualelor școlare de bază ca bunuri publice, făcându-le disponibile pe site-ul Ministerului Educației Naționale și, atunci la finalizare, pe portalul Bibliotecii Școlare Virtuale.

Etapa de referință 16.4, de a publica toate resursele educaționale finanțate de UE sub licență deschisă, nu a fost inițiată în primul an de implementare. Aceasta va fi realizată în cadrul unui proiect UE „Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți” (CRED) lansat în noiembrie 2017.⁵

Rezultate inițiale (dacă există)

Implementarea acestui angajament nu este suficient de completă pentru a stabili rezultatele inițiale. Cu toate acestea, o serie de resurse au apărut pe paginile ISJ⁶. Potrivit lui Ovidiu Voicu, reprezentant al Coaliției pentru Resurse Educaționale Deschise România, deși implementarea acestui angajament rămâne limitată, includerea sa în planul de acțiune al OGP a sporit nivelul de conștientizare a necesității resurselor educaționale deschise și a dus la progrese privind problemele legate de o educație deschisă. Reglementările pregătitoare pentru a face resursele educaționale dezvoltate cu bani publici accesibile în domeniul public sau reutilizabile în baza licențelor deschise reprezintă o nouă inițiativă în România și un pas pozitiv înainte.

Pașii următori

Dacă este dus mai departe, acest angajament ar trebui să se bazeze pe strategia pozitivă de a pune la dispoziție mai multe resurse și instrumente educaționale. Pentru a continua implementarea și îmbunătățirea accesului la resursele educaționale, trebuie abordate două aspecte importante. În primul rând, este important să se faciliteze accesul la calculatoare conectate la internet în școli, deoarece numai 66% din școli au cel puțin un computer conectat la internet, potrivit Ministerului Educației.⁷

În al doilea rând, în timp ce platforma este dezvoltată, este important de luat în seamă accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități, pentru a asigura accesul tuturor la instrumentele și materialele de învățare. Ghidul existent publicat de Ministerul Consultării Publice și Dialogului Social⁸ poate fi consultat în timpul implementării.

³ De exemplu, <https://drive.google.com/drive/folders/1p7Emumimm2iG23DbEPBEVPf0rOzOIoAZ> sau <https://drive.google.com/drive/folders/13OhCb9r3X7ii7oCPuAAcOp6ZPFrNJE6g>

⁴ Proiectul de lege a manualului, <http://sgg.gov.ro/new/wp-content/uploads/2017/12/LG-1.pdf>

⁵ Proiectul CRED finanțat de UE, <https://www.edu.ro/55000-de-profesori-vor-fi-abilita%C8%9Bi-curricular-%C3%AEn-urm%C4%83torii-patru-ani-%C3%AEn-cel-mai-mare-%C8%99i-important>

⁶ Situația din decembrie este disponibilă la <http://www.inovarepublica.ro/red-isj/>

⁷ Business Magazin, <http://www.businessmagazin.ro/actualitate/ministrul-educatiei-avem-internet-doar-in-66-din-scolile-din-tara-investim-in-digitizare-16861550>

⁸ Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social, <http://dialogsocial.gov.ro/2017/07/consultare-publica-accesibilizare/>

17. Transparența procesului de achiziții publice

Textul angajamentului:

Angajamentul este o continuare a uneia dintre prioritățile PNA 2014-2016, iar obiectivul său este de a spori transparența și eficiența cheltuielilor publice prin deschiderea datelor colectate prin sistemul electronic de achiziții în standardul OCD, precum și prin implicarea cetățenilor în acest proces.

Datele vor acoperi planificarea, atribuirea, implementarea, executarea și finalizarea contractelor publice.

Datele OCDS vor putea fi accesate direct pe platforma eLicitație, chiar și de utilizatorii necalificați pentru procesul de colectare/prelucrare automată a datelor, prin aplicarea unor filtre de căutare pe criterii cum ar fi autoritatea contractantă, operatorul economic, numele achiziției etc.

Obiectiv principal:

Creșterea transparenței și eficienței cheltuielilor publice.

Etape de referință:

17.1 Informarea și instruirea personalului din domeniul achizițiilor publice din instituțiile publice locale și centrale

17.2 Implementarea OCDS în portalul e-licitatie.ro (portal de achiziții publice). Urmând standardul JSON, un serviciu web va oferi apeluri API în funcție de OCDS, acoperind: Informații despre cumpărător, licitație/lansare, atribuire, contract, implementare, planificare, document, buget, articol, modificare, clasificare, punct de contact, valoare, perioadă.

17.3 Publicarea pe portalul data.gov.ro a seturilor de date rezultate din implementarea OCDS

17.4 Selectarea uneia sau a mai multor instituții publice pentru implementarea unui proiect pilot privind aplicarea principiilor OC (pentru toate fazele procesului de contractare)

17.5 Teste pilot pentru implementarea principiilor OC în cadrul unei instituții publice, în colaborare cu societatea civilă, în toate etapele: dezvoltare/planificare, atribuire, execuție, implementare/monitorizare, finalizare, evaluare

Instituția responsabilă: Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP), Agenția pentru Agenda Digitală a României (AADR)

Instituții de sprijin: Cancelaria Primului Ministru, Funky Citizens; Fundația pentru o Societate Deschisă

Data de începere: septembrie 2016

Data finalizării: iunie 2018

Prezentare generală a angajamentului	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				La timp?	Finalizare			
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat
17. Contractare deschisă			✓		✓	✓						✓	Nu	✓			

Context și Obiective

Achizițiile publice reprezintă încă una dintre principalele probleme legate de corupția din sectorul public, deși România a fost printre primele țări europene care au adoptat un sistem electronic de achiziții publice. Principalul cadru juridic aplicabil contractelor de achiziție publică ține de Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice.¹ Guvernul României se află în proces de implementare a Standardului privind datele contractuale deschise (OCDS), ca instrument de creștere a transparenței achizițiilor publice. Agenția pentru Agenda Digitală a României (AADR), agenția guvernamentală responsabilă de portalul online de achiziții publice, a promis în 2016 adoptarea standardelor OCD pentru publicarea informațiilor sale pe portalul e-licitatie.ro.

Dacă este implementat, acest angajament ar avea un impact transformator. Deși datele privind achizițiile și contractarea sunt disponibile online, actorii intervievați în timpul focus grupului consideră că acestea nu sunt pe deplin standardizate, uneori seturile de date sunt incomplete și adesea sunt publicate în formate închise.

Cu toate acestea, guvernul afirmă că datele privind achizițiile publice de pe portalul e-licitatie.ro sunt publicate regulat pe portalul național de date deschise într-un format deschis și sub licență deschisă. Utilizatorii găsesc platforma actuală dificil de utilizat. Un jurnalist specializat în cercetarea achizițiilor a explicat că platforma E-Licitatie (pentru licitații și contracte publice) cere utilizatorului să cunoască exact termenii de căutare pentru a găsi rezultate precise atunci când utilizează baza de date.² Designul platformei nu este intuitiv, iar lipsa de metadate îi cere utilizatorului să aibă deja cunoștințe specifice legate de un contract pentru a găsi înregistrările relevante, multe dintre ele fiind într-un format PDF care nu este reutilizabil. Implementarea integrală a OCDS³ ar impune standarde și practici care ar elimina aceste probleme și ar crește dramatic accesul la informații prin îmbunătățirea calității, utilizării și prezentării acestora.

¹ În română, https://www.e-licitatie.ro/Public/Static/ro/Legislatie/L98_2016.pdf Legile suplimentare se aplică și contractelor de achiziții publice. Acestea includ: Hotărârea Guvernului nr. 395/2016 (pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice) și Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii. Astfel de legi guvernează și Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC).

² Ana Poenariu, jurnalist în cadrul RISE Project, interviu luat de personalul IRM, 5 decembrie 2017, București.

³ Cerințe OCDS și standarde tehnice, <http://standard.open-contracting.org/latest/en/>

Versiunea pentru comentarii publice

Finalizare

Conform raportului de autoevaluare al guvernului, acest angajament nu a fost demarat în primul an de implementare, perioada analizată pentru acest raport.

Pașii următori

Angajamentul de a adopta OCDS reprezintă un pas pozitiv, dar membrii societății civile susțin că simpla sa adoptare nu este suficientă. Implementarea unui nou standard fără a asigura un proces realist de depășire a provocărilor și realităților existente în instituțiile din România ar putea diminua potențialul de realizare a progresului în domeniul contractării deschise.

Cercetătorul recomandă ca AADR să publice mai întâi toate licitațiile publice încheiate ca date deschise în format OCDS. Activiștii din societatea civilă recomandă, de asemenea, o mai bună standardizare a datelor pe platformele guvernamentale, nu doar pe portalul E-Licitație. Acest lucru ar putea asigura îmbunătățiri uniforme în toate formele de date guvernamentale, în special în seturile de date furnizate pe Portalul de date deschise (data.gov.ro).

18. Creșterea calității și cantității datelor deschise publicate

Textul angajamentului:

Angajamentul face parte din proiectul „Creșterea calității și a numărului de seturi de date publicate de instituțiile publice”, care va fi finanțat prin Fondul Social European 2020 și are ca scop:

- A) îmbunătățirea metodologiei de publicare a datelor deschise;
- B) să ofere personalului din instituțiile publice centrale și locale o serie de ședințe de formare și documente auxiliare pentru gestionarea datelor deschise;
- C) îmbunătățirea calității datelor publicate pe data.gov.ro;
- D) încurajarea reutilizării datelor;
- E) creșterea numărului de seturi de date publicate pe data.gov.ro

Obiectiv principal:

Obiectivul principal al acestui angajament este promovarea și creșterea transparenței în administrația publică și îmbunătățirea dialogului cu cetățenii prin îmbunătățirea mijloacelor și a procedurilor de publicare a datelor deschise de la instituțiile și autoritățile publice.

Etape de referință:

18.1 Îmbunătățirea metodologiei de publicare a datelor deschise prin actualizarea și îmbunătățirea Ghidului pentru 2015 și evaluarea cadrului pentru o propunere de politică publică pentru a asigura implementarea procedurilor în toate instituțiile publice, publicarea seturilor de date în mod regulat și corelarea cu strategiile guvernamentale relevante.

18.2 Organizarea a 13 sesiuni de formare pentru personalul din administrația publică locală și centrală (200 persoane)

18.3 Teste pilot pentru publicarea automată pe portalul data.gov.ro a datelor deschise din domeniile achizițiilor publice (contracte deschise), registrelor fiscale și calității aerului (prin API-uri)

18.4 Încurajarea și asistarea instituțiilor publice în organizarea de concursuri (hackathon-uri) folosind date deschise pentru a găsi soluții pentru probleme specifice. Vor fi organizate cel puțin 4 hackathon-uri, în sectoare în care instituțiile au arătat deja interes pentru promovarea reutilizării datelor, iar reprezentanții societății civile au convenit asupra utilității unor astfel de competiții (cultură, educație, administrație locală, anticorupție, bugetul pentru cetățeni etc.)

18.5 Publicarea centralizată pe portalul național de date deschise a unor seturi de date prioritare (buget, educație, cultură, sănătate, muncă, mediu și altele).

Monitorizarea actualizărilor regulate ale seturilor de date care sunt deja publicate. Identificarea și publicarea de noi seturi de date, în colaborare cu societatea civilă.

Instituția responsabilă: Cancelaria Prim Ministrului/Secretariatul general al Guvernului

Instituții de sprijin: Ministere; Autorități publice locale, Coaliția pentru date deschise

Data de începere: septembrie 2016

Data finalizării: iunie 2018

Prezentare generală a angajamentului	Grad de specificitate				Relevanța pentru valorile OGP				Impact posibil				La timp?	Finalizare				
	Niciunul	Scăzut	Mediu	Ridicat	Acces la informații	Participare civică	Responsabilitate publică	Tehnologie și inovare pentru transparență și	Niciunul	Minor	Moderat	Transformator		Neînceput	Limitat	Substanțial	Finalizat	
18. Creșterea calității și cantității datelor deschise publicate			✓		✓	✓					✓			Nu		✓		

Context și Obiective

Acest angajament a fost propus de actorii guvernamentali pentru a aborda lacunele în implementarea Legii ¹ privind reutilizarea informațiilor din instituțiile publice. Conform obiectivelor listate în planul de acțiune, angajamentul reglementează cadrul de date deschise din România și face parte dintr-un proiect de îmbunătățire a calității și numărului de seturi de date publicate de instituțiile publice, care va fi finanțat prin Fondul Social European 2020. Angajamentul prevede pilotarea publicării automate a datelor privind achizițiile, registrele fiscale și calitatea aerului (prin interfețe de programare a aplicațiilor [API]), centralizând și îmbunătățind accesul la seturi de date de mare valoare, determinate în urma consultărilor cu societatea civilă. Deși sunt specificate domeniile pentru care vor fi publicate datele, tipurile exacte de informații și date care vor fi îmbunătățite nu sunt clar delimitate, după cum nu sunt nici obiectivele sau indicatorii pentru cantitatea de date care va fi publicată în mod implicit sau automat. Obiectivul acestui angajament este de a îmbunătăți metodologia, de a instrui personalul administrației naționale și locale și de a îmbunătăți calitatea și cantitatea datelor publicate pe data.gov.ro.

Acest angajament, așa cum a fost scris, ar putea avea un impact moderat asupra creării unui mediu de operare mai bun în cadrul guvernului pentru dezvoltarea proactivă a seturilor de date de calitate și asupra unei mai bune aplicări a legilor actuale care reglementează dezvoltarea datelor. În timp ce toți pașii propuși în acest angajament ar îmbunătăți practicile guvernamentale dincolo de status quo, activitățile nu au un grad suficient de mare de specificitate pentru a determina cu acuratețe domeniul de aplicare și amploarea reformelor preconizate.

Finalizare

Raportul de autoevaluare al guvernului arată că primele trei etape de referință nu au început încă să fie implementate. Acest lucru se datorează întârzierilor în achiziționarea serviciilor de consultanță în cadrul proiectului finanțat de Uniunea Europeană (UE).

A patra etapă de referință, „Încurajarea instituțiilor publice în organizarea de concursuri (hackathon-uri) pentru a găsi soluții pentru probleme specifice,” are un grad substanțial de finalizare. Au fost organizate trei hackathon-uri în septembrie

¹ Legea privind reutilizarea informațiilor publice, <http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2013/08/LEGE-109.pdf>

2016,² martie 2017³ și ianuarie 2017,⁴ cu scopul de a crea aplicații pe următoarele teme: sănătate, politici sociale, mediu, orașe inteligente, cultură, politici/strategii și educație și cultură.

A cincea etapă de referință, „Publicarea centralizată pe portalul național de date deschise a unor seturi de date prioritare,” are un grad limitat de implementare. Cantitatea de date publicate a crescut, dar calitatea este neuniformă. În ceea ce privește cantitatea, în 2017 numărul de seturi de date publicate pe portalul data.gov.ro a crescut (peste 1 000 în 2017 față de 633 în 2016), iar seturile de date publicate aparțin unor sectoare prioritare cum ar fi: achiziții, buget, educație, sănătate și mediu. Conform anexei la raportul de autoevaluare (numai în versiunea în limba română), din cele 259 de seturi de date pe care instituțiile s-au angajat să le publice pentru planul de acțiune 2016-2018, 208 au fost publicate conform planificării. Dintre acestea, 16 nu sunt actualizate, 12 sunt PDF-uri, iar 30 au fost publicate doar pe site-urile instituțiilor și nu pe data.gov.ro. Actorii societății civile și-au exprimat îngrijorarea că, deși s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește cantitatea, calitatea datelor este încă foarte scăzută, deoarece majoritatea datelor din ministere nu au fost încărcate pe portalul data.gov.ro. La sfârșitul anului 2017, pe platforma data.gov.ro erau disponibile 1 100 de seturi de date de la 83 de instituții.⁵

Rezultate inițiale (dacă există)

În 2016 s-au înregistrat pași pozitivi privind publicarea informațiilor despre modul în care au fost cheltuite fondurile UE. În octombrie 2016, Ministerul Fondurilor Europene a publicat toate datele disponibile privind cheltuirea fondurilor UE.⁶ Cu toate acestea, aceste prime semne ale progresului pozitiv au stagnat în 2017.

Pașii următori

În timpul acestei cercetări, publicarea unor date deschise de încredere, actualizate periodic a fost o prioritate a părților interesate din toate domeniile. O problemă specială identificată este metodologia inexactă, eronată și ne-standardizată a metodelor de colectare și de producție a datelor guvernamentale. Acest lucru împiedică OSC-urile și sectorul privat să acceseze statistici guvernamentale de calitate, precise, pe baza cărora să își bazeze deciziile și cercetările. Cercetătorul IRM recomandă continuarea acestui angajament, dar cu modificări pentru a specifica în mod clar:

1. Cum vor fi standardizate și armonizate metodele de colectare și raportare a datelor guvernamentale în cadrul instituțiilor pentru a permite utilizatorilor finali (publicului) să se poată baza pe datele și statisticile raportate de guvern pentru activitățile de cercetare și dezvoltare.
2. Modul în care colaborarea cu OSC-urile va aborda domeniile deja identificate ce au nevoie de o mai bună dezvoltare a datelor și de o îmbunătățire a calității.
3. Cum să fie standardizate procesele de colectare și raportare a datelor și formatele, astfel încât toate bazele de date ale instituțiilor guvernamentale să fie interoperabile sau să „discute între ele” pentru a permite studii intersectoriale și compararea datelor din diferite sectoare (de exemplu, finanțarea școlilor pe județe). Acest lucru ar putea aborda problema

² Diplohack, 9 septembrie 2016, <http://ogp.gov.ro/noutati/diplohack-9-septembrie-2016/>

³ Al doilea hackathon, <http://ogp.gov.ro/noutati/ziaua-datelor-deschise-bucuresti-4-martie-2017/>

⁴ Culture-hack, <https://www.facebook.com/events/146996179392902/>, găzduit de Centrul pentru Inovare Publică

⁵ Seturile de date disponibile la sfârșitul anului 2017, <http://data.gov.ro/organization>

⁶ Idem. Ana Poenariu, Rise Project, interviu luat de personalul IRM, 5 decembrie 2017, București.

Versiunea pentru comentarii publice

formatelor care nu pot fi reutilizate sau a celor închise care împiedică utilizarea eficientă a datelor.

4. Cum se poate stabili un mecanism de monitorizare în parteneriat cu OSC-uri orientate spre date pentru a crea un proces de identificare și abordare a neajunsurilor prezente în datele disponibile. Acest lucru ar putea crea o buclă de feedback în care beneficiarii direcți din toate sectoarele ar putea fi implicați în procesul de monitorizare și evaluare și în elaborarea standardului pentru publicarea datelor deschise.

V. Recomandări generale

România și-a asumat angajamente în domeniile critice ale guvernării, precum reforma anticorupție și îmbunătățirea transparenței. Cu toate acestea, multe angajamente ar putea fi continuate pentru a introduce reforme foarte ambițioase, măsurabile și realizabile, cu rezultate așteptate clare. Părțile interesate subliniază nevoia de concentrare pe schimbări fezabile și pe extinderea și protejarea spațiului de funcționare a societății civile.

Această secțiune are scopul de a informa în vederea elaborării următorului plan de acțiune și de a ghida finalizarea actualului planului de acțiune. Secțiunea este împărțită în două părți: 1) acele priorități ale societății civile și guvernamentale identificate în timpul elaborării acestui raport și 2) recomandările IRM.

5.1 Prioritățile părților interesate

În timpul interviurilor cu actorii societății civile, s-au conturat mai multe priorități-cheie. Acestea s-au concentrat în jurul a două categorii principale: cum ar putea fi îmbunătățit procesul de consultare a OGP și ce domenii-cheie ar trebui abordate în următorul plan de acțiune.

Îmbunătățirea procesului OGP:

Membrii societății civile au remarcat că schimbările frecvente și rapide introduse prin ordonanțele de urgență pe parcursul anilor 2016 și 2017 au făcut ca predictibilitatea și stabilitatea guvernului să fie un factor cheie pentru restabilirea încrederii. Prioritățile societății civile includ urmărirea angajamentelor din actualul plan de acțiune care le-ar asigura că partenerii guvernamentali au atât intenția reală pentru un guvern deschis, cât și capacitatea de a realiza reforme.

Reprezentanții societății civile intervievați pentru acest raport văd întâlnirile Clubului ca un forum util pentru schimbul de informații, planificare și raportare. Pentru a spori eficiența Clubului OGP, organizațiile societății civile recomandă ca întâlnirile Clubului să fie lunare și transmiterea în prealabil a unei agende pentru a permite unui grup mai diversificat de ONG-uri să propună subiecte de discuție și să planifice participarea. Acestea remarcă faptul că nu le este clar rolul mecanismului de dialog permanent (Comitetul național de coordonare al OGP) creat în 2017 și modul în care este diferit sau complementar cu Clubul OGP actual.

În cadrul interviului grupului de discuții IRM cu organizațiile societății civile, mulți au exprimat faptul că reticența lor de a se alătura noului Comitet de Coordonare al OGP a fost datorată ambiguității cu privire la scopul său. Acestea recomandă ca următoarea întâlnire a Clubului OGP să fie utilizată pentru a decide rolul și scopul noului Comitet de Coordonare. În opinia lor, următorii pași ar trebui să fie reunirea guvernului și a membrilor societății civile pentru a identifica deficiențele actuale ale procesului OGP care trebuie abordate și apoi să se decidă asupra unor soluții fezabile. Dacă formarea unui comitet de coordonare alcătuit din șapte membri permanenți din societatea civilă și din guvern ar oferi cea mai bună soluție, ONG-urile consideră că numai atunci și-ar putea alege cei mai buni reprezentanți permanenți.

Conținutul planului de acțiune:

Părțile interesate iau act de progresele limitate privind angajamentele la nivel local din planul de acțiune existent, cum ar fi bugetele cetățenilor și îmbunătățirea

proceselor legate de accesul la informații publice. Pe măsură ce crește interesul pentru implicarea entităților la nivel local în OGP, Asociația Smart City recomandă să fie desemnați oficiali publici la nivel local din întreaga țară care să organizeze și să coordoneze discuțiile la nivel local privind OGP. Respectiv, administrația locală trebuie să stabilească așteptări pentru implicarea ONG-urilor locale, deoarece ar beneficia de îndrumări privind modul de acordare a consultării și sprijinului consultativ sau modul în care acestea pot influența rețelele lor pentru a identifica nevoie și parteneriate.

Părțile interesate au identificat mai multe domenii prioritare ce trebuie abordate în conținutul următorului plan de acțiune. Acestea includ îmbunătățirea procesului de publicare a datelor la nivel local, standardizarea modului de colectare a datelor și a statisticilor guvernamentale (aspect de care ar putea beneficia și dezvoltarea sectorului privat local) și îmbunătățirea transparenței pentru utilizarea fondurilor structurale ale UE. În special, organizațiile societății civile au subliniat că următorul plan de acțiune ar putea dezvolta încrederea în Guvern, angajându-se să consolideze și să aplice regulile și mecanismele anticorupție care să permită cetățenilor să mențină responsabilitatea oficialilor publici. În plus, jurnaliștii au citat o necesitate mai mare de a standardiza și de a întări raportarea declarațiilor de avere pentru funcționari, inclusiv prin sporirea transparenței informațiilor referitoare la proprietățile funciare ale funcționarilor publici și la proprietățile imobiliare.

Pentru a elabora un plan de acțiune de înaltă calitate, ONG-urile implicate în focus grup recomandă ca în planul de acțiune următor să fie incluse angajamente fezabile, care vor avea obiective precise și care își propun reforme ambițioase. Aceștia recomandă utilizarea unor criterii de selecție mai stricte pentru astfel de angajamente.

5.2 Recomandările IRM

1. Regularizarea întâlnirilor clubului OGP și clarificarea rolul noului Comitet de coordonare

Clubul ar trebui să decidă un calendar regulat, cu întâlniri lunare ținute la momente pre-stabilite pentru a permite planificarea și o participare mai amplă¹. În plus, organizațiile societății civile au recomandat circularea unei agende înainte de întâlnire, permițând guvernului și societății civile să decidă subiectele de discuție pentru a avea o discuție mai concentrată. ONG-urile intervievate sunt de părere că ar trebui ca universitățile, organizațiile locale și reprezentanții sectorului privat să fie implicați pentru a extinde reprezentarea părților interesate la reuniunile Clubului. Transmisiunile live ale întâlnirilor ar trebui să fie disponibile pe pagina de Facebook a Clubului OGP pentru a promova transparența procesului de luare a deciziilor. În plus, Clubul ar trebui să se întâlnească pentru a discuta și a clarifica rolul și calitatea de membru al noului Comitet director permanent al OGP (Comitetul național de coordonare al OGP).

2. Instituționalizarea OGP între ministere și stabilirea unei linii bugetare pentru a îmbunătăți implementarea

Pentru a se asigura că principiile OGP sunt înțelese și adoptate la nivelul fiecărui minister relevant, trebuie să existe un secretar de stat în fiecare minister cu responsabilități formale în ceea ce privește OGP și punerea în aplicare a angajamentelor care implică instituția respectivă sau agențiile subordonate. Mai mult,

¹ În timpul întâlnirii Clubului OGP din 20 Iunie 2017. Pentru mai multe informații, accesați: <http://ogp.gov.ro/wp-content/uploads/2015/01/Rezumat-Club-OGP-20-iunie-2017.pdf>

un funcționar public² din fiecare minister ar trebui să-l secondeze pe secretarul de stat, asigurând de asemenea memoria instituțională³ și asigurând un sistem care să-i motiveze. Pentru a asigura comunicarea între cei implicați, un instrument securizat cu sursă publică, precum Trello sau Basecamp, poate fi utilizat pentru discuții și schimb de bune practici⁴. De asemenea, activitățile OGP ar beneficia de existența unei linii bugetare stabilite. În prezent, nu există alocări bugetare pentru OGP, ceea ce a dus la dezvoltarea majorității angajamentelor cu finanțarea UE existentă. Orice întârziere în securizarea sau accesarea acestor fonduri duce la întârzieri în punerea în aplicare a angajamentelor. Pentru a îmbunătăți gradul de utilizare a instrumentelor și inițiativelor dezvoltate prin angajamente, ar putea fi înființată o echipă de navigatori Open Data responsabili pentru a ajuta cetățenii și instituțiile publice să înțeleagă și să implementeze obiectivele OGP. Această echipă ar împărtăși cunoștințele, cele mai bune practici și ar fi un "traducător" pentru autoritățile de la nivel național și local, precum și pentru cetățenii care doresc să utilizeze instrumentele și platformele de date deschise, stabilite prin angajamentele OGP.

3. Creșterea transparenței cheltuielilor publice

Potrivit jurnaliștilor de investigație intervievați⁵, România a înregistrat progrese pozitive în anul 2016 în ceea ce privește publicarea de informații despre cheltuielile publice pe portalul de date deschise și pe alte platforme, cum ar fi platforma E-Licitatie pentru licitații publice. Cu toate acestea, există mai multe domenii în care este necesară o mai mare transparență în ceea ce privește utilizarea fondurilor publice. Trei domenii cheie de îmbunătățire includ publicarea unor informații mai cuprinzătoare despre contractare, adoptarea reglementărilor privind proprietatea benefică pentru a pune capăt acțiunilor secrete și dezvăluirea datelor privind finanțarea de stat pentru instituțiile religioase.

Contractarea deschisă

În primul rând, ar trebui implementate Standardele Open Contracting Data (OCDS)⁶, așa cum este menționat în angajamentul 17. În plus, toți furnizorii de servicii ar trebui identificați pe portalul de date deschise (pe data.gov.ro), alături de fiecare proiect finanțat din fonduri publice. În prezent, proiectele finanțate de UE sunt listate pe portalul de date deschise și sunt furnizate informații privind agenția de implementare și activitățile relevante. Cu toate acestea, informațiile cu toți ofertanții și câștigătorii de contracte care sunt însărcinați cu implementarea ar trebui, de asemenea, să fie necesare pentru divulgare publică pentru a preveni conflictele de interese și pentru a identifica utilizarea necorespunzătoare a fondurilor. În octombrie 2016, Ministerul Fondurilor Europene a publicat online toate datele despre proiectele finanțate de UE într-un format deschis (Excel), dar începând cu anul 2017 informațiile nu mai erau dezvăluite în mod automat și necesitau depunerea unei cereri FOI. Practica anterioară de divulgare automată, cu adăugarea publicării tuturor ofertanților și a adjudecătorilor contractului, ar trebui reluată în viitor.

² Managerii publici pot fi o resursă foarte bună

³ Deoarece funcționarul public nu este afectat(ă) direct de schimbările politice, el/ea nu este numit(ă) sau concediat(ă) politic, în concordanță cu Legea 188/1999 a Funcționarilor Publice. Modelul managerului instituțional, așa cum este descris în Strategia Anti-Corupție

⁴ Câteva exemple de astfel de instrumente includ Slack (gratis), Basecamp (un cost fix de \$100/lună), Trello, și Asana.

⁵ Ana Poenariu, Rise Project, interviu realizat de personalul IRM, 5 Decembrie 2017, și Lina Vdovii, interviu de personalul IRM, 6 Decembrie 2017, București.

⁶ Open Contracting Data Standard este un produs principal al Open Contracting Partnership (OCP), <http://standard.open-contracting.org/latest/en/>.

Beneficiarii de facto în achizițiile publice

Pentru a reduce riscurile de corupție în achizițiile publice, România ar trebui să adopte legi sau reglementări care să impună identificarea beneficiarilor efectivi pentru toate contractele și proiectele finanțate din fonduri publice. În 2016, societățile cu acționari secreți au câștigat contracte publice în valoare totală de 106.570.043 euro⁷. În plus față de publicarea unor informații mai cuprinzătoare despre toți contractanții, ar trebui să fie necesară divulgarea proprietarilor de facto și puse la dispoziție în format de date deschise acele contracte atribuite cu bani publici.

Transparența finanțării publice pentru instituțiile religioase

Statul român recunoaște 18 instituții religioase și 30 de asociații care sunt eligibile să beneficieze de finanțare de la stat și stimulente fiscale în baza legilor existente. Potrivit unor investigații jurnalistice, organizațiile religioase din România au primit peste 300 de milioane de euro între 2014-2017⁸. Informațiile privind cheltuielile pentru instituțiile religioase sunt opace și limitate, mai ales la nivel local. Pentru a îmbunătăți transparența în acest domeniu, toate alocările de fonduri publice ar trebui publicate, în mod ideal pe portalul de date deschise, alături de informații despre proiectele finanțate. Acest lucru va necesita standarde și reglementări mai stricte pentru responsabilizarea cu privire la subvențiile publice acordate organizațiilor religioase, pentru a asigura că informațiile pot fi obținute cel puțin prin legislația existentă privind accesul la informațiile de interes public și în mod ideal, prin divulgarea online automată a informațiilor.

4. Îmbunătățirea implementării accesului la informațiile de interes public, inclusiv la nivel local

Guvernul a dezvoltat mai multe platforme și portaluri web pentru a furniza mai multe date și informații publicului. Deși este un pas pozitiv, există încă loc pentru îmbunătățirea procesului de solicitare a informațiilor și pentru asigurarea conformității legislative la nivel județean și local. Îmbunătățirea ar putea fi axată pe trei domenii-cheie: creșterea calității datelor furnizate pe platformele existente, îmbunătățirea și standardizarea practicilor de gestionare a înregistrărilor la toate nivelurile guvernului și instruirea ofițerilor de presă (din fiecare minister și agenție subordonată guvernamentală) pentru a răspunde cererilor de informații.

Pentru a îmbunătăți calitatea și gradul de utilizare a datelor existente

- Furnizarea metadatelor și îmbunătățirea funcțiilor de căutare și filtrare a platformelor web existente, cum ar fi Open Data Portal, Platforma E-Licitatie (licitație și Achiziție) și Platforma de Integritate (dezvăluire averilor). În prezent, anumite portaluri, cum ar fi E-Licitatie, furnizează date valoroase, însă sunt dificil de navigat, cerând cercetătorilor să cunoască termenii de căutare și identificatorii tehnici pentru a localiza o anumită înregistrare. O mai bună etichetare, includerea metadatelor și o platformă mai ușor de utilizat ar face informațiile mai accesibile.
- Furnizarea tuturor datelor privind contractele publice, statisticile, proprietatea activelor funcționarilor publici, bugetele etc. în formate deschise. Multe

⁷ Aceste informații au fost agregate de FUNKY Citizens din date disponibile pe platforma de Open Data, data.gov.ro

⁸ Cheltuieli cu instituțiile religioase, <https://safielumina.ro/>

Înregistrări sunt publicate în format PDF, ceea ce limitează reutilizarea. Gestionarea datelor și metodele de raportare statistică ale guvernelor ar trebui să fie standardizate și armonizate în toate instituțiile și revizuite cu părțile interesate din societatea civilă.

Îmbunătățirea și standardizarea practicilor de gestionare a înregistrărilor la toate nivelurile guvernării

- Prioritizarea digitizării înregistrărilor și a datelor colectate de către guvern la nivel județean și municipal. Accesul la datele și înregistrările de la nivel local rămâne în continuare limitat, iar solicitările legate de accesul la informații publice rămân adesea fără răspuns din cauza unor practici slabe de păstrare a înregistrărilor și a lipsei de personal instruit. Pentru a îmbunătăți acest lucru, ar trebui implementat un set național de standarde și instruire în toate cele 41 de județe pentru a începe trecerea la un sistem digital de păstrare a înregistrărilor.
- Crearea unui portal central în care toate datele și informațiile obligatorii pentru publicare (seturi de date locale și naționale) să fie organizate și publicate în mod regulat. Fiecare minister sau agenție ar trebui să dispună de standarde clare de date și de instruire cu privire la modul în care să actualizeze periodic informațiile de pe portalul central. În plus, portalul ar trebui să fie un "ghișeu unic", cu legături către alte platforme și pagini de transparență.

5. Adoptarea de măsuri pentru protejarea și extinderea spațiului civic

Semne de contracție a spațiului civic sunt o tendință îngrijorătoare pentru organizațiile naționale și internaționale care operează în România. Pentru a proteja, menține și extinde spațiul pentru funcționarea societății civile, ar trebui luate mai multe măsuri. Propunerile de modificare/modificările aduse legislației privind justiția și propunerea legislației de a solicita tuturor organizațiilor neguvernamentale și donatorilor organizațiilor caritabile să publice donațiile primite în Monitorul Oficial (absorbind toate costurile și taxele asociate) ar trebui să fie oprite și inversate. În al treilea rând, dreptul cetățenilor de a organiza și de a protesta ar trebui să fie susținut și protejat prin a asigura că cetățenii pot obține în mod legal și ușor aprobări de întrunire pașnică. Propunerea legislativă a Ministerului de Interne⁹ de a face o infracțiune penală din abaterile verbale față de organele de poliție este ambiguă și prea largă, ceea ce ar putea duce la abuzuri și la reducerea drepturilor cetățenilor de a demonstra și a se organiza public. Această propunere ar trebui revocată.

6. Consolidarea procesului de dezvoltare a averilor funcționarilor publici

Îmbunătățirea informațiilor disponibile în platforma de declarare a averilor

Consolidarea cerințelor privind declarația de avere pentru funcționarii publici și punerea acestora la dispoziția cetățenilor în format deschis. Portalul web existent pentru divulgarea averilor și intereselor este dificil de utilizat, iar oficialii sunt obligați să raporteze doar averea și activele acumulate în anul precedent. Nu există obligația de a raporta, înregistra sau monitoriza averile de-a lungul timpului, ceea ce limitează

9

http://81.181.207.101/frontend/documente_transparenta/87_1509610798_PR_Lege%20OSP_26102017_NG.pdf

monitorizarea generală și împiedică ONG-urile să determine o evaluare corectă a proprietății imobiliare, a terenurilor și a activelor oficiale. O organizație a societății civile cu sediul la Cluj-Napoca a dezvoltat o platformă publică Tgov.eu, ce convertește datele în format PDF de pe platforma Integritate în fișiere deschise în format Excel. Ei monitorizează și fac comparații anuale, ceea ce permite utilizatorilor să urmărească averile de-a lungul timpului pentru a oferi o imagine mai precisă a fluctuației averilor politicienilor. În continuare, guvernul ar trebui să adopte acest format și să colaboreze cu societatea civilă pentru a determina cele mai bune practici pentru îmbunătățirea transparenței și a utilizării informațiilor furnizate pe platforma guvernamentală oficială. Acest lucru ar permite o utilizare mai largă a datelor guvernamentale.

Tabelul 5.1: Cinci recomandări cheie

1	Regularizarea întâlnirilor clubului OGP și clarificarea rolul noului Comitet național de coordonare al OGP
2	Instituționalizarea OGP între ministere și stabilirea unei linii bugetare pentru a îmbunătăți implementarea
3	Creșterea transparenței cheltuielilor publice
4	Îmbunătățirea implementării accesului la informații, inclusiv la nivel local
5	Adoptarea de măsuri pentru protejarea și extinderea spațiului civic

VI. Metodologie și surse

Raportul de progres al IRM este scris de către cercetători din fiecare țară participantă la OGP. Toate rapoartele IRM sunt supuse unui proces de control al calității pentru a se asigura că au fost aplicate cele mai înalte standarde de cercetare și *due diligence*.

Analiza progreselor înregistrate în planurile de acțiune ale OGP este o combinație de interviuri, cercetări de birou și feedback din partea întâlnirilor cu organizațiile neguvernamentale interesate. Raportul IRM se bazează pe constatările raportului de autoevaluare al guvernului și pe orice alte evaluări ale progreselor înregistrate de societatea civilă, sectorul privat sau organizațiile internaționale.

Fiecare cercetător IRM efectuează întâlniri cu părțile interesate pentru a asigura o prezentare corectă a evenimentelor. Având în vedere constrângerile bugetare și calendaristice, IRM nu poate consulta toate părțile interesate sau afectate. În consecință, IRM își propune o transparență metodologică și, prin urmare, publică, acolo unde este posibil, procesul de implicare a părților interesate în cercetare (detaliat în această secțiune.) Unele contexte necesită anonimatul intervievaților, iar IRM verifică dreptul de a elimina informațiile personale de identificare a acestora participanți. Datorită limitărilor necesare ale metodei, IRM încurajează puternic comentariile pe marginea versiunilor de lucru ale fiecărui raport.

Fiecare raport trece printr-un proces de revizuire și de control al calității în patru etape:

1. Revizuirea de către personalul IRM: Personalul IRM analizează raportul pentru gramatică, lizibilitate, conținut și respectarea metodologiei IRM.
2. Revizuirea de către Comitetul Internațional al Experților (IEP): IEP examinează conținutul raportului pentru dovezi riguroase pentru a susține constatările, evaluează măsura în care planul de acțiune aplică valorile OGP și oferă recomandări tehnice pentru îmbunătățirea implementării angajamentelor și realizarea OGP prin planul de acțiune în ansamblu. (A se vedea mai jos componența IEP.)
3. Reexaminare înainte de publicare: Guvernul și organizațiile selectate ale societății civile sunt invitate să prezinte observații cu privire la conținutul proiectului de raport IRM.
4. Perioada de comentarii publice: Publicul este invitat să prezinte observații cu privire la conținutul proiectului de raport IRM.

Acest proces de revizuire, inclusiv procedura de încorporare a observațiilor primite, este prezentat mai detaliat în secțiunea III a Manualului de proceduri.

Interviuri și focus grupuri

Fiecare cercetător IRM trebuie să dețină cel puțin un eveniment public de colectare a informațiilor. Cercetătorii ar trebui să depună eforturi veritabile pentru a invita părțile interesate în afara listei de "suspecți obișnuiți" de invitați care deja participă la procesele existente. Pot fi necesare mijloace suplimentare pentru a strânge intrările părților interesate într-un mod mai

semnificativ (de exemplu, sondaje online, răspunsuri scrise, interviuri ulterioare). În plus, cercetătorii efectuează interviuri specifice cu agențiile responsabile atunci când angajamentele necesită mai multe informații decât cele furnizate în autoevaluare sau sunt accesibile online.

Procesul de colectare a informației în România sa bazat în principal pe interviuri individuale și de grup, implicând părțile interesate din toate sectoarele de activitate. După ce cercetătorul actual a preluat acest raport la sfârșitul lunii octombrie, majoritatea interviurilor au avut loc în perioada noiembrie-decembrie 2017. Un grup focusat a avut loc pe 7 decembrie la București, la care au participat Margaret Kavaras, ofițer IRM din Washington DC. Toți partenerii OSC menționați în planul de acțiune au fost invitați, alături de unii actori care au o reputație de utilizare a datelor, cum ar fi Geeks for democracy. Șapte persoane au participat la întâlnire. Discuția a fost de aproximativ trei ore, având prezența:

- Codru Vrabie, de la Funky Citizens. A fost de asemenea interviuat offline în noiembrie 2017.
- Florin POP de la Geeks for democracy, care a fost interviuat online și noiembrie 2017.
- Simona Calapodescu de la Asociația Salvați Bucureștiul.
- Dan Bugariu, de la Asociația Smart City, care a fost interviuat via e-mail în decembrie 2017.
- Tutuianu Iulia, de la FDSC – Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, care a răspuns în decembrie 2017 unui chestionar online privind procesul OGP.
- Luca Ciubotaru, fost Consilier în Ministerul pentru Consultare publică și Dialog Civic între 2015-2016 și în prezent fondator al Grupului de inițiativă Rădăuți, a fost interviuat online în noiembrie și decembrie 2017.
- Onufreiciuc Raluca de la Asociația CIVICA.
- *Două ONG-uri partenere au primit formulare de interviu online, însă nu au răspuns.

Au fost intervievați alți actori ai societății civile, după cum urmează:

- Andra Bucur, fost secretar al Open Data Coalition, a fost interviuată online în noiembrie și decembrie 2017.
- Ovidiu Voicu, de la Centrul pentru Inovare Publică și de la Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise a fost interviuat online în noiembrie și decembrie 2017.
- Alexandrina Dringa de la Asociația CIVICA a fost interviuată online în noiembrie 2017
- Mihai Dragoș de la Consiliul Tineretului din România a fost interviuat online în martie 2018.

Reprezentanți ai mediului academic:

- Codrin Nisoiu, de la Open Data Coalition și profesor la Academia de Studii Economice, interviu off line în noiembrie 2017.
- Claudiu Tufiș, profesor la Universitatea din București și fost cercetător IRM, a fost interviuat offline în octombrie 2017 și online în noiembrie 2017.

Reprezentanți ai mediului de business:

- Dragoș Atanasiu, președinte al AKH Romania, fondator Eurolines, interviu offline în decembrie 2017.

Versiunea pentru comentarii publice

- Radu Burnete, de la Foreign Investors Council, interviu online în decembrie 2017.

Jurnaliști de investigație:

- Ana Poenariu, de la Rise Project, interviu offline cu Megan Kavaras, decembrie 2017.
- Lina Vdovii de la Casa Jurnalistului, interviu offline cu Megan Kavaras, decembrie 2017.

Actori guvernamentali (foști sau actuali):

- Angela Benga și Larisa Panait, de la Secretariatul General al Guvernului, echipa OGP România, interviu offline în noiembrie 2017
- Florin Vodița, fost secretar de stat responsabil cu coordonarea OGP, interviu offline în noiembrie 2017
- Radu Puchiu, fost secretar de stat responsabil cu coordonarea OGP, interviu offline în noiembrie 2017
- Daniel Mîndruț (Director Cabinet Ministru) și Mădălina Mitroi (Șef departament Guvernare Deschisă), Ministerul pentru Consultare publică și Dialog Social, interviu offline în decembrie 2017
- Violeta Alexandru, fost Ministru pentru Consultare publică și Dialog Civic în cabinetul Cioloș, interviu offline în decembrie 2017
- Mihai Lisețchi, fost secretar de stat pentru Consultare publică și Dialog Civic în cabinetul Cioloș, interviu online în decembrie 2017
- Adrian Baboi-Stroe, fost secretar de stat, Ministerul Justiției, interviu online în decembrie 2017 și ianuarie 2018
- Cornel-Virgiliu Călinescu, Director General, Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Imobilizate, interviu telefonic în martie 2018.

Despre Mecanismul Independent de Raportare

IRM este un instrument-cheie prin care guvernele, societatea civilă și sectorul privat pot urmări, anual, evoluțiile guvernamentale și implementarea planului de acțiune OGP. Designul de cercetare și controlul calității acestor rapoarte se realizează de către Comitetul internațional de experți, format din experți în transparență, participare, responsabilitate și metode de cercetare în domeniul științelor sociale.

Actuala componență a grupului de experți internaționali este formată din:

- César Cruz-Rubio
- Hazel Feigenblatt
- Mary Francoli
- Brendan Halloran
- Hille Hinsberg
- Anuradha Joshi
- Jeff Lovitt
- Fredline M'Cormack-Hale
- Showers Mawowa
- Ernesto Velasco

O mică echipă din Washington, DC, supervizează rapoartele IRM în strânsă coordonare cu cercetătorii IRM. Întrebările și comentariile despre acest raport pot fi trimise echipei la irm@opengovpartnership.org.

VII. Anexa cu cerințele de eligibilitate

Unitatea de sprijin OGP inventariază criteriile de eligibilitate anual. Aceste scoruri sunt prezentate mai jos.¹ Atunci când este cazul, rapoartele IRM vor discuta contextual progresul sau regresul pe criterii specifice în secțiunea Context național.

În septembrie 2012, OGP a încurajat oficial guvernele să adopte angajamente ambițioase care se raportează la eligibilitate.

Tabel 7.1: Anexa cu cerințele de eligibilitate pentru România

Criteriu	2011	Anul curent	Modificări	Explicație
Transparența bugetului ²	4	4	Nicio schimbare	4 = Propunerea de Buget Executiv și Raportul de audit publicat 2 = Unul din cele două a fost publicat 0 = Nici unul nu a fost publicat
Accesul la informații ³	4	4	Nicio schimbare	4 = Legea accesului la informații (LAI) 3 = Prevederile constituționale LAI 1 = Proiectul de lege pentru legea accesului la informații 0 = Nicio lege LAI
Declararea averilor ⁴	4	4	Nicio schimbare	4 = Legea declarării averilor, date publice 2 = Legea declarării averilor, nicio data publică 0 = Nicio lege
Implicarea Cetățenilor (scor brut)	4 (8.24) ⁵	4	Nicio schimbare	Scor EIU Citizen Engagement Index: 1 > 0

¹ Pentru mai multe informații, vedeți <http://www.opengovpartnership.org/how-it-works/eligibility-criteria>.

² Pentru mai multe informații, vedeți Tabelul 1 de la <http://internationalbudget.org/what-we-do/open-budget-survey/>. Pentru analize la zi, vedeți <http://www.obstracker.org/>.

³ The two databases used are Constitutional Provisions at <http://www.right2info.org/constitutional-protections> and Laws and draft laws at <http://www.right2info.org/access-to-information-laws>.

⁴ Simeon Djankov, Rafael La Porta, Florencio Lopez-de-Silanes, and Andrei Shleifer, "Disclosure by Politicians," (Tuck School of Business Working Paper 2009-60, 2009), <http://bit.ly/19nDEfK>; Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), "Types of Information Decision Makers Are Required to Formally Disclose, and Level Of Transparency," in Government at a Glance 2009, (OECD, 2009), <http://bit.ly/13vGtqS>; Ricard Messick, "Income and Asset Disclosure by World Bank Client Countries" (Washington, DC: World Bank, 2009), <http://bit.ly/1clokyf>. For more recent information, see <http://publicofficialsfinancialdisclosure.worldbank.org>. În 2014, Comitetul director al OGP a aprobat o modificare a măsurii divulgării activelor. Existența unei legi și a accesului public de facto la informațiile dezvăluite au înlocuit vechile măsuri de divulgare de către politicieni și a unor funcționari la nivel înalt. Pentru informații suplimentare, consultați nota de orientare privind Cerințele de Eligibilitate OGP pentru 2014 la <http://bit.ly/1EjLJ4Y>.

⁵ "Democracy Index 2010: Democracy in Retreat," The Economist Intelligence Unit (London: Economist, 2010), <http://bit.ly/eLC1rE>.

Versiunea pentru comentarii publice

		(8.24) ⁶		2 > 2.5 3 > 5 4 > 7.5
Total / Posibil (Procentaj)	16/16 (100%)	16/16 (100%)	Nicio schimba re	75% din punctele posibile pentru a fi eligibil

6 "Democracy Index 2014: Democracy and its Discontents," The Economist Intelligence Unit (London: Economist, 2014), <http://bit.ly/18kEzCt>.